

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égőn évről 14 frt, 1/2 évről 7 frt, 1/4 évről 3 frt 50 kr,
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

B. P.

Budapest, augusztus 25.

(s.) Ez a két betű így együtt a jövő esztendő első napjától kezdve a magyar ábécé legnevezetesebb betűi közé fog tartozni. Ezzel fogják megjelölni a magyar igazságügyi törvényhozásnak két évtized óta legnevezetesebb alkotását, a bünvádi perrendtartást, amely január elsején immár visszavonhatatlanul életbelép.

Plósz Sándor igazságügyminiszter az ő miniszteri székfoglaló beszédében erről a korszakalkotó reformról azt a kijelentést tette, hogy jövő évi január elsején életbelépetti, hacsak legyőzhetetlen nehézségek nem fogják útját állani. És ime, újabb jele annak, hogy a Széll-kormány ígéreteit szó szerint kell venni, mert ez a kormány rigorózus az ígéreteiben és ha valamely kötelezettséget, még ha feltételeken is, elvállal, akkor egészen bizonyos, hogy mindent elkövet arra, hogy szavának ura lehessen.

A bünvádi eljárás életbeléptetésének bizony nem kis nehézségek voltak az útjában. És ha Plósz Sándor csak egy kevésbé is kényelmesen akarta volna felfogni a dolgát, bátran vehetett volna egy kis halasztást, a nélkül, hogy hozzáértő embernek komolyan eszébe jutott volna felelősségre vonni érte. És egészen bizonyos az, hogy az igazságügyminiszter, mikor mégis mindent elkövetett az akadályok elhárítására, akkor csakis komoly kötelezettségének az ösztönzését követte és nem kereste azt az elismerést, amely a nagyszabású reform gyors életbeléptetéséért minden bizonynyal kijár neki.

Voltak bizony, akik a lehetetlenséggel látták határosnak, hogy aránylag kis idő alatt alaposan elő lehessen készülni jog-

életünknek erre a gyökeres átalakítására. És az ország jogászközvéleménye szinte egyhangulag hajlandóbb volt meghosszabbítani az életbeléptetés határidejét, sem hogy elhamarkodás, felületesség, készületlenség tegye kockára a reform eredményeit és az átmenet nagyobb rázkódtatásokkal járjon, mint amekkorák minden nagyszabású újításnak rendes kísérői.

Megmérhetetlen felelősség az, amelyet az igazságügyminiszter magára vett, midőn az életbeléptetés nagy feladatát elvállalta. És mert Plósz Sándorról kétségtelen, hogy ennek a felelősségnek egész nagyságát ismerte, ezért kétségtelen az is, hogy a jogászvilág teljes megnyugvással fogadja a miniszternek azt a rendeletét, amely a bünvádi perrendtartásról és annak életbeléptetéséről szóló törvényeket átadja az életnek.

Ez a rendelet nevezetes dátummá, igazságszolgáltatásunk új korszakának jelzőjévé avatja fel 1900. január elsejét. Azon a napon átváltozik a magyar büntetőbíráskodás arculatja. Hogy a változás mértéke milyen lesz, azt csak az élet fogja kipróbálni. De hogy milyen lesz a karaktere, azt már most is tudjuk. Az új magyar bünper, bármilyeneknek mutatkoznak is majd egyes részei a gyakorlatban, a maga egészében jogéletünknek a modernség felé való haladását, az egyéni szabadságnak hathatósabb megvédését, az igazságnak biztosabb érvényesülését és a humanizmusnak nagyobb uralmát fogja jelenteni.

A bünvádi perrendtartásban nagy vívmány már az is, hogy van. Büntetőjogunk alaki része két évtized óta kodifikálva van már, ellenben az alaki büntetőjog nem volt eddig tételes törvénybe foglalva. Már ez is súlyos disharmónia volt és állandó veszedelem. Hát még ha hozzávésszük, hogy

a Csemegi-féle büntetőtörvény mellett, amely az azóta kiderült hiányai és tévedései mellett is a legmodernebb, legjobb, legszebb büntetőködexeik közt a legelső sorában áll, egy elavult, hiányos, hibákkal és bizonytalanságokkal teljes eljárás nyugozta le büntetőbíróink ítélezését. Ez a szomorú ellentét a magyar büntetőtörvénykönyvet, törvénytarunknak még mindig egyik legnagyobb ékességét megfosztotta attól, hogy egész szelleme, minden intenciója érvényesüljön.

Ez a bántó disharmónia január elsejétől fogva eltűnik. Eltűnik egyúttal az a bizonytalanság, amely a büntető igazságszolgáltatásban az egyéni szabadság jogtalan sérelmének a veszedelmét állandósította. És eltűnnek azok a békák, amelyek a magyar büntetőperben akadályozták eddig az anyagi igazságnak a szabad érvényesülését.

Az igazság keresése nem volt eddig mindenekelőtt uralkodó tendenciája büntető bíráskodásunknak. A per irányát a bűn és bűnös fölfedezése s megbüntetése szabta meg. Ezután másképp lesz. Az lesz a bünper célja, hogy fölkutassa az igazságot és lehetlenné tegye, hogy ártatlan embert büntetés sújtson. A bűn igenis derüljön ki, ha lehet, a megtorlás se maradjon el, ha kétségtelenül megvan az igazi bűnös; de lehetőleg ki legyen zárva az, hogy büntetlenül bűnhődjék valaki; legyen kizárva, vagy legalább a minimumig csökkentve minden méltatlan szenvedés és az egyén szabadságának minden fölösleges korlátozása. Kisebb baj az, ha száz bűnös megmenekül az igazság sújtó kezétől, mint hogyha csak egy ártatlan is bűnhődik más helyett. Ez a modern büntetőjog szelleme. Ezt a szellemet igyekszik megvalósítani az új büntető perrendtartás. Ez a törekvés nyilvánul a vád-

T Á R C A.

Gőzfürdőben.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája —

Írta: Molnár Ferenc.

Reggel fél hatkor — vasárnap — két ember találkozott a gőzfürdő kapujánál. Mind a kettőn meglátszott, hogy átvirrasztotta az éjszakát, s hogy most az alvást jön pótolni — híven a lumpok néphitéhez — egy kis meleg fürdővel. Az egyik testes, szélesvállú fiú volt, ezt Bindernek hívták. A másik beessett mellű, aszott gyerek, sőt még tanító is, ennek Ványai volt a neve.

— Szép, szép! — mondta Binder — maga is lumpolt? Aztán az ilyen lumpok tanítják tisztességre a gyereket az iskolában!

A tanító bánatosan ostoba mosolylyal szót: — Hát néha igazán muszáj kimaradni. Vanak körülmények, amikor a lumpolás úgy kell, mint a kenyér.

Tovább morgogtak álmosan, fáradtan és jegyet is váltottak, azaz a tanítónak már volt, mert ő traffiban vette, őt krajcárral olesóbban.

A levétkezés jól esett. Izzadtak, meleg volt a kezük az álmatlanságtól. Csodálkoztak egymás duzzadt szempilláján, szinte megfeketedett arcán. De hogy a ruhától megszabadultak, máris jobban érezték magukat. Ruganyosabb lépéssel mentek lefelé, Binder gyönyörködve nézte a mellét, a karját. A lábizmaival is meg volt elégedve.

Lenn mindjárt bemelegtek a meleg medence vizébe. Visszhangos csobogás, vizesorgás moraja verődött vissza a nedves falakról. Volt már vagy husz csöndes ember a nagy teremben. Valószínűleg csupa lump. A nap már sütött, sárga, kék, piros sugarak estek a vízre a színes üvegeken

át, keleties titokzatossággal sejtették a formákat, megvillantak a csapokon, a gyengén hullámzó vizen. Loeskolás, vízuhogás hangzott. Kezdték elálmósodni, amikor a meleg víz először fogta körül a testüket. Kissé megborzongtak, aztán bemelegtek, nyakig. Halkan, suttogva beszéltek, mint a többiek.

— Hol volt az éjszaka? — kérdezte Binder. A tanító a sarokban kucorgott, nyakig a gőzölgő vízben, összegubbaszkodva, mint valami kopott, haldokló veréb.

— Tudom is én. Kávéházban, itt, ott. Binder a mellét mosta. Gyönyörködött a szép, széles izomzatban, loesolta a meleg vízzel, szinte szerettel bánt vele.

— Igen? — mondotta figyelmenlül.

Sokáig hallgattak. Tulnan a zubany süvítése csapott bele a csöndbe. A nap is erősenben ontotta a fényt, szinte küzködött az apró színes üvegekkel, amelyek mindenáron a saját egyéniségüket tukmálták a fehér sugarakra. Kivülről behallatszott a vasárnapra ébredő város robagása.

A tanító közelebb húzódott Binderhez: — Nézzé csak, kedves Binder ur — mondta — higgye el, én nagyon boldogtalan ember vagyok.

— Ugyan miért?

Binder tette magát, hogy nem tudja.

— Miért? — felelt a tanító — igazán szégyenlem megvallani. Istenem, micsoda hecc volna, ha a tanítványaim megtudnák! Binder ur, hiszi, hogy én szerelmes vagyok?

— Már miért nem hisztem. Hát azt hiszi maga, hogy az nem látszik?

— Ne mondja...

Csönd lett. Tovább hallgatták a loesogást, csöpgést, a szomszéd termekből átsivító zuhogást. Itt uralkodott a víz.

— Kérem — szólta a tanító — nekem egy hiányzik valaki, akinek úgy mindent elmondhat-

nék. Nézzé... ha nem haragszik meg, mondok valamit. Ön tudja, hogy kiről van szó. Ismeri Kovácsnéét.

— Abba szerelmes. — Abba. Tudja, az ilyen özvegyasszonyhoz, pláne, ha fiatal, mindig bizalommal közeledik az ember. Talán önhietség volt tőlem, de azt hittem, hogy sikereim lesznek nála. Hallja, amit mondok?

Binder lecsukott szemét fölnyitotta és bölintott a fejével. Kissé untatta a tanító, de hát itt a jó melegben, pihenésközben tűrhető volt még ez az egyhangú, bánatos szerelmes mormolás.

— Nem voltak sikereim. Annál az asszonynál senkinek sincsenek sikerei. Ugy látszik, nagyon tisztességes nő. És én nagyon szerelmes lettem, most először életemben. Higgye el, Binder ur, nincs nagyobb érzés, mint a szerelem. En meg tudnék halni Kovácsnéért. Ön alszik?

Most már ki se nyitotta a szemét, csak úgy intett lustán nemet a fejével Binder.

— Tegnap este nála voltam vacsorán. Azért nagyon kedvel, ha nem is szeret. Ennekem úgy fáj a szívem, hogy nem is tudom kimondani. Éreztem, hogy ha ez nem, akkor senki sem. En csak öt szeretem. Vacsora után mindjárt elkergett. Tudja isten, és bocsássá is meg isten, gyanakodtam, hogy vár valakit. Megállottam az utcán, szembe a kapujával és vártam.

Binder kinyitotta a szemét. Érdeklődött:

— Nos, jött valaki?

— Hogyan képzeltel ilyet! Nem jött senki.

— Meddig várt?

— Tizenegyig. Akkor aztán nagyon elkese-

redtem, magamban sirtam a Lipót-köruton és elmentem, ki, a Dunához. Bele akartam ugrani.

Binder mosolygott:

— Maga nem is olyan, mint egy tanító

— mondta. — Maga olyan, mint egy iskolagyerek.

Nézte, szánakozva. Aztán kérdezte:

— Nagyon szerelmes?

elv teljes érvényesülésében — amely azt jelenti, hogy vád nélkül nincsen büntető eljárás és csak a vádló által megjelölt cselekedetre terjedhet ki a vizsgálat — ez nyilvánvaló a védelem hatáskörének jelentékeny kiszélesítésében, a bizonyítékok mérlegelésének teljes szabadságában, a szóbeliségnek és közvetlenségnek a felsőbb bíróságok eljárására való kiterjesztésében s mindenkéféltől az esküdthírszágok ítékezésében.

Ezek a nagy vívmányok értékessé teszik a reformot minden fogyatkozásai és hibái ellenére is. A hírheft tizenhatodik paragrafus minden bizonyítást nagy szépségűvé teszi a reformnak, még abban az erősen szelidített alakjában is, amelyben, hosszas küzdelem után, a törvénykönyvbe került. És az élet kritikája bizonyára nem egy javítani valót fog fölfedezni a nevezetes törvények egyéb részeiben is. De az az egy már most is egészen bizonyos, hogy az új büntető eljárás korszakos haladás az eddigi állapotokhoz képest és jogrendszerünknek erősségeit is, díszét is gyarapította.

Az életbeléptetés bölcsességétől és ügyességétől függ, hogy a nagy reformnak minden előnye a lehető legteljesebben érvényesüljön és minden fogyatkozása a lehető legnagyobb mértékben ellensúlyoztassék. A miniszter megtette a kötelességét és bizunk benne, hogy jól tette meg. A többi a magyar bírói és ügyészi karnak, s a magyar polgárságnak a dolga, amely ezentúl a büntető hatalom gyakorlásában osztozkodni fog. Az élet majd kipróbálja a reformot. Egyelőre jó, hogy megvan. Jogrendszerünknek egyik legnagyobb és legveszedelmesebb részét töltötte be. Az élet fogja megmutatni, hogy egészen betöltötte-e és hogy milyen jól töltötte be?

BELFÖLD.

A miniszterelnök betegsége. Rátótól telegrafálják a Budapesti Tudósítónak: Széll Kálmán miniszterelnök hollywoodi utazási terveiről a lapokban a legkülönbözőbb híresztelések láttak napvilágot, melyek teljesen alapalanok és pusztán kombinációk szüleményei. Ezekkel szemben a leghatározottabban konstatálhatjuk, hogy Széll Kálmán miniszterelnök vasárnap, a hó 20-ikán már felkelhetett ugyan beteggyárából, de fájdalommal még mindig nem szünetek meg egészen, miért is egyelőre még Rátóton marad.

A tanító kidüllesztette mellé a vizben, homlokáról elsimította összezsopzott gyér haját és fájdalommal mondta:

— Nagyon.

Ez a szó belehangzott a nagy csarnokba. Ésre se vették, hogy most már hangosabban beszéltek, mert a zaj egyre növekedett. Süvöltöttek a zuhanók, a masszörök szaladgáltak, egy pár vidám jogász is jött, már kiabálás is volt, meztelen alakok jártak, meg-megálltak, szaladtak... Kövér urak lassu megfontolással mártogatták magukat a vizben.

A tanító kéjelgett a fájdalomában:

— Nagyon — ismételte — mindhalálig. És érzem, hogy hiába. Én sohse mondhatom neki, hogy: te. És azt se tudom, hogy most nem hajtja-e másnak a mellére a fejét.

— Nem teszi. Nem olyan asszony.

— Én már nem tehetek érte semmit. Nem kellek neki. Most már legföljebb csak úgy keltethnék érzést benne a magam számára, ha meghalnék érte. Nézze, Binder ur, irtam hozzá egy verset. Azt irtam meg, hogy mily szép volna meghalni érte. Eljönne a temetésemre, biztosítom. Nagyon jó asszony. Fekete ruhát öltene és tudom, érzem, hogy rózsát tenne a koporsóma. Az emberek pedig tisztelnének engem, mert mindenki tudja: mily szép az szerelemből meghalni. Csöndesen járnának hűlő testem körül és mondanák: „Psz! csönd! Ez az ember odaadta szerelméért az életét.” Oly nagy, oly magasztos dolog az: meghalni szerelemből... Ilyes valamit irtam. De nem irtam meg mindent. Valami fojtogató, szomorú lán égette a mellemet és azt nem tudtam leírni. Sitam is, ezt se tudtam leírni. Ha leírom, hogy sírok, ez banális. Pedig olyan igaz, olyan szomorú és olyan szép...

Binder valószínűleg nem figyelt a beszédére, mert most elnézett a színes kerek ablakocskák felé és álmódva mondta:

— Szép asszony.

A tanító örült:

A miniszterelnök előreláthatólag szeptember első napjaiban, midőn ő felsége a csehországi hadgyakorlatokról visszatér, Bécsbe megy, hogy a királynak a folyó ügyekről jelentést tegyen. Időközben a miniszterelnök, ha állapota megengedi, néhány napra Budapestre jön. Szeptember közepére Szegedre várják Széll Kálmán miniszterelnököt a mezőgazdasági kiállítás megtekintésére. Tegnap gróf Széchenyi Manó ő felsége személye körüli miniszter járt Rátóton. Előbb tudvalevőleg Ischlben kihalgatáson volt a királynál.

Intelem a németeknek. A *Politische Korrespondenz* egy budapesti levelében visszatér a *Teutsch-ünneper* és a következőket írja: A nagy számban megjelent német tanárok és a tudományok testületek képviselői most saját szemükkel meggyőződhetnek róla, hogy mit tartanak az elnyomatás és az erőszakos magyarosítás felől Németországba kiküldött panaszokról és jankiáltásokról. Az a partikularizmus, amelyet a szászok Erdélyben kifejlesztettek, csak oly államban verhetett gyökeret, melynek alapelve a szabadság tisztelete és a legmesszebb menő tolerancia. Az erdélyi szászok azonban az állam iránt való kötelességük felfozgásában sokat tanulhatnak német fajrokonaitól, akik egy hatalmas államközösségben élnek, melyben a közbizalom a legnagyobb nyomatékosággal lép fel a partikularizmus ellen és feltételül megköveteli a fajegyenlőség alárendelését és az asszimilációt. Most, hogy a német szellemi élet számos képviselője közvetlen tapasztalattal bír a németek magának az erdélyi szász föld állapotairól, remélhetőleg bizonyos erdélyi köröknek azok a kísérletei, hogy a német szentimentalizmust a magyarosság ellen felizzassák, ezentúl bizonyára csak igen gyöngye visszhangot fognak keleteni.

„A kiegyezés válsága.” Ezzel a címmel röpirat jelent meg. Írója *Bodrogközi* álnev alá rejtozik s röpiratában azt fejtegeti, hogy Ausztriában már csak idő kérdése, mikor váltja fel a mai zavart az abszolutizmus. A röpirat szerzője az új helyzettel szemben azt a perspektívát nyitja, hogy a kiegyezés módosulást fog szenvedni, még pedig az 1898. I. törvények mintája szerint, amelyben már megvan a precedens, hogy Ausztria gazdasági életét magyar törvény szabályozza. Ha gazdasági ügyekben így történt, amelyek pedig a parlamentek elé tartoznak, meg fog történni azokban az ügyekben is, amelyek a delegáció és a kvóta-bizottságok elé tartoznak. Ez a röpirat szerzője szerint, azt fogja jelenteni, hogy a közös kormányzat törvényhozói szerve a monarchia mindkét államára Budapesten lesz: a magyar törvényhozásban, ahol hárommal szaporítani fogják a miniszteri székeket. Mert akkor az egység-

— Szép! Szép!
Aztán kérdezte:
— Magával szemben hogy viselkedik, Binder ur? Azt mondják, hogy maga is járt utána.
— Jártam, jártam. Szép, jó asszony.
A tanító nézni kezdte Bindert. Csinos fiú volt, okos is.
— Semmi eredménynyel?
— Eredmény... eredmény... relativ fogalom.

Binder most már szeretett volna sejtetni valamit a tanítóval. A boldog szerelmes, ha legyőzött vetélytársával összekerül, szánakozik, de szeretné éreztetni, hogy ő lett a győztes.

— Annyit mondok — szólott, mert nem volt a legdiskrétább emberek közül való — hogy hiába jár utána.

— Tudom.

— De egészen hiába.

A tanító már érezte, hogy Bindernek van valami köze az asszonyhoz. Most villantak föl emlékezetében egyes dolgok, amelyek ezt az érzést támogathatták. Egyszer látta az asszonyt Binderrel sétálni a ligetben. Máskor az asszonytól találta, amint nyugodtan cigarettázott. Ezek a jelek most hirtelen óriási bizonyítékokká nőttek, forrottak fel lelkében.

— Maga még szereti? — kérdezte.

Binder hallgatott.

Most már egészen kétségbeesett a tanító. Övig kiemelkedett a vízből és mintha felelősségre vonná, kérdezte, ostobán, halálos reszketéssel, félve a feleletől:

— Maga hol volt az éjszaka?

Binder piros lett és szárazon felelt:

— Maga számár.

A tanító emlékezetében most már úgy fakadtak, bukkantak elő akkor nem méltányolt gyanuok, mint amikor a víz a gátat áttört. Itt-ott-amott bukkant elő, egy perc még és aztán az egész gátat elsöpri.

— Hol volt? — kiáltotta.

ges vezetést igénylő közös ügyek miniszterei a magyar törvényhozás előtt fogják képviselni árcáikat.

Ezt a perspektívát nyitja a röpirat. És perspektívának ez nem is olyan utolsó.

Az új bünvádi eljárás életbeléptetése.

Budapest, augusztus 25.

Pöze Sándor igazságügyminiszter kibocsátotta azt a rendeletet, amely a *bünvádi perrendtartás* életbeléptetéséről intézkedik. A nevezetes rendelet főbb részei a következők:

Az 1897. évi XXXIV. törvények 1. és 28. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeltem:

1. §. A bünvádi perrendtartás (1896. évi XXXIII. törvények) 1900. évi január hó 1-én lép életbe.

2. §. A vizsgálóbíró és a bíróság a hozzájuk érkezett és 1900. évi január hó 1-ét megelőzőleg megel nem intézett feljelentéseket, az illetékes királyi ügyészséghez teszik át.

A vizsgálóbíró és a járásbíró az azonban a feljelentés alapján a kir. ügyészség indítványának bevétele nélkül, miudazok a nyomozó cselekményeket teljesítik, melyeknek elhalasztása az eljárás célját veszélyeztetné. (B. P. 95. §.)

3. §. Amennyiben valamely bíróságnál a kir. ügyészség által a feljelentés feltételei iránt tett indítvány volna 1899. évi december hó 31-ike után elintézendő, ezt a kir. ügyészséghez utalással a B. P. 42. §-ára, vissza kell küldeni.

4. §. Amennyiben a vizsgálóbíró, a járásbíró, a bíróság arról szerez tudomást, hogy a rendőri hatóságok, vagy közegek 1899. évi december hó 31-ike után valamely bűnyügyben a kir. ügyészség mekkorése, illetőleg utatitása nélkül nyomozást teljesítettek, erről — a náluk levő iratok áttétele mellett — a kir. ügyészséget haladéok nélkül értesítik.

5. §. Mindazokban az ügyekben, melyekben a vizsgálat a vádló indítványa alapján alakszertű határozattal még nincs elrendelve, — ideértve azt az esetet is, ha a vizsgálóbíró, illetőleg a járásbíró bírja 1900. évi január hó 1-je előtt való nélküli indította meg és teljesítette az eljárást (1853. évi július hó 29-iki ausztriai büntető perrendtartás 61. §.) — az iratok indítványtétel végett a királyi ügyészséghez teendőek át.

Ha azonban a szóban forgó ügyben a királyi ügyészség vagy a magánvádló a vizsgálat elrendelése iránt már indítványt (B. P. 104. §.) terjesztett elő, de e tárgyban alakszertű határozat még nem hozott: a B. P. 105. és következő §-ai értelmében kell eljárni.

Mindkét esetben az iratoknak a királyi ügyészséghez való áttétele előtt a halaszthatatlan nyomozó cselekmények (B. P. 95. §.), valamint azok a cselekmények is teljesítendőek, melyekre nézve a járásbíró, illetőleg a vizsgálóbíró a B. P. 86. és 98. §-ának megfelelően kerestett meg. Megfelelő esetben a leartóztatottnak szabadlára helyezése iránt is intézkedni kell.

A rendelet 6. §-a azokról az ügyekről szól, melyekben a vizsgálat alakszertű határozattal már el van rendelve, azonban a tárgyalás, illetőleg a járásbírósi tárgyalás határnapja 1900. évi január hó

— Ne dühösítsen, kérem. Ha valaki bolond, menjen a Lipótmezőre. Hagyjon nekem békét.

A tanító most arra gondolt, hogy az övegy elkergette vacsora után. Persze, hogy Bindert várta. Hisz a lámpa még tizenegyen tul is égett. — Könyörgött:

— Binder ur, édes jó Binder ur, könyörüljön meg rajtam. Ha biztosat tudok, tán kivérem a fejemből...

(Erről tudta, hogy hazugság. De biztosat akart tudni.)

Binder fölkel és egyszerűen mondta:

— Megyek a tusszob. Maga meg ne rágódjék ezen.

— Binder ur!

Ez visszafordult és a tanító látta, hogy nagyon izgatott. Utána szeretett volna ugrani, hogy a földre teperje, s úgy vegye ki belőle az igazságot. De érezte, amint a könnyek föltolakodnak a szemébe. Sirt.

— Legyen okos, — mondta Binder — és ne is nézzon többet Kovácsné felé. Maradjon ez köztünk. Nincs ott mit keresnie.

Azzal elment a tusszob felé. Nagy ambicióval tusszolta magát. Beállott a zuhatag-ketrecbe, ahol alulról, fölülről, oldalról jön a víz. Egészen fölfrissült a hidegben, most már bátran, kéjjel bocsátotta mellére a szurban hideg, erős sugarat. Az övegyre gondolt, aki most nyugodtan, pihengve alszik, finom fehér arca a vánkoson, dus fekete haja szétomolva. A tanítóra már nem is gondolt. Aztán mégis észbe jutott szegény. Átment a hidegvizes kamrákon, a fakádak mellett, vissza a nagy meleg csarnokba.

Érdekes, hogy e pillanatban már senki se volt ott. — Olyan késő lenne? — gondolta, és az órára nézett. Háromnegyed hét volt. Még egyszer körülnézett, most már csodálkozva a két medencén, amelyben tükörsimán nyugodott a víz. Mi lehet ez?

Előre sietett, s amikor a *Forró gőz* föliratú ajtóhoz ért, beleüdütt egy masszörbe, aki halálsápadtan rohant az ellenkező irányba.

1-ét megelőzőleg még nem volt kitűzve és az ügy az új rend szerint más bíróság hatáskörébe tartozik. Ezekben az ügyekben a vizsgáló bíró, illetőleg a járásbíróknak a vizsgálatot teljesítő bírāja a használatlan eljárás cselekmények teljesítése után az ügy iratait az ok megjelölése mellett a királyi ügyészséghez teszi át; erről a terhelt, illetőleg a védőt, továbbá a főmagánadvólónak tekintendő sértettet is értesíti.

A 7. §. szerint ha a kir. ügyészség 1900. évi január hó 1-ig a kir. törvényszéknél a főtárgyalás hatánapjának kitűzése előtt a vad elejtését jelentette be, vagy az eljárás megszüntetését indítványozta és e tárgyban 1900. évi január hó 1-ét megelőzőleg nem hozott határozat, amennyiben a B. P. értelmében a törvényszék nem volna hivatva ezen indítvány elintézésére, az iratokat az illetékes hatóságokhoz, nevezetesen, ha a vizsgálat még folyamatban van, a vizsgálóbíróhoz, illetőleg a vizsgálat teljesítésével megbízott járásbíróhoz (B. P. 128. §.) kell átadni.

A 8. §. így szól: Amennyiben 1900. évi január hó 1-ét megelőzően: a) a kir. ügyészség valamely vizsgálat teljesítésének a székhelyen kívül levő járásbíróra bízása iránt tett a kir. törvényszéknél indítványt; b) a vizsgáló-bírónak valamely intézkedése vagy mulasztása ellen panasz emellett vagy határozata ellen jogorvoslat volt használva; vagy végre c) a vizsgáló-bíró és a kir. ügyészség között véleménykülönbség keletkezett (1871. évi XXXIII. t.-c. 19. §.; 1853. évi arisztokratai büntető perrendtartás 66. §.) s a törvényszék a szóban forgó kérdésben 1900. évi január hó 1-éig nem hozott határozatot; az illető ügyiratát mielőbb át kell tenni a vádtanács-hoz (B. P. 110., 113. és következő §-ok).

A 9. §. szerint olyan ügyben, melyben a főtárgyalás, illetőleg a járásbírósnál a tárgyalás 1900. évi január hó 1-ét megelőzőleg még nem volt kitűzve, és az eljárás folytatása az új jogszabályok értelmében más bíróság hatáskörébe tartozik; az eljáró vádtanács, illetőleg elsőfokú bíróság e tárgyban a kir. ügyészség meghallgatása után indokolt határozatot hoz, azt a felekkel, illetőleg képviselőikkel, ugyancsak a magánjogi igényének érvényesítése végett fellépett karosítottal közli és határozatának jogerőre emelkedése után az iratokat az új jogszabályok szerint hatáskörrel, illetőleg illetékességgel felruházott bírósághoz teszi át.

Amennyiben az eljárás tárgya nyomtatvány utján elkövetett bűncselekmény, az eljáró bíróság a jelen §. első bekezdésének esetében az ügy iratait az illetékes esküdt bírósághoz, kir. törvényszékhez, esetleg az illetékes sajtóbíróhoz vádtanácsához teszi át.

10. §. Ha a kir. ügyész, vagy a magánadvóló 1900. évi január hó 1-ét megelőzőleg vad alá helyezés iránt tett indítványt s e felelt a bíróság a most megjelölt időpontig nem határozott; az iratokat a B. P. 254. §-ának első bekezdése és 571. §-a esetében a vádtanácsokhoz, egyenként pedig a vizsgáló bíróhoz kell átadni.

A 11. §. az újrafelvételi ügyekről szól. A 12. §. a perorvoslatokról intézkedik, az előbbi szakaszok szellemében. Elrendeli ugyan, hogy a perorvoslatok, amennyiben a tárgyalás hatánapja 1900. január 1-ig nem volt kitűzve és az új törvény szerint illetékes felsőbírósághoz terjesztendőek fel.

A 13. §. szerint, amennyiben valamely felsőfokban eljáró bíróság 1899. évi december hó 31-ike után arról szerez meggyőződést, hogy a hozzá fel-

terjesztett ügy felülvizsgálata az új jogszabályok értelmében más bíróság, illetőleg vádtanács hatáskörébe tartozik; az iratokat közvetlenül a felülvizsgálatra hivatott bírósághoz vagy vádtanács-hoz teszi át.

A 15. §. elrendeli, hogy a kir. törvényszékek és kir. járásbírók vezetői intézkedjenek az iránt, hogy a vizsgáló bíró, illetőleg a járásbíróknak a vizsgálatokat teljesítő bírāja, a bűnügyek előadói, valamint a járásbírók ítélőbírái a folyó év december havában a náluk levő minden olyan ügyet, melyben a terhelt előzetes letartóztatásban vagy vizsgálati fogságban van, tüzetesen vizsgálják át abból a szempontból, hogy az előzetes letartóztatást, vagy vizsgálati fogságot az új jogszabályok értelmében 1899. évi december hó 31-ike után nem kell-e megszüntetni?

Az előzetes letartóztatásnak és a vizsgálati fogságnak a B. P. 147. és 159. §-ában megállapított időtartama 1900. évi január hó 1-étől fogva nyilvántartandó.

16. §. Olyan sajtóügyekben, melyekben a főtárgyalás hatánapja 1900. évi január hó 1-ét megelőzőleg már ki volt tűzve s melyekben a főtárgyalást az eddigi eljárási szabályok szerint kell az esküdt bíróság előtt megtartani; az esküdtészek 36 esküdtől alakítandó meg.

E végből a törvényszék a szolgálati lajstromba az 1897. évi 33. t.-c. 19. §-a értelmében folytatólag még hat esküdtet sorol ki s ezeknek a főtárgyalásra leendő megidézése iránt intézkedik. Ezeket az esküdteteket azonban nem lehet más ügyek elintézésére körül alkalmazni.

KÜLFÖLD.

Császártalálkozás. A nyári politikai szünet igen alkalmas nagy diplomáciai tervek kidolgozására — szerkesztőségeinkben. Most például ismét újabb császártalálkozásról ír egy sor külföldi lap. Mint Koppenhágából jelentik, *Keresztély* királynak utazásából való hazatérése után, az ottani udvari körök a küszöbön álló fejedelmi látogatásokkal foglalkoznak. Az első kérdés az, hogy Vilmos német császár elmozgy-e Bernstorfa. Már jelezték, hogy *Oszkár* svéd király azalatt, míg a német császár, amint gróf *Thott* vendége Skabersjöben lesz, rendszer vadászatait Hven szigetén fogja tartani és úgy Vilmos császárt, mint *Keresztély* királyt is meghívta. Valószínű tehát, hogy a német császár, mielőtt haza indul, Malmöből átjárul Koppenhágába és akkor ellátogat Bernstorfa is. Beavatatott forrásból eredő hírek szerint ugyanakkor Miklós orosz cár is ott lesz és a két császár valószínűleg jelen lesz a gráfszízen, amelyet *Luisa* királyné halálának évforduló napján a roskildei domban rendeznek. Mialatt a cár ott lesz, a cárné vagy Angliába megy, vagy pedig Darmstadtban marad. Malmöben nagyban készülnek a császárlátogatásra. Mivel Skabersjönek nincs távirati összeköttetése Berlinnel, *Thott* gróf költségén új vonalat építenek onnan Malmö-ig. Külön

telefonvonal is épül Skabersjö és a *Hohenzollern-jacht* közt, mely Malmön kívül fog horgonyozni, mivel a kikötőben nagy mélyjárata miatt nem állhat.

Prága ünnepe. A király augusztus 30-án délután egy órakor, a hadgyakorlatokra való útja közben, Prágába érkezik s egy-két órát ott fog tölteni. A város polgármestere ebből az alkalomból rendkívüli közgyűlése hívta össze a városi tanácsot, hogy a fogadtatás részleteit megállapítsák. *Podlipny* polgármester bejelentette, hogy jölehet nagyon rövid ideig marad a király a cseh fővárosban, mégis meg kell ragadni az alkalmat, hogy a cseh nemzet tolmácsolja alattvalói hódolatát és királyhűségét. A városi tanács elhatározta, hogy testületileg fog ki-vonulni az állomásra.

A cseh-német viszály. A *Narodny Listy* mai vezetőcikkében hevesen nekivont gróf *Thunnak* és a németeknek. Fenyegeti a miniszterelnököt, hogy ne merészeljen a nyelvrendeletekből megint kihatástani valami kedvezményt, amelylyel betömbösse a „germán ragadozó vadállatoknak a száját”, mert akkor egy csapással olyan politikai helyzet állana elő, amelyet megkeserülne. A csehekkel — ugymond a cikk — nem lehet tovább packázni s hogyha *Thunn* ezentul is csak olyan gyöngye báb lesz, mint volt eddig, akkor a csehek tudni fogják a dolgukat. Ausztria fordulópontra jutott. A kormánynak be kell vallania, hogy rossz utra tévedt s akkor más utat kell választania, vagy pedig tovább fog haladni a megkezdett csapáson: Ausztriának vagy a csehekre, vagy a németekre kell támaszkodnia. A kormánynak módjában van, hogy a csehekkel kiegyezkedjék, de nem a decemberi alkotmány alapján; ha ezt nem teszi s inkább Ausztria ellenségeinek a karjaiba veti magát, — így végződik a mérges cikk — akkor gratulálunk a hazaárulókkal kötendő szövetséghez.

Innsbruckból táviratozzák, hogy *Kathrein*, a képviselőház volt elnöke, választói előtt beszédet mondott, amelyben arról panaszkodott, hogy az obstrukció megbénította a reichsrathot és a kívánatos megegyezésre hívta fel a harcoló feleket, a németeket és a csehekét. Erre a célra a katolikus néppárt szövetezik mindenki vel, aki a vallási meggyőződést tiszteli és feltétlenül osztrák alapon áll.

„Mi németek mindig sorompóba állunk a németek jogaiért és a német szokásokért, amennyiben ezt a birodalom érdekei megkivánják, de sohasem csatlakoztatunk azokhoz, akik a katolicizmus ellen küzdenek és a németiséget az osztrák ellen átszaxák ki. Azt az egyenjogúságot akarjuk, amely a kulturális, nemzeti és politikai fejlődésnek megfelel.”

Kathrein szerint, a kormánynak csak az a legfontosabb feladata, hogy alapot teremtsen a megegyezésre, arról bizonyos lehet, hogy ebben a katolikus néppárt teljes erejével támogatni fogja.

Reméli, hogy céludatos, okos eljárással és előzékenységgel sikerülni fog azokat a józan elemeket egyesíteni, akik Ausztria javát szívükön viselik és összehozni őket közös és sikeres munkára. A 14. §-t illetőleg kifejti, hogyha a reichsrath nincs együtt, akkor minden kormány köteles az állam szejektoról gondoskodni, amiről az alkotmány gondoskodott. Aki a 14. §. ellen tiltakozik és a reichsrath egybehívását óhajtja, köteles a reichsrath szabályszerű tevékenységéről is gondoskodni és az obstrukció ellen küzdeni.

A graslitzi utcai harcok. A három nappal ezelőtt *Graslitzen* (Csehországban) lefolyt véres zavargások kronikája még nincs lezárva. Az izgatottság még egyre tart és a zavargás minden pillanatban újra kitörhet, ha a hatóságok nem ügyelnek arra, hogy intézkedéseikkel ne provokálják a lakosságot. Az a körülmény, hogy egy *Tuzar* nevű vendéglősön kívül tegnap este még három német nemzetiségű embert letartóztattak — két fiatal legényt meg egy *Gorazin* nevű nyugalmazott ezásados — arra késztette *Grasslitze* egész képviselő testületét, hogy *Hofer* képviselővel az élén *Maurig* helytartósági tanácsoshoz menjen és figyelmeztesse őt, hogy ezek a letartóztatások a lakosságot nagy izgalomba ejtik. A tanácsos azt felelte, hogy ő nem avatkozhatik a dologba, s minthogy *Hofer* és társai nem tágitottak, ajtót mutatott nekik. A községtanács erre bizalmas ülést tartott s az államügyészhez, a prágai helytartósághoz és *Thun* miniszterelnökhez táviratot intézett, kérve a letartóztatottak szabadonbocsátását, mert az izgalom olyan nagy, hogy a községtanács nem vállalja el a felelősséget a rend és nyugalom fenntartásáért. Ha a miniszterelnök nem tenné meg a szükséges intézkedéseket, a községtanácsosok testületileg leköszönnek. Válasz a három táviratra még nem érkezett, de a letartóztatottak közül *Tuzar* már szabadon bocsát-

— Mi az? — kiáltott a meztelen ember után, de az akkor már künn volt.

Bonyított a forró gőz kamrájába. Eleinte semmit se látott a gőztől. Nehezen lélekzett s amikor a vasajtó becsapódott mögötte, szinte fulladás fogta el. Aztán kibontakozott előtte egy csomó meztelen alak a gőzből. A legelső falépcsőn egy ember feküdt, hanyatt. Három masször dörzsölte, a negyedik vizet öntött a fejére.

A tanító volt.
— Mi az? — kérdezte a lelke mélyén megrettenve.

— Egy ember főlakasztotta magát.

— Ez?
— Ez. Amikor egy ur bejött, ott találta a legfelső lépcsőn, a legsűrűbb gőzben. A karján csúngott.

— Meghalt?

— Meg. Az orvos is látta már. Most telefonálnak a rendőrségre.

Binder szétlökte az embereket és odament. Ott feküdt a szegény tanító, halva. Fehér volt a teste, mint a viasz. A masszörökől csorgott a víz, már nem is dörzsölték. Vége volt. Mormogva beszéltek az emberek. Akkor berontott a fürdőtulajdonos, egy feketeruhás, galléros ur itt a sok meztelen, vizes ember közt, a türethetetlenül forró, egyre sűrűsödő, zúgó gőzben, amelybe szinte erőszakkal öntött a világos lámpa egy kis sárga fényt. A fürdős jajveszékelt:

— Disznóság! Hát nem tudta magát máshol főlakasztani! Oda van a jó hírünk... oda a fürdő... istenem!

Vörös volt, mint a rák. Majd megfulladt a gőzben.

— Zárják el a csapokat! — ordította. — Vigyék ki, föl az emeletre... Istennem, Istennem...

Egyszerre elakadt a zugás, a süvítés. A kitámasztott ajtón át kigomolygott a gőz. Világosabb lett.

— Mindjárt itt lesz a rendőrség — üvöltötte a fürdős szinte sirva és rohant keresztül a

csarnokon — jönnek az újságírók... Ach Gott, ach Gott! Tagadni kell...

Rohant ki, föl. A masszörök fölemeltek a szegény tanítót.

— Nem ismeri az urak közül valaki? — kérdezte az orvos.

Senki se szól. Bindernek zugva hullámzott a vér a fejében. Összehirapta az ajkát.

— Senki se ismeri?
Csönd.

A masszörök vitték föl, az emeletre, ahol a p'henő-divánok voltak. Két kereskedőség, aki ott aludt, halálsápadtan rohant le a lépcsőn a holttest láttára. Az egyik rosszul is lett. Hívták az orvost.

— Hát már mindenki itt hal meg?! — sirt a fürdős, dühében.

Binder sietve ment a kabinjába. Fölöltözött. A szomszéd kabinból hallotta, amint mondták:

— Az ilyen züllött egzisztencia körösztül-lumpol a éjszakát, és reggel főlakasztja magát a fürdőben. Hányszor olvastam ezt az újságban!

Egy basszuzhang felelt:
— Bizonyosan sikkasztott!

Gyorsan öltözött Binder. A fulladás bántotta a torkát. Annyi bizonyos, hogy nem megy többet az övezgyhez. De hogy okolja ezt meg? Azt nem akarta, hogy megtudja, hogy ő is itt volt a fürdőben. Rohant le a lépcsőn, felülözve. Akkor már jött a rendőrkapitány.

— Hétkor fölverik az embert, vasárnap! — dörmögte.

Két rendőr esörtötött utána. Az egyik azt mondta a másiknak:

— A Szabót már kinevezték első osztályú rendőrnek, tudja Isten, miért. En még mindig próbaidős vagyok.

A másik felelt:
— Protekció köll.

tották. Az igazgatóság nőttön nő, mert még újabb letartóztatásoktól tartanak.

Ennyit jelent a mai napról egy táviratunk, amelyeket kiegészítünk a helytartósági tanácsosnak azzal a hivatalos közlésével, hogy 20-ikán a csendőrség csak a legvégső szükség pillanatában nyult a fegyverhez, mikor már valamennyi csendőr meg volt sosesítve. Nehéz kövekkel dobálták meg őket, két lövést is tettek rájuk s a parancsokat egy költés leterítette. Ekkor lőtt aztán a csendőrség is.

A Dreyfus-pör végtárgyalása.

(Tizenhatodik nap.)

— A Budapesti Napló kiküldött tudósítójától. —

Budapest, augusztus 25.

Rosszul számítottak a nacionalisták. Azt hitték, hogy akciójukat Oroszország közvéleménye is támogatni fogja s most ellenük zudul a szövetséges nagyhatalom hivatalos sajtója. De nemcsak őket teszi felelősékké az általános felelőtlenségért, hanem egy füst alatt a kormányt is támadja, a melynek a nyakára nőtt a vezérkar, plannyra, hogy a katonai chauvinizmus anyagi romlásba dönti Franciaországot.

Herceg Baryatinsky a *Novostiban* azt írja, hogy „a vezérkari tiszték és a nacionalisták hazudozásai, hamisításai és vádaskodásai, amelyekkel egy ártatlan embert el akarnak veszteni, olyan sebeket fog ütni Franciaországon, hogy azokat aligha fogja kiheverhetni“.

A *Grasdaninban Metserszky* herceg így kezdi cikkét: „Merciernek és társainak temérdek sok hazugsága és hamisítása undorodással tölti el Oroszországot“.

Nem ilyen visszhangot vártak Oroszországból a nacionalisták, akik végre kifogytak már hirhedt tanúkból, sőt még *Du Paty de Clamot* sem engedik szóhoz jutni. Most a védelem tanúira és lesújtó bizonyítékaira kerül a sor s akkor aztán tökéletes lesz a nacionalistákkal szövetséges vezérkar veresége. *Dreyfus* védői szerepet cseréltek *Mercier*- és társaival: ők lépnek föl támadóul. Ujabbán ismét *husz* tanút jelentettek be s legközelebb be fogják mutatni a haditörvényszéknek a bordereauban föl sorolt okmányoknak a *fogalmazványait*, amelyek egytől egyig *Esterházy* kezirásai. De ez még nem minden. A rennesi haditörvényszéknek át fogják adni a védők a *fényképeit* azoknak a *nyugtárványoknak*, amelyekkel a bordereau-szállító *Esterházy* igazolta, hogy *Schwarzköpöntől* megkapta árusulásának díját.

De azért *Bertillon*, aki ma sok derűs percet szerzett a rennesi tárgyalás közönségének „szak-szerű“ fejtegetéseivel s nem fejezhette be mulatságos előadását, holnap mégis folytatni fogja annak a bizonyítását, hogy a bordereaut nem *Esterházy* írta.

A tárgyalás.

Rennes, augusztus 25.

Az elnök ma reggeli 6 óra 40 perckor nyitotta meg az ülést, amelyre a vádlottat teljes csendben vezették be.

Mindjárt az ülés kezdetén *Carrière* kormánybiztos orvosi bizonyítványt olvas fel, amely azt igazolja, hogy *Du Paty de Clam* máj- és szívbajban szenved és ennélfogva a *Rennesbe* való szállítása *tehetetlen*.

Labori az orvosi bizonyítvány őszinteségében kételkedik és utal *Du Paty de Clam* megjelenésének fontosságára. Törvényszéki orvosok kiküldését kéri. *Jouaust* elnök nem lát okot az orvosok nyilatkozatában való kételkedésre és elégségesnek tartja az orvosi bizonyítványt.

Carrière kormánybiztos fölolvassa *Du Paty* feleségének levelét, amelyben azt mondja, hogy férje írott vallomást akar a bíróságnak küldeni. Erre elkezdik a tanúk kihallgatását.

(Egy angol újságíró Esterházyról.)

Az első tanu Rowland *Strong*, a *St. James Gazette*, az *Observer* és a *New York Times* levelezője. A tanu jól beszél franciául, bár megérzik rajta az angol akcentus. Azt vallja, hogy 1898. októberben megintertjülvolta *Esterházyt*. Akkor azt mondta neki *Esterházy*, hogy nem ő a bordereau szerzője és kijelentette, hogy a vezérkar birtokában 153 olyan okmány van, amely *Dreyfus* bünyőségét bizonyítja. A tanu azokról a tárgyalásokról beszél, amelyek az *Observer* igazgatónöje

és *Esterházy* között az okmányok nyilvánosra hozatala ügyében folytak. A tárgyalások hajótörést szenvedtek *Esterházy* mértékeltlen igényei miatt, később azonban újabb tárgyalásokat kezdtek és az *Observer* elkezdte az okmányok közlését. Elmondja, hogy már régebben ismeri *Walsin-Esterházyt*, aki egy ízben a kijelentéssel jött hozzá, hogy miután a vezérkar eljett, hajlandó minden elmondani, amit az *afférről* tud és leleplezni azokat, akik őt ily cudarul cserbenhagyták. A tanu elfogadta *Walsin-Esterházy* ajánlatát, de mivel tudta, hogy milyen karakterrel van dolga, megtett minden elővigyázati intézkedést. *Esterházy* lakására hivatta, de ott nem négy szemközt találkozott vele, hanem több tanu jelenlétében, akiket föl kért, hogy *Esterházy* előadásánál legyenek jelen és akik abban az esetben, ha *Esterházy*, ami előrelátható volt, eltagadná azt, amit az ő jelenlétében elmondott, a *Morning Post* közlésének igazságát megerősítsék.

A tanu aztán összefoglalja *Esterházy* első vallomásának tartalmát. Köztiük volt az a vallomása is, hogy ő maga írta a bordereaut, de már akkor hozzátette azt az azóta eltagadott, de megint újra beismert verziót, hogy mégis *Dreyfus* szolgáltatta ki az okmányokat. *Esterházy*nak már ebben az első nyilatkozatában nagyon sok kompromittáló adat van arról a szerepről, amelyet a vezérkar főnökei, *Henry* és *Du Paty de Clam* játszottak.

(Rothschildék stipendiuma.)

Azútan sorra került volna *Weill* hadnagy kihallgatása, de ez a tanu nem jelent meg s az elnök elrendeli a semmitűzők előtt tett vallomásának fölolvását. Mint *Grénier*, *Jules Roche*, *Curé* őrnagy és *Debernines* biztos, aki *Esterházyt* 1897. októberben ismeretve látta bemenni a német nagykövetség épületébe, úgy *Weill* is nagyon kedvetlenül vall *Esterházy*ról. Elmondta, hogy egy időben gyakran találkozott vele, de mindig félt tőle az ő állhatatlan, furcsaságokra hajló karaktere miatt. *Weill* és *Esterházy* együtt voltak a zsidó *Cremieux-Foa* segédei. *Weill* a párbaj után elment *Zadoc-Khan* főrabbihoz s arra kérte őt, hogy járjon közbe *Esterházy* érdekében *Rothschild*nál. *Zadoc-Khan* ezt meg is tette és *Rothschildék* és más gazdag zsidók *Esterházy* anyagi ügyeinek rendezésére tízezer frankot adtak össze.

Esterházy a *Rothschild-családnak* való viszonyát egészen fölhasználta arra, hogy unokaöccsét, *Keresztélyt* kifosszsa; azt a látszatot igyekezett kelteni, hogy a *Rothschild-család* által inspirált finansier és rábírta unokaöccsét és ennek özvegy anyját, hogy ötvenezer frankra rugó vagyonukat rábizzák nyereséges gyümölcsötzetés végett. Ez a tanu a semmitűzők előtt azt is vallotta, hogy *Esterházy* kevéssel *Dreyfus* elítélése előtt így szólt hozzá:

— En *Dreyfust* ártatlannak tartom, de azért mégis el fogják ítélni, mert zsidó.

A tanu végül kifejezi azt a meggyőződését, hogy *Esterházy* írta a bordereaut.

Egy bírő azt kívánja, hogy a törvényszék kérje el a hadügyminisztériumtól *Weill* minősítő táblázatát.

(Rágalom Picquart ellen.)

Labori visszatér a Tuniszban tartózkodó *Savigneau*nak tegnapi fölolvastott vallomására. *Desbernines*, akit *Picquart* azzal bizott meg, hogy *Esterházyra* ügyeljen, tegnapi azt mondta, hogy *Picquart* sohasem adott neki valamely meg nem engedett megbízást. Ezzel szemben *Savigneau*, *Picquart*nak volt ordonáns-tisztje tegnapi fölolvastott vallomásában nagyon kedvetlenül vallott *Picquart*ról s azt mondta a többi között, hogy 1897. májusban és júniusban azzal bizta őt meg, hogy leveleket vigyen *Leblois*nak és *Scheurer-Kestner*nek.

Labori fölolvastatja *Scheurer-Kestner* levelét, amelyben kijelenti, hogy az említett időben semmiféle levelet sem kapott *Picquart*tól.

(A rakodó jegyzéke.)

A következő tanu *Levêque* sergeant, aki egy ízben látta *Dreyfust* a hadügyminisztérium egy másik ügyosztálya előtt, amint a névjegyet nézegette.

Dreyfus: Magam is azt hiszem, hogy így van. Ez bizonyosan azon a napon volt, amikor *Mercier* Milton őrnagy elküldött az illető ügyosztálya, hogy a vasuti rakodók jegyzékét lemásoljam.

Carrière kormánybiztos: Milyen időtájban volt ez?

Levêque: Délután két óra tájban.

Labori: Tehát ugyanabban az időben, amikor a tiszték rendszeren hivatalukba szoktak menni.

(Franciaország első irásszakértője.)

Azután igen fontos tanu következik: *Gobert*, Franciaország leghíresebb irásszakértője. Igen kiváló állást foglal el a *Banque de Francénál* s főbb feladatai közé tartozik, hogy a bankhoz ér-

kező iratokon levő aláírásokat megvizsgálja és kartársai föltétlenül elsőrangú auktoritásnak tartják.

Gobert elmondja, hogy az 1894 októberének egyik napján előtt hozzá *Gonse* tábornok és megmutatta neki a bordereau fotográfiáját. *Gonse* azért jött hozzám, folytatja a tanu, hogy velem erről a fotográfiáról és néhány összehasonlító iratról tanácskozzék. Én hosszasan tanulmányoztam az iratokat és meggyőződtem, hogy a bordereau egészen más kéztől való, mint az összehasonlító iratok. *Gonse* tábornok nem mondta meg nekem, hogy az iratok kitől valók s nem említette *Dreyfus* nevét. Én részletesen kifejtettem a tábornoknak, hogy a két írás között nagy különbség van és azt ajánlottam neki, hogy rendkívül óvatos legyen eljárásában. Néhány nap múlva *Gonse* újra előtt hozzám, más iratokat hozott magával s föl kért, hogy azokat is vizsgáljam meg. Én eleget tettem a felhívásnak, megvizsgáltam az iratokat s vizsgálatom eredményéről írott jelentést küldtem *Gonse* tábornoknak, aki átadta *Bertillon* szakértőnek.

A tanu még megemlíti, hogy látni akarta azt a borítékot, amelyben a bordereau volt. Kérését elutasították. Éppen úgy elutasították azt, hogy a bordereaut a hadügyminisztérium fényképezése által lefotografáltassák, mert, amint *Gonse* mondta, ha rábizzák ezt a munkát, másnap egész *Páris* ismerné a bordereaut. (Derűtség.) *Gonse*, aki sietett megtudni a vizsgálat eredményét, számos látogatást tett a tanunál, aki igyekezett a vádlott egyén nevét megtudni. Kívánsága a hadügyminisztériumban bosszankodást kellett.

Lelkiismeretesen és alaposan teljesítettem megbízásomat — mondja a tanu — s a következőknek nekem adtak igazat, azért mégis gyanusítottak s megbízhatatlan szakértőnek mondtak. Harminc éves becsületes munkám föl jogosít arra, hogy a gyalázás és piszkolódás ellen tiltakozzam, de e szerencsétlen ember láttára (rámutat *Dreyfusra*) lemondok arról, hogy ezen a helyen ilyen cudarságokról nyilatkozzam. (Nagy morgás.)

A tanu aztán hosszasan fejtegeti a bordereau technikai részleteit, majd rámutat *Gonse* tábornok sajtászerű viselkedésére és nevelésére szinben tünteti föl *Bertillon*at. Azt mondja, hogy *Bertillon* ebben az ügyben kezdettől fogva nem volt illetékes, mert hiszen ő egyáltalán nem is irásszakértő; az első vizsgálat folyamán csak mint fotográfushoz fordultak hozzá s egyszerre megtették őt irásszakértőnek. A tanu elmondja, hogy *Gonse* tábornok végtelenül óvatosnak járt el; a tábornok nem mondta meg neki a vizsgálat végett átadott iratok szerzőjének nevét. Megkérdeztem *Gonsétól*, — folytatja — hogy kitől valók az iratok, de ő határozottan vonakodott ezt megmondani. Ertettem a tábornok hozzökódását s mihelyt tőlem távozott, azonnal hozzáláttam a nálam hagyott iratok megvizsgálásához. És mit találtam az iratok között? Az egyik összehasonlító iratban a vádlott személyleírását és nacionaláját láttam, amelyet a vádlott a maga kezével írt s a nacionalában meg volt írva, hogy mikor neveztek ki hadnagygyá, mikor főhadnagygyá és mikor kapitánygyá. (Nagy derűtség.) Eljárásom aztán nagyon egyszerű volt, kezembe vettem a katonai sematizmust s öt pernyi keresés után kitaláltam, hogy a leírás csak *Dreyfusra* illik. (Derűtség.) Remélem, hogy ezzel nem jártam el inkorrekt módon.

Az elnök föl szólítja a tanut, hogy röviddebbre szabja vallomását.

Gobert ezután figyelemzeti a katonai bíróságot a bordereau irásának és *Dreyfus* és *Esterházy* irásának karakterisztikus részleteire és jó összehasonlító darabként bemutatja *Esterházy*nak Rouenben 1894. augusztus 17-én kelt levelét. Konstatálja, hogy *Esterházy* irásának ritmusa tökéletesen ugyanaz, mint a bordereaué, hogy a g betű ugy a bordereauban, mint *Esterházy* levelében mindig külön áll. Sajtszerű, hogy *Esterházy* levelében a *jour* szó nál a *j* hurokkal van ellátva, ugyanezt látjuk a bordereau-nál is. Az *y* és *t* betűk is tökéletesen azonosak mind a két iratban. A nagy betűk grafikai formái szintén megegyeznek. Ismétlem, mondja a tanu, hogy a bordereau természetes, kurrens irással van írva s határozottan kijelentem, hogy a bordereau nem *Dreyfus*-tól, hanem *Esterházy*tól való.

Demange kérdésére a tanu részletesen elmondja, hogy milyen eljárást követ az iratok technikai megvizsgálásában. Kifejti, hogy *Esterházy*nak 1894. augusztus 17-én kelt levele az egész *Dreyfus*-ügy kulcsa. *Esterházy* ebben a levelében azt mondja: A *chalonsi gyakorlat* pedig ez áll: A hadgyakorlatra megyek — ez mindent megmagyaráz, különösen, ha azt vesszük, hogy a két írás ugyanaz.

Egy bírő: Magán viseli-e a bordereau a természetesség karaktérét?

Gobert: Föltétlenül.

A bírő: Tehát nincsen elferdítve?

Gobert: Semmi esetre sem.

A bírő: Lassan vagy gyorsan írta-e a bordereau szerzője?

Govert (határozottan): Az irás oly rendkívül természetes, hogy határozottan mondhatom, hogy a *borderereaut* nem közönséges gyorsasággal írták.

Gonse tábornok erre szólásra jelentkezik és kijelenti, hogy *Govert* vallomása, miszerint ő a katonai sematizmusból merített okot arra, hogy *Dreyfus* gyanúsítsa, helytelen, mert a katonatisztek születési éve nincs a sematizmusban.

Govert ezzel szemben fenntartja vallomását és mivel *Gonse* tábornok szintén megmarad kijelentése mellett, **Govert** felkiált:

Tiltakozom *Gonse* tábornok ur ezen inszinuációi ellen. *Abból, amit ő most mondott, egy szó sem igaz.*

Gonse ezt a felszólítást visszautasítja és hozzáteszi, hogy *Govert* annak idején gyanús kiváncsiságot mutatott.

Govert: Ezt a megjegyzést is teljes egészében visszautasítom. Ismétlem, hogy a tábornok ur nem mond igazat!

Dreyfus: Azzal az inszinuációval illettek engem, hogy összeköttetésem volt a *Banque de Francészal*. Biztosítom a bíróságot, hogy egész életemben egyetlen egyszer sem voltam a *Banque de Francéban* s hogy e bank egyetlen hivatalnokával sem voltam összeköttetésben. Esdekelve kérem az elnök urat, sziveskedjék erről a legbehatóbb vizsgálatot indítani, hogy végre megtudjuk, ki mond itt igazat, ki nem.

(Bertillon komédiája.)

Dreyfus izgatott hangon történt felszólalása után az elnök felhívja *Bertillon* írásszakértőt, hogy lépjen a tanuk emelvényére. (Mozgás és derűtlenség.)

Az alacsony termetű huissier kimegy az udvarra s csakhamar visszajön egy magas barnahajú ural. Emez lassan, komoly ábrázattal lépdél az emelvényhez, cilinderjét a jobb kezében tartva. Engedelmet kér, hogy az előadásához szükséges és magával hozott segédeszközöket behozathassa a terembe. Az elnök megengedéi. *Bertillon* most megfordul, s amiként bejött, lassan kifelé lépdél, ábrázatán a fanatikusok savanyu komolyságával, mialatt általános derűtlenség támad, amelyben a bírák is résztvesznek, szegyenlősen szájokra téve a kezöket, hogy mosolygásukat ne lássák. *Bertillon* csakhamar visszatér, még pedig ezuttal négy katoná kiséretében, akik egész kocsiderekra való irattárcákat, ládikákat, dobozokat, iratesemőket — egész fegyvertárat cipelnek be. Harsogó kacaj tör ki erre, amely el sem akar csitulni. A komoly katonai bírák a legnagyobb erőfeszítéseket teszik, hogy a nevelést magukba fojtsák. Mind a száján tartja a kezét, de a szemé elárluja a nevelését.

Bertillon nyugodtan, mindezekkel nem törődve lát hozzá anyagalmazának a rendezéséhez. A teremőr székeket és asztalkákat hord neki oda. Egy iratesemőt jobbra, egy katulyát balra, egyet a székre, egyet az asztalra tesz és így tovább. Végre ott áll *Bertillon* a rögtönzött laboratórium közepett, fölfegyverkezve, harera készen, s nagy derűtlenségtől kísérve kezdi meg előadását.

Időről-időre kibontja iratesemőit és katulyáit a mivel sok idő eltelik. Terveket mutat be az ő *gabarit*-jeiről és *kutch*-airól — olyan szavak, amelyeket ő talált ki sajátosságos írásfejtő rendszeréhez; a *gabarit* ugylátszik, valami hálót vagy rostélyt jelent, amelyet az írásra helyez az ember s a szerint itéli meg, hogyan rendezkednek el a vonások, betűk és szavak; a *kutch* pedig egy mérőszerszám, vagy csak méret, mely az egész írás állítólagos alapjául szolgál; így például, a *borderereau* egész írástömöge a benne előforduló *interét* szón, mint mértékegységen *kuleson* alapszik. (Nem lehetetlen, hogy *Bertillon* ur ezt a *kutch*-ot a magyar *kules* (kúcs) szóból csinálta. *Szerk.*) Ezeket a terveket, továbbá táblázatokat és fotográfiákat szétosztja a teremszolgákkal a bírák közt, hogy mindenki figyelemmel kísérhesse az ő furcsa grafikai fejtegetéseit, amelyekről maga is azt mondja, hogy csak kevesen érthetik meg.

A bírák, a védők meg a kormánybiztos eleinte bizonyos félő áhitattal figyelnek. *Bertillon* csakhamar abbanhagyja az osztogatást és egy óriási táblázattal a kezében maga megy föl az elnökhöz s úgy ad neki szemléltető oktatást erről a titokzatos tudományról. A bírák fölállnak és odahajolnak, hogy jobban lássák az ákombákomot. Csakhamar odasompolyog az elnök háta mögé *Demance* védő és utána *Labori* is.

Az egész *tableau* így leírhatatlan kómikus. Bírák és védők egy csomóba verődve, kedélyesen; közepettők a nagyképűen magyarázgató *Bertillon*, akinek minden demonstrációja után a bírák józüen mosolyognak. Csak *Carrière* kormánybiztos meg *Coupois* jegyző maradnak nyugodtan a helyökön, mintha nekik az egész komédiához semmi közük sem volna. Maga a szegény *Dreyfus*, akinek a bőrére megy ez a komédia, szintén a kezébe vesz egy fotográfiát és nézegeti.

A publikum, mikorra kinevette magát, unatkozik a hosszas, egyhangu előadás alatt; igen sokan azzal ölik el az időt, hogy újságot olvasnak, köztük a tanukul megidézett tiszték is.

Ime *Bertillon* előadásának némi halvány ismertetése:

Az elnök felhívja a hallgatóságot, hogy nyugodtan viselkedjék, azután általános kérdéseket intéz *Bertillon*hoz s felszólítja, hogy amennyire lehet, csak röviden nyilatkozzék.

Bertillon: Fejtegetésemben sok iratra és fotográfiára lesz szükségem, amely nélkül csak nagyon kevesen tudnák azt megérteni, amit itt el kell mondanom. Ez az oka annak, hogy ezt a sok iratot magammal hoztam. (Derűtlenség.)

A tanu aztán fölbontja az óriási csomagokat s tartalmukat sorra az asztalra rakja. Majd elkezd előadását, amelyet szinte lehetetlen követni. Érthetetlen, zürzavaros beszéde minduntalan *zajos derűtlenségre* fakasztja a hallgatóságot s a nevelés sokszor tulharsogja a tanu szavát. Eleinte még figyelmeztet reá s igyekeznek megérteni, hogy mit mond, de aztán ellankad a figyelem, a teremben levők suttogva beszélgetnek, a bírák álmosan néznek és ásítognak, csak a kormánybiztos figyel *Bertillon* minden szavára. *Bertillon* bemutatja a *borderereau* számtalan fotográfiát s azt mondja, hogy legfőbb igyekezete az volt, hogy a *borderereaut* valódi dimenziójában rekonstruálja. Bemutat még más fotográfiákat is, amelyek magyarázata közben néha *oly dühre fakadt*, hogy a hallgatók bámulva nézik, hogy mi történt.

Az elnök végre megszakítja a tárgyalást, a nélkül, hogy bárki is tudná, hogy *Bertillon* eddig mit mondott. Csak hallomásból tudjuk, hogy *Bertillon* még most is meg van arról győződve, hogy nem *Esterházy* írta a *borderereaut*. Azután azt mondta, hogy a *borderereau* nincsen kurrens irrással írva s bizonyos geometriai ritmus van benne, amelyet elméletben nehéz megérteni, de a gyakorlatban annál könnyebb. Rátért az ő híres demonstrációjára, a melynek fődekkessége, szerinte, abban van, hogy demonstrációja bizonyosságának anyagi bizonyítékát foglalja magában. Erre az eljárásra mondta *Zurinden* tábornok, hogy ez a rendszer nagyon könnyen megérthető, annyira, hogy a vezérkar most tanulmányozza, hogy meghonosítsa.

(Szünet után.)

Az ülés megnyitása után *Bertillon* tovább folytatja fejtegetéseit. A terem már félig üres.

Jaurés a hallgatóságból felkiált: Ha valaki ily magyarázatok után is arra gondol, hogy a *borderereau* *Dreyfustól* származik, az ily feltevés csak a komikum hatásával lehet.

Bertillon kijelenti a továbbiakban, hogy a vádlottra nézve nemesak arról van szó, hogy tagadjon, hanem be is kell bizonyítani, hogy nem ő a szerzője annak, amivel vádolják. Nos, az írás elferdített; ez mindenesetre gyaníthatja a bűnösség bizonyítékát. Elmondja továbbá, hogy *D'Ormescheville* a *Cherche Midi* fogházba hívta őt és fölvilágosítosakat kért tőle oly kryptografikus eszközökről, amelyeket a *Dreyfus-család* felhasználhatna az elítéltektől való levelezésre. *D'Ormescheville* mutatott neki leveleket *Dreyfus* nejétől és *Dreyfus* Mathieutól, melyekben *Bertillon* talált bizonyos betűket, amelyeket a *borderereauban* látott és melyeknek eredetét nem tudta magának megmagyarázni. A tanu megmutatja a levelek fényképeit a bíróságnak.

Bertillon azután emlékeztet arra, hogy mikor ő az 1894. évi haditörvényszék előtt a *gabarit* szót kimondotta, a vádlott összereszent. *Oh a nyomorult!* — így kiáltott föl szerinte *Dreyfus*, mikor ő a *borderereau* mesterséges előállításáról beszélt, bizonyosan láttad, mikor írtam!

E szavak, melyeket *Bertillon*nak elmondtak, rá leleplezéseként hatottak. A mesterséges előállítás szavaknak *Dreyfus*st, ha ártatlan lett volna, reménytelen kellett volna eltölteniök, nem pedig megijeszteniök.

Dreyfus, aki fáradtnak látszik, nyugodtan hallgatja *Bertillon* fejtegetéseit.

Bertillon most bejelenti, hogy egy *kuleszó* segítségével a *borderereau* praktikus demonstrációját fogja bemutatni. A tanu leül a kis tanuasztalhoz és egy lap papírra felírja a *borderereauban* foglalt adatokat.

Az elnök azt mondja *Bertillon*nak, hogy nem szükséges, hogy az egészet leírja.

Bertillon azután megmutatja munkáját a bírának. Mialatt ezek azt vizsgálják, hallani, amint a bírának mondja:

— *Rosszul ültem* — amiből azt következtetik, hogy *munkája nem sikerült*.

Az elnök fejcsóválása is arra látszik mutatni, hogy a kísérlet nem volt meggyőző.

Az ülést ezután 11 óra 45 perckor bekezesztették.

Bertillon holnap folytatni fogja tanuvalomását.

(A tárgyalás programja.)

Bennes, augusztus 25.

Az általános vélemény itt az, hogy a tárgyalás befejezése a legjobb esetben is csak szeptember második felében várható. A vádnak 70 tanuja közül kihallgatnak eddig 34-et, marad még 26 tanu. Az elnök 7 tanu idézetet be eredetileg, a védelem pedig 30-at, míg ma közösen újabb 20 tanunak a megidézését határozták el. A tanu kihallgatását a szembesítések, a kormánybiztos vádlóbeszéde követi, míg azután a védőbeszéd következik. E beszédek legalább 5 napot fognak igénybe venni.

(Uj okmányok.)

Páris, augusztus 25.

Az *Echo de Paris* szerint *Bertillon* védői legközelebb be fogják mutatni a *borderereauban* felsorolt okmányokról *Esterházy* által írt fogalmazványokat, valamint azoknak a nyugtáknak a fényképeit, amelyeket *Esterházy* a *Schwarzkoppen*től kapott összekéről kiállított.

(Az olasz hivatalos jegyzék.)

Páris, augusztus 25.

Tornielli olasz nagykövet hivatalos jegyzéket adott át a kormánynak, amelyben megerősíti, hogy *Panizzardi* sohasem volt összeköttetésben *Dreyfusszal*. Egyszersmind kijelenti, hogy *Panizzardinak* *Schwarzkoppen*hez intézett levelében a *ce canaille de D...* frázis egy olyan emberre vonatkozik, akit lehetetlen, hogy a francia kormány ne ismerne, mert hiszen *Panizzardi* még abban az időben a nagykövet egy estélyén megmondta a jelenlévő akkori hadügyminiszternek az illető nevét. Most tehát a nagykövet ismétli, hogy a *D* betű egy *Dubois* nevű emberre vonatkozott, aki most is Párisban van.

(Esterházy kerekelt oldott.)

London, augusztus 25.

Esterházy tegnap eltűnt a lakásáról. Csak később tudták meg, hogy *Brightonba* utazott s ott elrejtőzött. Itteni szállásán is *Voilemond* álnével jelentette be magát.

Kedd óta, amikor a tömeg az *Oxford-streeten* agyon akarta verni *Esterházyt*, naponta százával kapta a leveleket, amelyekben figyelmeztették, hogy ne merjen az utcára menni, mert megkövezik.

(Guérin.)

Páris, augusztus 25.

Ma délután a rue *Chabrolban* bezárkóztak az ablakból papírdarabokat dobta az utcára, amelyeken a zsidókat gyalázó mondasok voltak. A rendőrség megátolta a szomszédban foglalatokodó munkásokat abban, hogy a papírdarabokat fölzedjék. *Guérin* fegyverrel a kezében megjelent az ablaknál, sértő szavakat kiáltott a rendőrökre és tégladarabokat dobott le, de senkit sem talált. A rendőrök megátráltak.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 31-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Azoknak a tisztelt előfizetőinknek, kik a nyári hónapok alatt furdőre vagy nyaralóhelyre szándékoznak menni, vagy pedig hosszabb utra kelnek, szolgáljon szives tudomásul, hogy kiadóhivatalunk, amint a címváltozásról értesül, nyomban az új tartózkodási helyre küldi a lapot. Ne méltóztassanak tehát egy rövid levelezőlapnak fölhasználásától akkor se visszariadni ha

nyári szakon alatt talán többször is változtatták lakásukat. A Budapesti Napló kiadójátala minden bejelentésre rögtön intézkedik és szigorúan megfelel a szerkesztőség intencióinak, midőn az a nyári hónapok alatt is állandó érintkezésben óhajt lenni kedves közönségével.

HIREK.

Goethe.

Világra szóló ünnepet ül meg a német-ség, amikor hétfőn Goethe születésének százötvenedik évfordulójára ébred: mert önön-maga születésnapját ül meg.

Hazudik a politika, meg a história is. Olvassuk, hogy Nagy Frigyes lángelméjű hadi tettei keltették föl a porosz fajban a büszke öntudatot, amely az idők folyamán hagyományyá válván, 1870-ben, mint nagy nemzeti erő, megteremtette a német egységet. Bismarck, Moltke, I. Vilmos császár... őket nevezi a história a német egység megalkotóinak!

Pedig ők csak egy új földrajzi fogalmat adtak Európának. Új vámsorompókat. Új eszázárságot. Új diplomáciai képviselőket. De munkájuk eredménye széthullna az erőszak nélkül, amely mesterségesen fenntartja. Elvégre a deli német politikája és vérmérséklete tekintetében áll olyan távol északi testvérétől, mint ez utóbbi az angoltól. Azt a német egységet, amelyet 1870-ben vérről és vassal alkottak, bármikor elpusztíthatja újból az erőszak, a nélkül, hogy az igazi német egység tönkre mehetne.

Nem a birodalom eszméjében egy a németység, hanem Goetheben. Nem a politikában, hanem a kulturában. Nem az érdek-közösségben, hanem a közös lelki nevelésben.

És ennek a lelki nevelésnek Németországban abszolút mintája lett az a mint költő és ember egyaránt óriási géniusz, akit ez előtt százötven évvel szült a világra abban a frankfurti pátricius házban a „Frau Rath.“ Egész németnek szülte gyermekét, aki által egészlett lett németseg.

Az a tökéletes élet, amely a költészet, tudomány és filozófia napsugáros tetőin vult végig, a lelki és testi épség műremeke volt, önmaga lévén klasszikus alkotás. Luther óta, aki a bibliát adta életmintául oda a német-égnek, nem hatott senkisé meg egy a németsegre, mint Goethe, aki magamagát élte meg életmintájául fájának.

Németországban manapság mindonütt ott van Goethe. Minden Goethe. Tudományban, filozófiában, lelki nevelésben. Mert azok a kiválasztott emberek, akik tudatos lelki életet élén, a többi millió helyett is élnek, benne találják föl a nemzeti eszményt.

És ennek az eszménynek a közönsége alkotja meg az igazi német egységet, nem pedig az ökljog.

Goethevel győzött a németseg. És nem Moltkevel.

G—ly.

Budapest, augusztus 25.

— **A trónörökös hadgyakorlaton.** Raudnitzból táviratozzák, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg ma délután fél ötkor oda érkezett s azonnal a várban lévő főhadiszállásra ment, hogy meghallgassa a jelentéseket s a hadtest parancsnokságát átvegye. Holnap kezdődnek Raudnitz környékén a hadosztálygyakorlatok, amelyeket a főherceg vezet.

— **Gromon Dezső gyász.** Vajszkai és bogyráni özvegy Gromon Mórné, született szentkatolnai Cseh Emilia a múlt éjjel 92 éves korában végegyengülésben meghalt. Az elhunytban Gromon Dezső honvédelmi miniszteri államtitkár édes anyját gyászolja. A temetés holnap szombaton délután fél öt órakor lesz az üllői-ut 5-ik szám alatt levő gyászszoból. Gromon Dezső államtitkár ma reggel személyesen vitte le a család koszorúját Pécsre, Cseh Ervin édes anyjának a ravatalára. Itt kapta a távirati értesítést, hogy édes anyja váratlanul elhunyt. Az államtitkár

meg a délutáni vonattal édes anyja ravatalához sietett.

— **Lajos napja.** Kossuth Lajos nevenapját kegyelettel ülte meg a főváros hazafias közönsége a mai napon. A budapesti függetlenségi és 48-as polgárok köre kettős ünnepélyt rendezett. Tegnap este, a névnap előestéjén a kör Röck Szilárd-utcai helyiségében kegyeletes ünnepet tartott. Az egybegyűlt polgárokhoz Kardhordó Árpád, lovag Tichl Ferenc, Mezei Péter és dr. Scheueghoffer Ferenc intéztek hazafias szellemű beszédeket. — Ma reggelre Kossuth Lajosnak a kerepesi-úti temetőben lévő sírja virágokkal és koszorúkkal volt borítva. Kitétek a sírra a new-yorki magyar dalosok ezüst koszorúját, Bassó doktor és a new-yorki magyarok érekszorúit. Egész délelőtt zarándokolt a közönség a sírhoz. Tömérdek küldötség kereste föl a nyugvóhelyet s mindegyik koszorút helyezte el a síron hazafias beszédek kíséretében. — Délután négy órakor a Kossuth Lajos női kör, utána pedig az Egyesült budapesti asztaltársaságok központja szép koszorúkat tettek le a sírra. A budapesti függetlenségi és 48-as polgárok köre zászló alatt vonult ki a Kerepesi-temetőbe s Kossuth sírjánál félkörrel formálva hallgatták a szónokok beszédeit a tagok, akiknek nevében az egyik szónok díszes koszorút helyezte el a sírban. — De nemcsak a fővárosban, hanem az egész országban mindeufelé megünnepelték Kossuth Lajos nevenapját.

— **A hadbírósg.** Jimenez Castellanos madridi katonai parancsnok nagyon megharagudott a sajtóra. Az *El Nacional* című újságban ugyanis több katonatiszt lerántotta a leplet a Kubában folyt makináciokról s mivel Jimenez Castellanos, aki kubai főparancsnok volt, egy kicsit kellemetlenül érintették ezek a leleplezések, elfogatta a *Nacional* két munkatársát s hadbírósg elé állította őket. A vádlottak illetéktelennek tartották magukra nézve a hadbírósgot s folyamodtak a legfőbb ítélőszékhez, hogy vonja el pőrüket a katonai bíróságtól, mert az a sajtó-bírósg elé tartozik. A generális ur ludasnak érezhette magát, mert menten kiadta a parancsot, hogy a hadbírósg sürögősen döntsön az ügyben. A hadbírósgokra jellemző még Spanyolországban is, hogy csupa jó fiúból alakulnak, akik inkább meghalnak, semmint hogy ellenszéljenek a generálisok parancsának. Így történt hát, hogy nagy sebbel-lobbal letárgyaltak a katonatisztek ügyét s hat havi börtönre ítélték őket. Másnap a legfőbb ítélőszék, aki az illetékesség ügyében hivatva van dönten, kijelentette, hogy a tiszték ügye nem tartozik a hadbírósg elé. Ez a határozat azonban késői volt, mert a hadbírósg ítéletét csak akkor lehet megfélebbezni, ha élet-hosszigan való börtönről vagy halálbüntetésről szól. Szilvela miniszterelnök, akihez a sajtó monstre-deputáció küldött, a generális urnak adott igazat, amin nem lehet esodálkózni, mivel-hogy a hadbírósgnak a spanyol szomszédban is igaza van, ha a generális mondja.

— **A makói polgármester lemondott.** Makóról jelentik nekünk, hogy Szell György volt országgyűlési képviselő, Makó város polgármestere e hó 23-ikán lemondott állásáról. Szell György ellen tudvalevőleg Csanádmegyke közigazgatási bizottsága feyelemi vizsgálatot indított a makói panamából kifolyólag. E hó 23-ikán dr. Návay Lajos megyei főjegyző megjelent a polgármesteri hivatalban a vizsgálat megkezdésére s a polgármester azzal fogadta, hogy atnyújtotta neki lemondását a polgármesterségről. A főjegyző erre a vizsgálatot elhalasztotta.

— **Hadosztálygyakorlatok.** A hadosztálygyakorlatokra, amelyek Pápa és Deveszer környékén lesznek, lassanként elindulnak az egyes csapatok. A hadosztálygyakorlatokon részt vesznek a negyedik hadtesthez tartozó gyalogrezredeken kívül a tüzérek s a 16-ik huszárezred, valamint a honvéd-huszárezredek közül az első, ötödik és a hatodik. Az első huszárezred legénysége tegnap indult utnak Veszprém felé a ferencvárosi tengerpályaudvarból, különvonaton. A hadgyakorlatokon jelen lesz a király is.

— **Koch Róbert.** A hírneves német tudós, aki eddig Nápolyban élt s ott visszavonultan dolgozott a tüdővészellenes szerének tökéletesítésén, felfedező utazásra indult. A *Frankfurter Zeitung* jelenti, hogy Koch Róbert tegnap Nápolyból Jáva szigetére utazott.

— **Evangélikusok gyűlése.** Nagyszombébról jelentik, hogy az evangélikus egyházgyűlés tegnap ülésén dr. Teutsch F. jelentést tett az evangélikus országos konzisztórium által 1898 november 18-án Erzsébet királyné emlékére létesített Erzsébet királyné-alapítványról. Elhatározták, hogy a kamat-jövedelmet évente átadják a királyné halála napján az evangélikus egyház általános négyzetének felhasználás végett. Az alapítvány céljaira befolyó összegeket a törékhez fogják csatolni. A lelkészek jövedelmének kiegészítéséről szóló törvényről illetőleg az országos egyházgyűlés határozatilag kimondta, hogy azok a föltételek, melyek mellett a jövedelem kiegészítését kitalásba helyezik, lehetetlennek tezik. Így ezt a segílyt elfogadják.

— **A horvát miniszter gyász.** Pécsről táviratozzák, hogy ott ma délután helyezték örök nyugalomra özvegy Cseh Antalné, szül. Sauska Máriát, Cseh Ervin horvát miniszter édes anyját. A temetésre a horvát-szlavon minisztérium képviselőjében Hummel Szaniszló László miniszteri tanácsos vitte el a minisztérium koszorúját. Szerém vármegye küldötségét Jurkovic Péter főispán és Breitner Károly alispán, Verőce vármegyéét gróf Pejacsevich Tivadar főispán és Chavrak Levin alispán, Eszék városát Graff Szilárd polgármester képviselte. A ravatalt a koszorúk nagy tömege borította. Az egyesületek, melyeknek az elhunyt zászlóanyja volt, testületileg jelentek meg. A holttestet Spiesz János kanonok szentelte be. A gyászkoesti után a miniszter és a többi rokonok haladtak.

— **Új osztrák lobogó.** Ausztriában egyre tűntetnek: eukorgyben. Nem használt se a szukrony, se a puskagolyó. Falkenauhan is ágálnak az osztrákok s tegnap elkeseredésükben még humorizáltak is. Lobogó híjján egy nagy eukor-süveget kerítettek, azt felkötötték egy pózúra s úgy vitték a tűntetőt előtt. A rendőrség többször rohamot intézett a tömeg ellen, de az hősiiesen védte édes lobogóját. Természetesen zene is volt! A *Wacht am Rheint* muzsikálták.

— **A Teutsch-ünnep epilógusa.** Dr. Lindner kolozsvári egyetemi tanár a nagy-szebeni Teutsch-ünnepen német dikiót mondott. Ez a hír mindenfelé nagy megütközést keltett. Mint most Kolozsvárról táviratozzák, Lindner tanár egy nyilatkozatban kijelenti, hogy az ellene felhozott téves vádak tisztázása végett saját felettes hatóságához fordult s az ügynek személyére vonatkozó részét azután intézi el.

— **Finn tudós Magyarországon.** Dr. Wichmann György finn tudós, a *helsingforski* egyetemen az összehasonlító áltáji nyelvészet tanára az idén két hónapot töltött Magyarországon s ez idő alatt tökéletesen megtanult magyarul. Dr. Wichmann a nyár egy részét a Balaton környékén töltötte, ahonnan tegnap reggel jött Budapestre. A finn tudós ma reggel utazott vissza hazájába.

— **Régi mese.** Gilice Teresi eltörte az ibriket. Egy darabig nézte a cserepeket s azon tündődött, hogy bárcsak összeragadna, aztán, hogy ez nem történt meg, sírva fakadt. A nagymama, aki a kis Teresit magához vette, mert a mostohája rosszul bánt szegénykével, nagyon megharagudott az ibrikért.

— No most mindjárt visszakergetlek Makóra.

— Makóra? Mamához?

— Oda.

— Édes nagymamám, verjen meg, huzza meg a hajamat, csak mamához ne küldjön, mert én akkor a Marosba ugrom.

A nagymama még egyszer mondta:

— Dejzen visszaküldlek!

Gilice Teresi pedig a mamától való féltelmében megtette, amivel fenyegetőzött. Bele ugrott a Marosba.

— **Girardi család öröme.** Az osztrák császárváros legkedveltebb komikusát, aki tavaly magyar állampolgár lett s Budapesten polgári házasságot kötött, kettős családi öröm érte. A felesége Ischiben, ahol a művészpar a nyarat töltötte, úkrékkal ajándékozta meg Girardit.

— **Beiratások.** A magyar háztartási iskola-egyesület, melynek elnöke báró Daniel Ernőné, negyedik tanfolyamát szeptember 1-én kezdi meg VII., Rottenhiller-utca 15. sz. alatti iskola helyiségében. A tanfolyam öt hónapig tart; d. e. 8—12-ig a közép-otztalyú családok leányai, este 6—9-ig a munkasleányok nyrcnek a háztartás minden ágából, ugy-mint: főzés, varrás, takarás, mosás, vasalás, stb. alapos oktatást. Tagok gyermekeinek tandija 12 frt, nem tagoké 14 frt havonként; munkásnők naponta 15 frt fizetnek. A növendékek a tandij fejében az intézeiben étkeznek. A beiratások augusztus 27-én kezdődnek.

— **A osodálatos méreg.** A párisi lapok alaposan kicsufolják egy vidéki laptársukat, amelyben a következő hircsko olvasható:

— Gyógyszerésznünk, Zilherntel ur, ez a tudós és szeretetreméltó férfiú iszonyatos mérget talált föl. Hogy milyen erős ez a méreg, azt bizonyítja az a ténykörülmény, hogy ha egy csöppet csöppen-tenek belőle egy ökör nyelvére, képes megölni egy ömbert.

Ez a méreg igazán iszonyatos.

— **Csaló képviselő.** Barcelonából jelentik, hogy ott letartóztatott José Lletjet-i, Bisual város köztársaság-párti képviselőjét a *La Publicidad* című lap szerkesztőjét. A letartóztatott képviselő azzal van vadolva, hogy egy Martinez nevű panamistával együtt több százezer pesetát csal ki egy Rodes nevű vállalkozótól, az elot-geronai vicinális vasut építőjétől. Lletjet aligazgatója volt a vasutnak. Letartóztatása nagy feltűnést keltett, mert Lletjet dugszagdag előkei hatalmi ember, aki egyike volt a forradalmi part legaribisebb tagjainak.

— **Halalozás.** Özvegy Prochnow Ferencné, született Mellu Terézia e hó 24-én Budanesten meghalt.

— **Stieglie, az énekes.** Most ötven éve, hogy *Stieglie* Henrik német költő meghalt s tegyük hozzá — örökre. Olyan költő volt, mint amilyen madár a stieglie, sem igazi kanári, sem igazi veréb. A kettő között valami, olyan énekes, aki nem a maga szenvölveiről dalol, hanem addig hallgatja a mások nótáját, mig nem utána fűtyöl. *Stieglie* Henrik tehát nem a maga dicsőségével támadt fel haló porából, hanem a felesége révén, akinek sehogysem tetszett, hogy az ő Henrikje, akiben mindig nagy, repülő, hatalmas sást látott, egyszerre leszállt a legmagasabb sziklákról s a magasba szárnyaló dalok helyett stiglieni nótákat gügyögött. A kis menyecske azt olvasta egyszer, hogy van olyan madár, amelynek tüzes vessal kell kiszurni a szemét, hogy *Járdalmában* annál szebben daloljon, azt hitte szégyényke, hogy a fődolog a fídalomszerzés és mellékes az, hogy paszirtát vakitunk-e meg avagy stiglicet. Sarolta asszony tehát elrabolta a férje szemévilágát, azaz: megölte önmagát. Egy decemberi éjszakán tört dőfött a szivére, a naiv, egyszerű, romantikával megmérgezett kis szivébe. *Stieglie* erre még összedalolt egy pár szép dalt, jobbat, rosszabbat, de egy sínes köztük olyan, amelyik presirta-dalnak beillenek. A kis, középűbűségű költő verseit gyorsan elfelejtette a világ s halálának ötvenéves évfordulója alkalmából senkisé szavalja verseit, ellenben sokan beszélnek a feleségéről, aki jó asszonyka volt, de nem értett a stigliczek természetéhez.

— **Szókimondó asszonyság — Dreyfusról.** *Réjane* asszony, a *Szókimondó asszonyság* megteremtője, szintén nyilatkozik a Dreyfus-ügyről, a *Petit Bleu*-ben. A beszélgetés a következőképpen folyt le:

Újságívó: Mit tart az „affaire”-ről?

Réjane: Tudhatná, hogy szívvél-lélekkel Dreyfus-párti vagyok!

— Mit tart Mercierről?

— Mercier ur gazember.

— Hat Billot?

— Billot egy jámbor birka.

— Hát Dreyfus?

— Eleinte nagyon féltettem. „Hogyan! — szóltam — hát csak így védekezik?” Aztán megnyugodtam, mert láttam, mily biztonsággal, bizalommal, önérzettel és értelmességgel védi magát.

— Hát az elnök?

— Az elnök kissé haragosan nézett rám, amikor meglátott az újságírók padjában. De hát nem lehetek én is újságíró? Nem küldhetek tudósítást én is egy lapnak?

— Hát a közönség?

— A közönség köréből csak egy megjegyzést hallottam. *Maurice Barrés*, a híres Dreyfus-ellenes odaszólt egy revizionistának: „Hallja, maguk szorocósé köpök! Minden szép asszony a maguk pártján van!”

Jellemző, hogy csak ezt az egy megjegyzést hallotta *Réjane* asszony...

— **Házasság.** *Baró Henriques de Den-Wolke* József, osztrái és királyi utasfőhadnagy, a 63. gyalogsági dandár vezérkari tisztje, eljegyezte *Pusztai-Szód-Rákoson dr. lovag Floch-Reyhersberg* Henrik nyugalmasított pénzügyi tanácsos, nagybirtokos és neje született *Schmitt Józsa* leányát, *Floch-Reyhersberg* Alvinét.

Fenyves Gyula eljegyezte *Herzog Laura* kisasszonyt Budapesten.

Dr. Kertész Ede beregszászi törvényszéki albiró eljegyezte *Grünfeld Olga* kisasszonyt Tiszaujlakon.

— **Betiltott szociálta egyesület.** A tolnai építő munkások szakegyesület akartak alakítani s az egyesület alapszabályait jóváhagyás végett fel is terjesztették a belügyminiszterhez. *Jakabffy* államtitkár a napokban küldötte vissza az alapszabályokat jóváhagyás nélkül. Az államtitkár a jóváhagyás megtagadását azzal indokolja, hogy az ottani hatósági jelentésből tudomása van arról, hogy az egyesület célja bérmozgalmak és sztrájkok szervezése, miért is az egyesület alapszabályait bemutatási záradékkal elláthatóknak nem találta.

— **Sötét bűn.** *Győről* jelentik, hogy *Magyar* Endre, a győrmegyei *Kajár* községi csendőrsz páncsnoka sötét büntény felelősen faradozik. Arról van ugyanis szó, hogy *Kelemen Antal* nagybarát asszony hivataloszerűen segit megtevédi hajadonok, meg az Amerikába kivándorolt férjek feleségein. *Kelemen* beteget részint *Papára*, *Cseh* Mihálynéhez, részint pedig *Gecseré*, nővéréhez expedialta. A csendőrsz neszt vette a dolognak s eddig hét bűnös nót tartóztatott le és pedig: *Botlhány* Sandornét, *Botlhány* Mihályné, *Takacs* Janosnét, *Bo sod* Lidit Nagybarathegyről, *Csömör* Danisnét Győről, *Sulyok* Marit és *Sulyok* Katalint Csanakhegyből, kik, a ket első kive övevel, beismertek, hogy bűnös uton szabadultak meg gyormeküktől. Csehinnért a csendőrsz páncsnoka *Papára* utazott. Valószínű, hogy még több letartóztatás is lesz.

— **Világkiállítás Rómában.** Az olaszok 1901-re világkiállítást terveznek Rómában. Róma polgármestere — mint táviratozzák — ma terjesztette elő a

miniszterelnöknek az 1901-re tervezett római világkiállítás tervét. A terv szerint előbb a város összes monumentális épületeit ki fogják javítani. A miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy a tervet a minisztertanács elé terjeszti.

— **A megcsufolt Beurepaire.** A *Chauxdefonds*-ban megjelenő *National Suisse* leírja, hogy *Quenay de Beurepaire*-t, a semmitűszék polgári tanácsának elnökét, mint tréfálták meg az odaváló diákok. Közvetlenül azután történt, hogy az az ördöngös *Charles* becsapta *Beurepaire*-t. A *Chauxdefonds*-i fialtság a vezérkar nagy jogszázból halafeliratot intézett, amelyet valamennyiük nevében *A. de Préfargier* irt alá s lelkes közleméhez szerencsét, kitartást kívánva, meghívta *Beurepaire*-t, hogy jöjjön fíradalmait kipihenni a *Préfargier*-kastélyba, ahol szízen látják őt.

A megcsufolt *Beurepaire* sietett válaszolni a lekötözött meghívásra:

— A megkezdett harcot végig fogom küzdeni, csüggedést hiába várnak tőlem némelyek. Az erkölcsi terrorizmus nem használ, most más eszközökkel akarnak eltéríteni kitűzött előlötöl. Mint hű katona egy tapodtat sem fogok hátrálni, inkább elvázom a harcötren. A nagy pillanatokban lelkesítő példaadásra van szükség. Ha senki sem vállalkozik rá, itt vagyok én.

Meg vagyok hatva a szeretetnek ettől a szívhöz szóló megnyilvánulásától, amely azt bizonyítja, hogy a külföld is méltányolja küzdelmemet. Ez erőt önt belém.

Fájdalom, sürgős dolgaim miatt nem lehetek Párisból távol s így, sajnos, nem fogadhatom el kedves meghívásukat. Tudom, hogy a *Préfargier*-kastély lakói szeretettel gondolnak rám s ez boldogsággal tölt el.

Kérem fogadják szívesen baráti kézzszorításomat.

Quenay de Beurepaire.

A *National Suisse* egész terjedelmében lenyomatja a nagy franciának ezt a levelét, aztán leírja a *Préfargier*-kastélyt, amely távol a világ zajától, *Neuenburg*-kanton erdőségeinek kelles közepében fekszik s arról nevezetes, hogy a legmodernebbül berendezett — *tévhely*.

Idé hivatják meg a *Chauxdefonds*-i diákok *Beurepaire*-t.

— **Uj flakker-konfliktus.** A rendőrség és a tanács között tavótt konfliktus ügyében a rendőrség nyilatkozik. Az 1896. évi 470. számú szabályrendelet értelmében a bérközviszta kizárólag a rendőrség hatáskörébe van utalva. Ebben a szabályrendeletben emlites sincs téve, hogy a tanács a bérközviszta-latra meghivandó volna.

— **Drótnélküli táviró a léghajón.** Nemrégiben tettek kísérleteket Bécs környékén annak kikutatására, hogy lehetséges-e léghajót közt a távirati uton való közlekedés — drót nélkül. Egy 150 méter magasra fölbocsátott, és sodronnyal a földhöz erősített léghajón volt a *Marconi*-féle fölfogó-készülék. A másik léghajó szabadon lebegott a magasban. A kísérletek eredménye az lett, hogy a földről lehetett sürgönyözni a szabadon lebegő léghajóba. Ez ezerhat-száz méter magasban volt, s a táviróállomástól 12—15 kilométernyi távolságban. Most azt kutadják, hogy két szabadon szálló léghajó közt lehet-e távirati összeköttötést teremteni.

— **Szerencsétlenség a lóversenyen.** A *Jaroslav*ban állomásozó, gróf *Pálffy* Andras nevét viselő 8-ik huszárezred tisztikara a napokban lóverseny rendezett, amelyet két sajnálatos baleset zavart meg. *Kluge* Gyula huszárkapitány, aki különben kitűnő lovas, az egyik akadályversenyben olyan szerencsétlenül bukkott el lovával együtt, hogy súlyos agyrázkódást szenvedett s most nagy betegen fekszik. A lova ott a gyepen kiadta páráját. A másik szerencsétlenül járt uszt *Busson* hadnagy, akinek lova vágatás közben bukkott föl, lovasat olyan erővel vágta a földhöz, hogy a szerencsétlen hadnagy kulcsontját törte. A balesetek áldozatai iránt városszerte nagy a részvét.

— **Bestiális legények.** *Lugosról* borsalmas gyilkosság híret táviratozzak. *Nagy-Zorlenc* Krassó-Szőrénymegyei községben történt tegnap, hogy *Bagyu* Miklós odaváló földbirók a község legényeit a korsmában itatta. Éjfel körül kifuzette a számlát s el akart menni, de a legények keveselték még az italt s felhívták *Bagyut*, hogy fizessen még nekik pálinkát, amire azonban nem volt hajlandó s ott hagyta a korsmat. A legények *Gabna* János parasztgazda indíványára utana mentek s mikor elérték, újból felszóltották, hogy fizessen egy liter pálinkát. *Bagyu* azt válaszolta nekik, hogy az egész barátáuk sem ér egy liter pálinkát. A hat legény erre nekiesett a boldogtalan embernek, a földre teperte s addig szurkálták, amíg csak élet volt benne. Ezután betörték *Bagyu* lakására s az ott alvó ifjabb *Bagyu*

Miklóst kivonszolták az ágyból s tizenkét késszurást ejtettek rajta. A fiatal *Bagyu* is haldoklik. Az öregebb *Bagyu* negyven késszurást konstaltál a vizsgalat. A csendőrök a tetteseket elfogták.

— **Tehervonatok összehútközése.** Ma este tizenegy óra tájban nagy vasuti összehútközés volt a kőbányai hid közelében. A ferencvárosi pályaudvarból indított 2993. számú tehervonatra ráment a tíz perccel később elindított 95. számú gyorsított tehervonatra. Az összehútközést hibás váltóállítás okozta. A gyorsított tehervonatot ott érte utól a tíz perccel előbb elindult közönséges tehervonatot, ahol a vasuti sinek a kőbányai utat keresztelik. Az első vonat hat kocsija egymásra torlódtott s darabokra szúdtott. Egy málház megebesztott. A forgalmat be kellett szüntetni. Tizenegy óra után a keleti expressz-vonatot nyílt pályán megállították, mert akkor még az ésszerongált kocsik roncsai nem voltak eltakarítva s sinpárról. Holnapra már teljesen helyre fogják állítani a megzavart vasutvonalat.

— **Pénzhamisítások.** A napokban *Szereden* egy érdi gazdaember hamis papírpénzzel akart fizetni; rögtön följelentették az esetet a csendőrségnek, amely a gazdát letartóztatta. A letartóztatott azt vallotta, hogy neki *Steinhaus* Márton és *Steinhaus* Gyula lókereskedők adták a hamis pénzt. A pénzhamisítókakat most a rendőrség is nyomozza.

— **A áruházak réme.** Egyre-másra érkeztek az elmúlt hetekben a ren'öröszéghz feljelentések, amelyekből kiderült, hogy egy fiatalabb és egy idősebb nő sorra járja a főváros üzleteit és ahol csak lehet, megdézsmálja az árukat. A rendőrség kinyomozta a tetteseket özevgy *Mészáros* Mihályné született *Valachi* Amália negyven éves varró és *Iona* leánya személyében s mindkettőjüket letartóztatta. Özevgy *Mészáros* Mihálynének már 1896-ban is meggyűlt a ba a rendőrséggel. A kiállítás idejében ugyanis *Rottenbiller*-utca 9/b. szám alatt volt lakása, amelynek egy részét idegeneknek adta ki. Egyszer egy vagyonos orosz uri asszony lakott nála és ettől ellopia kétezer forint értékű ékszerait, amelyeket a pincében ázott el. A törvényszék ekkor nyolc hónapi fogháza iréte a tolvaj asszonyt. *Mészárosné* felebbezzéssel élt és az idő alatt, amíg ügyét elintézték, megszókött Budapestről, hogy így elkerülje a büntetést. Álneveket vett fel és szerte kóborolt az országban. Dolgozni sem ő, sem leánya nem szerettek, hanem lopásokból tartották fenn magukat. Az üzletekben rendkívül ügyesen tudták az árukat megdézsmálni. Szegeden azonban az asszonyt egyszer rajtakapták és öt hónapra ítélték, de ez nem riasztotta vissza, — tovább lopott. A detektivek a tolvajnók Nefelete-utca 19-ik szám alatt levő lakásán egy egész üzletre való selyemruhát, batisztet, prémes gallért és más női divatoikket, továbbá könyveket, játékokat találtak, amelyeket mindenféle összelopkodtak.

— **Leégett község.** *Sátoralja-Ujhelyről* nagy tűzvészről ad hírt tudósítónk. A gálszécsi járásban levő *Zebegnyő* községben ütött ki a tűz, amely a község nagy részét elhamvasztotta. A gazdáknak behorodott természet csaknem mind elpusztította a tűz s az elégett termésnek csak nagyon kis része volt biztosíva.

— **Baleset egy bányában.** *Esztergomból* jelentik, hogy az odaváló bányákban ma két baleset is történt. A *doroghi* bányában *Gregor* József bányász a tárnába zuhant s lábait összetörte: a *tokodi* bányában pedig *Buka* bányász téltényrobbanas folytán súlyos égési sebeket szenvedett.

— **Ósbudavára.** A 1/28 és 1/29 órai szini előadásokhoz az első 500 fizető látogatónak, akár városi, akár pénztárjeggyel ingyen páholy, vagy zártszek áll rendelkezésére. A 10 órai varietében fellepnek *Okabe* japán csoport, a világ legjobb ekvilibristái, *Ganuel*, a világhírű francia komikus, *Regius*, a kedvelt hegedű komikus, *Carmencia*, a tüzes spanyoltáncosnő, *Yara* nemzetközi táncosnő és *Black-White* bohócok. Az előadások befejezte után éjfelkor kezdődik a *Karneval* alarcos korzóval és rozsalevel-csatával és katonazene mellett tart reggeliz.

— **Életunt katona.** *Rábill* János huszonegy éves szekerészkaplár ma délután egy üllői-uti fogadóban mellbe lötte magát. Az életunt katonát súlyos sérüléssel szállították be a helyőrségi kórházba. Azért akart megválni az élettől, mert elhagyta a szeretője.

— **A Dreyfus-per rennesi végtárgyalásáról.** A *Telefon* *Hvrmondó* távirati jelentése alapján naponta már a délutáni és esti órákban kimerítő referatát közöl. E referaták felolvasásának kezdetekor mindig a *háromszoros riadó*-jel hívja fel a figyelmet.

(x) Ha össül a haja, vegyen *Hair-regenerátort* 1 forintért *Zoltan B.* gyógyszerárában (Budapest, *Nagykorona*-utca 23.), ettől a haj eredeti színet viszszererit.

Katolikus tanítók gyűlése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, augusztus 25.

A katolikus tanítók országos bizottsága ma délelőtt tartotta nagygyűlését a központi papnevelő intézet disztermében. A gyűlés előtt dr. Steinberger Ferenc kanonok veni sancte-val összekötött misét mondott.

Az ülést Steinberger Ferenc elnök nyitotta meg, hosszabb beszéddel. Mindenekelőtt — ugymond — pszichológiai okokból magyarázza, hogy mért gyűlésezen a magyar tanítók vallásuk és más keretek szerint széttagozódva? Azért, mert a katolikus tanítóknak más a meggyőződésük, mások a vezérelvei, mások az iránypontok, mint azokéi, akik a magyar paecagógia fejlődése mezéjén mincsenek velük egy táborban. A magyar tanítószág számos tagjának szemében nem az az ideál tündöklék magasztos fényével, amely a katolikus tanítóknak. A katolikus tanítószág is megbajtja zászlóját a józan bölcsélet fonsége előtt; ámde a bölcséletnek fényoldalai mellett sötét árnyékoldalai is vannak. Filozófiai alapra akarják a katolikus tanítókat is pedagógiai tudásukat építeni, de keresztény-filozófiai alapra. Az iskolának keresztény alapon kell állania, ha áldás akar lenni hazánkra. Kifejti, hogy a katolikus tanítókat is egy pontban összetalálkoznak minden magyar pedagógussal, abban, hogy hazafias szellem uralkodjék az iskolákban.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után az elnök sajnálattal jelentette, hogy báró Hornig püspök, a bizottság védnöke fontos egyházkormányzati ügyek miatt nem jelenhetett meg a közgyűlésen.

A nagygyűlés ezután a hercegprimást és báró Hornig püspököt távriatlag üdvözölte. A hercegprimáshoz intézett távirat a következő:

„A magyarországi katolikus tanítók országos bizottságának közgyűlése mély hódolattal, fiai ragaszkodással és igaz szeretettel üdvözli Eminenciát, mint legjobb atyját.”

Hornig püspökhöz a következő táviratot küldték:

Mélyen sajnálva Excellenciának közgyűlésünkön meg nem jelenését, törhetetlen ragaszkodással és fiai hódolattal üdvözli a katolikus tanítók országos bizottsága Excellenciát, mint nagynevű vezérét és büszkeségét.

A pénztárosi jelentés tudomásulvétele után Ember Károly a tanítóképző-intézetek tantervébről tartott előadást, melynek végzetével indítványozta:

Mondja ki a katolikus tanítók országos bizottsága, hogy az osztaltan és osztolt népiskolai tanterv revidált tervezetét approbálódnak tartja, hogy e tanterveknek megfelelőleg a képző-intézetek tantervreviziója is eszközölhető legyen. Mondja ki továbbá, hogy a tanítóképző-intézetek tantervében az igazi katolikus néptanítót tartja szem előtt és oly tantervet óhajt, melynek alapján oly tanítót nevelhet a képző, ki büszkén mondhatja: a katolikus iskola én vagyok. Felkéréndő végül az országos katolikus tanügyi tanács, hogy a tanterv gyökeres átdolgozását lehető gyorsan kezébe vegye.

A nagygyűlés néhány felszólalás után elfogadta a javaslatot, ugy szintén hozzájárult Erdődi Jánosnak a katolikus tanítók és kántortanítók nyugdíjérelméről tartott előadásában foglalt javaslathoz.

A délutáni folytatásos közgyűlésen a tegnapi tartott előértekezlet által megállapított pontokat véték tárgyalás alá s Dreisziger Ferenc előadást tartott arról, vajjon a népiszkolai záróvizsgálatok mai rendszerének reformálása időszerű-e, s ha igen, mily alapelvek szerint?

A háztartástani iskolákról Szöke Sándor értekezett, aki oly értelmű határozati javaslatot terjesztett elő, hogy a népiszkoláknál az ismételő iskolák keretében tanítsák a háztartást; a polgári és felsőbb leányiskoláknál pedig létesítsenek külön háztartási kurzust.

Szöke Sándor elmélkedett arról, hogy a magyar közgazdasági életet újabban veszélyeztető szocialisták törekvésekkel szemben milyen munkát, magatartást várhat a katolikus tanítóktól az egyház? A következő határozati javaslatot terjesztette a nagygyűlés elé:

1. A katolikus tanítók tartásuk kötelességüknek, hogy állandóan a szocialisták mozgalmaik ellen működjenek. 2. Iskolai előadásaitk tartásuk katolikus és hazafias szellemben. 3. Fejlesztésük és képzésük a keresztény katolikus szellemet és akaratot. 4. Legyen a katolikus tanító az iskolán kívül is vezére a népnek; létesítsen ifjusági, segítő egyesületeket, népkönyvtárakat, szerezzen hazafias keresztény lapokat és könyveket a nép egészséges nevelésére. 5. Segítő és kölcsön-egyesületek létesítésével könyvnyitson a szorongók anyagi helyzetén. 6. Ha pedig a szocialista tanok már felléptek valamely községben, ábrándítsák ki józan, okos tanítással a nevet e téveszmékből.

A javaslat általános helyesléssel találkozott. Végül a magyar királyság és a magyar katolikus egyház 900. évfordulójának mezünneplésére vonat-

kozólag a nagygyűlés elhatározta, hogy felszólítja a Szent István társulatot, gondoskodjék a katolikus tanügyi 900 éves történetének megírásáról. Elhatározta, hogy a jubiláris évben országos tanító-kongresszust tart, s országos katolikus tanügyi kiállítást rendez.

Kedves meglepetések.

A pozsonyi Nobel-féle dinamitgyár nagyon nóbelenk mutatkozott a héten. Apró emléktárgyakkal lepte meg a budapesti és bécsi rendőrséget. Apró bombácskákat küldött levélnyomónak, persze dinamit nélkül, olyan bombácskákat, aminőkkel az anarkisták szoktak dobálózni. Ez nagyon szép, sőt követendő példa. És ezek után méltán várhatjuk nemsokára a következő híreket:

I.

A figyelmes Krupp-gyár. Mint értesülünk, a Krupp-féle ágyugyár kedves meglepetésben részesítette a budapesti rendőrséget. A mai postával Rudnay főkapitány tíz darab vontesővű Krupp-féle ágyút kapott levélnyomónak. Az ágyugyár szívességet szép levélben köszönte meg s a tíz ágyuhoz, mint levélnyomóhoz szükséges leveleket már meg is rendelte.

II.

A főkapitány irásztala. Akik ma reggel a főkapitányt dolgozószobájában meglátogatták, nagyon csodálkozhattak irásztalának egyik új disztárgyán. Ott áll ugyanis az a mélyjáratu dunai gőzhajó, amelyet nemrég vont ki a forgalomból a dunagőzhajózási részvénytársaság. A hajón hétszáz ember fér el.

III.

Értékes műtárgy. Az első magyar spódium és enyvgyár részvénytársaság kellemes meglepetésben részesítette a budapesti rendőrfőkapitányt. Elküldött neki negyven láda spódiumot a szükséges illatfogyasztók készlettel együtt. Ugyanakkor kétszáz kiló esontenyvet kapott tőlük a főkapitány örök emlékül és asztaldiszül. Az értékes műtárgynak sok bámuloja volt ma a rendőrségnél.

IV.

A főkapitány öröme. Ki írhatná le a főkapitány örömét, amikor ma átvette egy figyelmes intézet ajándékát! Az Első Magyar Csecsemőérlelő Intézet ma nyolc teljesen megérlelt egészséges csecsemővel lep'e meg. A csecsemők a főkapitány irásztalán disztárgyakul fognak használtatni.

— o. —

FŐVÁROS.

(*) **A pánoclszoba.** Készül, készül, egyre készül ... Szeptember elején már át is adható a hivatásának. Ezt mondja legalább az építésre felügyelő pénztári és mérnöki bizottság, amely ma a készülő pánoclszobákat megvizsgálta egyik soroksári-utigyárban. Természetesen a lemezek kitűnőek. Az egyik fúró, amelylyel próbáltak, eltört, a második elgörbült, a harmadikat ki sem tudták huzni. Szóval pompásiak megfelel minden. Minek? A célnak? Kiváncsiak vagyunk rá, mert hiszen pénze soha sincs a fővárosnak. Hát mire kell a pánoclszoba? Nyilván az elvek beraktározására.

(*) **Főállatorvosi hivatal.** A közlelemezési ügyosztály főállatorvosi hivatalát akar szervezni. El akarja teljesen választani a közegészségügyeket az állategészségügytől. Az új szervezés ügye elkészült s e szerint egy főállatorvos s egy helyettes főállatorvos igazgatná, megfelelő személyzettel a főváros állategészségügyét. A tiszt főorvos ma azt jelentette a tanácsnak, hogy a főállatorvosi hivatalra nincs szükség, de a szervezés most nem is időszerű. A kormány az állategészségügyet az egész országban államosítani kívánja. Igaz azonban, hogy a főváros tárgyalásokat kezdett, hogy Budapestet ne államosítsák az állategészségügyet. A tárgyalások befejezéséig okvetlenül várni kell az állatorvosi hivatal szervezésével.

(*) **A sertésközvágóhid építése.** A tanács árlejtést hirdet a sertés közvágóhidon és sertés-vásártelen teljesítendő s 85.786 fittal előirányzott munkálatokra; ilyen a csatornázás (53.861 ftt 51 kr) és a teraszó és beton munka (14.193 ftt 11 kr). Az ajánlatokat szeptember 5-ikének délelőtti 10 órájáig lehet benyújtani a közlelemezési ügyosztálynak IV. ker. borz-utca 7. sz. helyiségében.

SZÍNHÁZ, ZENE.

Uj osillagok napja. A Népszínház évről-évre egy napot szentel azoknak a — kilencvenkilencedrangú osillagocskáknak, akik felváglyakoznak a színházi égre. Ez a nevezetes nap, amelyen a színpadra vágyakozó hülygek és urak erősen megostromolják a Kerepesi-uti, operett-színház, kis színészbejárását.

holnap lesz. A jelentkezőkben, mint értesülünk, nincs hiány ez idén sem s száznál több azoknak a névtelen hölgyecskéknak és uraknak a száma, akik a Népszínház kórusában óhajják megkezdeni színpadi karrierjüket. A karpróba a színpadon lesz délután három órakor.

Kopácsy Juliska vendégszereplése. Kopácsy Juliska a nyár folyamán csehországi fürdőhelyekben, Karlsbadban, Marienbadban és Teplichen vendégszerepelt. A művésznő telt házak előtt játszott s vendégszereplési körútjának befejezése után Tátra-Lomnicra ment, a hol a nyár hátralévő részét tölti.

Egy színigazgató ünneplése. A Fővárosi Nyári Színház tagjai, Lajos-Napja ületéből, meleg ovációban részesítették Makó Lajos igazgatót. A társulat ma délelőtt a színpadon gyűlt össze s az igazgatót lelkes éljenzéssel fogadta beléptekor. A társulat nevében Szakács Andor mondott meglehangú beszédet, amelyet az igazgató meghatóttan köszönt meg. Tegnap este az énekes személyzet szerenáddal kedveskedett szerlelt igazgatójának a lakásán.

Richter János szerződése. Richter Jánosról, a bécsi Opera karmesteréről, a mult évad végén tudvalóleg az a hír járt, hogy elhagyja a bécsi operát. Egy táviratunk azt jelenti, hogy Richter a napokban írta alá öt esztendőre terjedő szerződését az Operánál.

Népszínmű-repriz a Népszínházban. A Népszínház vasárnap este Vachot Imrénének régi jó népszínművét, a Huszárcsinyt ujtija föl, amely 1893 szeptember 28-ikán került színre utóljára. A repriz érdekességét emeli az, hogy Blaha Lujza szerepét, leánya Blaha Sárka fogja játszani. A darab a következő szereposztással kerül színre: Borosa — Blaha Sári, Csaplárné — Gácsi Mariska, János gazda felesége — Izsóné, André — Szirmai, Virág Marci — Kics Mihály, Mogyórmester — Szabó, Csapláros — Ujvári, Cigány — Tollagi.

Hangverseny Parádon. Parád-fürdőn, mint nekünk jelentik, a mult vasárnap érdekes hangverseny volt: Bökei Józsa kisasszony, a kiváló heggedü-művésznő gyönyörködte művészi játékaival a közönséget. A fiatal művésznő, aki Németországban a Joachim-díjat nyerte, nagy hatást ért el.

A Városligeti Színház premierje. A Városligeti Színházban holnap, szombaton lesz a bemutatója a Színfalak varázsa című bohózatnak, amely a mult évadban Bécsben óriási sikert aratott s a Raimund-színház elsőrendű kasszadarabja volt. Az előadás íránt igen nagy az érdeklődés, s a darabnak hihetőleg itt is nagy sikere lesz.

Uj eredeti bohózat. Már említettük, hogy Rákosi Viktor és Gutí (Gutius) Soma társzerzőségben uj bohózatot írtak az ez idei őszi évadra. Az uj bohózatnak, mint értesülünk, Szálloda a „Szerelemhez” a címe, de ez a cím még nem végleges. A jönevű társzerzők a Vigszínházhoz nyujták be darabjukat.

Egy Dreyfus-dráma és a Dreyfus-család. Egy bolognai színész, Zanetti Artur, szintén Dreyfus-drámát írt, amelyet benyujtolt a cenzurához. A bolognai cenzurának nem volt kifogása a darab előadása ellen, csak azt kívánta a szerzőtől, hogy szerezze meg hozzá a — Dreyfus-család beleegyezését. A szerencsétlen kapitány családja, természetesen, megtagadta. Zanetti erre megváltoztatta a darab címét, de a cenzura clutasította.

A Vigszínház uj tagja. A Vigszínház igazgatósága Almási Lolát, aki a Vigszínház színésziskoláját sikerrel végezte, a Vigszínház tagjai sorába szerződtette. Kivüle még egy pár kiválóbb, színésziskolát végzett növendék fog ösztöndíjjal a színház kötelek-jében lépni. Ezek számára a Vigszínház színésziskolájában egy harmadik gyakorlati évfolyamot létesítenek.

Nyári színházi idyll. Egyik párisi boulevard-színházban kedves kis idyll játszódott le nemrégiben. Egyik este egyetlenegy jegy sem fogyott el a pénztárnál s az igazgató már azt mondta színészeinek, hogy hazamehetnek, mert nem lesz előadás, amikor a pénztárnál egyszerre egy finomul öltözött ur jelent meg, jegyet valott és elfoglalta helyét a parketten, ahol egyesszegedül ült. Az igazgató kapacitálni kezdte, hogy vagy vissza pénztét a pénztárnál, mert hiszen egy ember kedvéért csak nem tarthat előadás. A finomul öltözött ur flegmával válaszolt:

— Nagyon sajnálom, én megváltottam a jegyemet és ez nekem jogot ad arra, hogy a mára hirdett előadást végignézzem... Különbén is én holnap elutazom Párisból és okvetlenül látni akarom ezt a darabot.

Nem lehetett mást csinálni, mint megkezdeni az előadást. Könnyen elképzelhető, hogy a színészek nem valami különös ambícióval játszottak az „egy” nézőnek. Csak ugy hadarták a darabot s mikor az első felvonás után leereszkedett a függöny, a makacs színházlátogató erősen piszezni kezdett.

Az igazgató csak erre lesett. A finomul öltözött urnak joza volt az előadás megtartását kívánni, de nem ahhoz is, hogy lepiszege. Az igazgató nyomban értesítette a rendőrszolgálatot, aki aztán galléron fogta a finomul öltözött urat és kidobta a nézőtérről.

Öt perc múlva mély sötétség és csönd volt a színházban.

** Szindarab Shakespeare-ről. A berlini *Deutsche Volksbühne* az őszön egy *William Shakespeare* című darabot fog előadni. A darabnak dr. Schreyer Henrik tanár a szerzője.

** A Scala zenekara Bécsben. A milánói Scala-színház teljes zenekara, mint egy bécsi újság értesül, az őszön zenekari hangversenyeket fog adni Bécsben. Az orkesztort Mascagni fogja dirigálni.

** Vidéki színház. Nagyváradról írják nekünk: A kolozsvári Nemzeti Színház társulatánál e héten Fenyvesi Emil, a Víg-színház tagja vendégszereplést négy estén. Eddig a Trilbyben és Bracco Hütelenében aratott zajos sikert. Mindkét alkalommal teli ház tapsolt a vendégművészenek. A társulat állandó tagjai közül L. Fáy Szeréna aratja a legigazabb sikereket, de igen kedvelik a nagyváradiak a társulat énekeseit: Székely Irént és Komlóssy Emmát is. Az utóbbi Budapestről került a vidékre, ahol több alkalmat van tehetségének fejlesztésére. Kiválóbb tagjai még a kitűnően szervezett társulatnak: Miklóssy Ilona, Bajor Riza és Horváth Paula. Október elsején tér vissza Kolozsvárra a társulat.

** Külföldi színházak. A drezdai *Reizend-Theater* nagy sikerrel adták elő *Skram Amelie* svéd írónéknak *Agneta* című darabját, amely tárgyát a koppenhágai művészetleltől meríti. — Koroldányi karmester *Egy kaland* című egyfelvonásos operettet irt, amely a berlini *Viktoria-Theater*-ben kerül először színre.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Vergődés. (Luby Sándor versköte.) Egy nyugodt félóra, egy szabad félóra, mikor az újságíró ráért a saját szíve aktualitásával foglalkozni, csinált e versekből verseket. Hiúság nincs bennük. Így ez a mód, ahogy írdoztak, a versek meg az író kölcsönösen rokonszenvenessé teszik egymást. Aki kezébe veszi a kötetet, ne várjon éppen gazdagságot, ne várjon nagy hatásokat — egy jó, egy megbecsülni való szívet mindenesetre találni fog. Én most, hogy megbarátkoztam vele, Flórencé gondolok, Flórencében az Uffizire, az Uffiziben Andrea del Sartora, aki nagyon nagy festő volt és oly furcsa, kedves szellem, hogy csakis jölelkü alakokat tudott festeni. Ez a művészettől lett jószívűség, melyet egy könnyecseppnyi szentimentalizmus sem tuzoz, ez az, ami a Luby Sándor verseiben leginkább megkap. Az egyszerű érzelmek kifejezésének modern géneiből semmi sincs benne. Ellenkezőleg bátor, közvetlen és őszinte. És ez éppen a poézis első titka: őszintén őszintének lenni. Az őszinteség, ha nem is vezethet egy gazdag lélek kincses palotájába, az ő apró ajándékait is annyi gráciával adja, mely értéket kölcsönöz nekik. És ha a Luby kedélyének történetében nincsenek is nagy momentumok, gondoljuk meg, hogy a felfogás nemessége épp úgy költői kvalitás, mint a méretek fensége.

Luby Sándor érzékeny, de érzékenységekben is szerény lélek, aki nem csinál „nagy esetet“ az élete változataiból. Hogy miről énekel? Ó, sok témája van és egyik sem méltatlan a költői formára és egyik sem mulja felül az erejét. Egy-két panaszdal vezet be a kötetet; az első, a cimképen is lerajzolt „Viharmadár“ a panasz nagymesterének, Vajda Jánosnak hangulatából van írva. Aztán jön a magyarázat: az „Ipolyparti nóta“-ban. A költő az Ipoly mellett van otthon; otthon igazibb a szabadság és a szabadságban igazibb a költészet. A Duna partján kevesebb az ihlet perce — s íme, ha itt van, akkor is egy összehasonlítás szelíd fájdalomra kerít rimeket. Aztán eszébe jutnak a „Gyarmati pincék“, az Ipolyban „Sulykoló lányok“ és a szegény tótok:

Elhagyott szegény nép,
Köves, hegyes tájon,
Ámde büszkén valija:
„Én is magyar vagyok!“

Mily derűs emlékezősek! Általában humoros ember írja ezeket a verseket. Még a felhősebb hangulatát is mosolyogva írja meg, nehogy valahogy az olvasót melankólia fogja el. (Ágyam.)

Néhány dal a gondról, sok a szerelemről, néhány egyszerűen és jól megírt hazafias vers, amelyekben inkább nincs pátoz, semhogy ál legyen, három nemcsak érdekes, de megkapó költői elbeszélés, egy-két meleg, elégedett, szerető hangulat a családi körből — ilyen a kötet tartalma. A versek formája épp oly kevéssé virtuóz, mint hanyag; egyszerűen gondos. (O. E.)

EGYESÜLETEK.

(Az orvosegyesületből.) Az orvosegyesület, amely három hónapon át tartott szünetet, a jövő hónapban ismét megkezdí rendes heti üléseinek sorozatát. Az egyesület első ülése szeptember 9-én délután 5 órakor lesz a Szentkirályi-utca 21. szám alatt lévő helyiségében. A tárgysorozatot a napokban

állapítják meg e akkor küldik zárt a gyűlésre szóló meghívójegyeket is.

(A magyarországi vegetárius-egyesület) e hó 27-én a muzeum-körút 17. sz. alatt levő helyiségében közgyűlést tart, amelyen a *fogyasztási és takarékosági szövetkezet* megalakítását vitatják meg. A déli társaság után az elnök megnyitja a közgyűlést. A szövetkezet alapszabályainak megvitatása után megválasztják a tisztviselőket.

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közlőtteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYÉVES ÖNKÉNTESÉK

legjobb és legelőszöbben szereshetik be fölszereléseiket az előnyösen ismert

BLUM ÉS TÁRSA

szerb királyi udvari szállító és ó. cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítója cégénél.

Budapest, IV. ker. Sütő-utca 2. szám Szervita-tér sarkán.

Sorozóköteletek ingyen és bérmentve kapnak oly árjegyzéket, mely az egyéves önkéntes év elnyerésére vonatkozó magyar és német szövegű **védőtörvényöket, utasításokat és folyamodványmintákat** tartalmazza. Mindennemű felvilágosítás legnagyobb készséggel adatik.

KLAINO-ELYSE A LEGJOBB
SCHEG ELYSE PEZSÓ

Dr. Grossmann kiérd. kórházi

szem- és fülészeti főorvos nyaralási helyéről visszatért és orvosi működését ismét megkezdte. Váci-utca 15. sz.

SPORT.

*. **Felozló versenystálló.** A folyton betegeskedő gróf *Eszterházy* Mórieről többször felmerült már a híre, hogy felozlatja a versenystállóját. Most csakugyan tényre válik a híres *Eszterházy*-dressz eltűnése a turfórl, mert a jövő héten a tatai egész híres telivér-istálló árverésre kerül. *Eszterházy* Móric gróffal, aki utóbbi években különben is kedvetlenül futtatott s a budapesti turfon nem is jelent meg soha, a régi sportman gárda egyik legambiciózusabb tagja tűnik le a versenytéről, aki egykor legszenvedélyesebb barátja volt a lóversenyeknek.

*. **A szegedi telivér-kiállításra,** mely szeptember 3-ikán lesz, a mai nevezési zárlaton 127 ebet jelentettek be. A kiállítást a gazdasági kiállítással kapcsolatban József főherceg nyitja meg, jelen lesz: *Gromon* Dezsó, az Országos Ebtényészet-Egylet elnöke is. *Buzzi* Géza egyesületi titkár Szegedre utazott a kiállítási előkészületek megtevéseére.

*. **A Prince of Wales stakes.** Két magyar ló is fut Baden-Badenben ugyanegy versenyben: *Tip Top* és *Gomba*, mind a kettő a 30.000 márkás, 1300 méteres Prince of Wales stakesben. Tekintve lovaink eddigi rossz futását Baden-Badenben, most sem remélünk győzelmet s örülni fogunk, ha *Tip Top* legalább helyre fog futni. Győzelemre a legtöbb kilátása a *Namouna* istállóban van *Connexszel*, még inkább *Altgoldal*.

*. **Nyári lóversenyek.** Holnap jóra való lótalentumok jelennek meg mint a gyepen, az István-díj nehány pályátvesztett crackján, *Nickerl* és *Malteser* kívül a *speedes Leader*, a régen futott *Szabász*, nemkülönben *Diadal*, *Diomed* és *Canterbury*, amely valamennyi a Budai díj 6000 koronájára pályázik. *Leader* lenne itt a legjobb tip, tekintve, hogy nincs idehaza *Hyams*, aki a multkor ellovagolta, a torhe azonban alkalmasint sok lesz, úgy *Nickerl*el, mint *Malteser*rel szemben is. Mert e két négyéves elég jó ahhoz, hogy *Leader* három éves ló léteére egyenlő teherrel ne bírja őket verni. A két négy éves közül pedig minden képzelhető forma alapján *Nickerl* a jobbik, holott *Malteser* istállója azt hiszi, hogy az 1600 méteres versenyben jobban fog ő is boldogulni, mint az István-díjban. *Nickerl* és *Malteser* mellett természetesen *Leader* fog még nagy torhe dacára is a legjobban futni. Nem lesz érdektelen holnap a két évesek nagy handikapje sem, pedig a lovak nagy részét törölték belőle. A 14 állva maradt közül 10 meg is jelenik a startnál és pedig: *Duenna*, *Davensberg*, *Sellő*, *Suada*, *Allandó*, *Quota*, *Cocker*, *Betrüger*, *Philister* és *Orkán*. A teherelosztást tekintve, legjobb kilátása *Betrüger*-nek és *Philister*-nek van, mellettük *Duenna* és *Sellő* a legjobb. A holnapai nap tjei a következők:

- I. *Mirkó*—*Bátor*.
- II. *Albatros*—*Cecilic*.
- III. *Nickerl*—*Malteser*—*Leader*.
- IV. *Blumen Mary*—*Balmabér*.
- V. *Betrüger*—*Philister*.
- VI. *Hardly*—*Peninsular*.
- VII. *Feodora*—*Dismolár*.

*. **A beszéző újság a lóversenyekről.** A *Telefon-Hírmondó* a holnapi (szombati) lóversenyek eredményéről már a *déludáni órákban* részletes tudósítást olvasat fel. Így tehát azok, akiket egyéb elfoglaltságuk visszatart attól, hogy a versenyterre kimenjenek, a *Hírmondó* révén szereshetik leggyorsabban tudomást az odakünn történetekről.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Kleinné csipkekendője.** *Klein* Miksáné *Goldstein* Róza asszonynak eltűnt a csipkekendője. A vesztésege feletti elkeseredésében a nála lakó *Gari* Szeréna magyar színházi kórta kisasszonyt gyanusította a lopással. *Kürthy* aljárásbíró szobájába ma pontban kilenc órakor belibbent a meggyanusított kisasszony.

— *Biró* ur — mondta, követelem, hogy példát statuáljanak. Én nem vittem el azt a csipkekendőt s nem engedhetem, hogy rágalmazzanak!

A bírő alig győzte csillapítani az energikus hölgyet.

— Nos Kleinné, hát igaz-e, hogy a kisasszonyra fogta a dolgot?

— Igaz, bírő ur. Az embernek van egy csipkekendője, aztán egyszerre eltűnik a szekrényéből. Erre dühbe jön az ember s arra, akit éppen lát, ráfogja, hogy ő a tolvaj. Hisz én már szánom bánom a tettemet. A Szerén kisasszony nagyon finom lány, olyan becsületes, mint én vagy a bírő ur s én nem haragszom rá egy cseppet sem.

— Megmarad a panasz mellett, kisasszony? kérdi a bírő.

A kis kóristánának meglágyul a szíve s aztán így szól:

— A Klein néni igazán jó asszony. A csipkekendőt is csak olyan hirtelen mérgében fogta rám. A Klein néni olyan jó és olyan becsületes és olyan ...

— Csokolózzanak össze szépen! mondta a bírő, az eljárást beszűntetem.

— A felek boldogan távoztak.

§§ **A Vásonkeő-pör.** A Vásonkeő-bűnper ugy látszik sohasem fog már kimulni a világból. *Brunkala* Lászlóné és *Spiegel* Bernát ügynök semmiképpen sem tudnak megnyugodni a sorsukban és perujtást kértek. Kérvényüket azonban a törvénytörlesztés is, az itélőtábla is elutasította. Ily módon nyomtalanul eltűnt volna a Vásonkeő-pör. Szerencsére a harmadik elítelt, *Kégly* József ügyvéd gondoskodik az életbenmaradásáról. Ő is perujtási kérvényt adott be s kérelmet avval indokolta, hogy a Kuria tanácsában annak idején három érdekelt bírő volt. *Kégly* olyan módon támad kérvényében *Szentimrey* György, *Tóth* Gerő és *Székács* Ferenc bírákra, hogy a királyi ügyészség jónak látta *Kégly* ellen rágalmazás vétsége miatt a bűnvádi eljárás megindítását. A törvénytörlesztés ma terjesztette fel az iratokat a Kuria-ra, hol először a perujtás kérdésében határoznak. A bűnpört a jövő hó folyamán fogja a Kuria büntető tanácsa tárgyalni.

§§ **Hamis bizonyítvány.** *Esztergomból* távratozták: *Kovács* Kálmán terézvárosi káplán, volt esztergomi érseki képezdeli igazgató ellen a komáromi ügyészség vádat emelt hamis iskolai bizonyítvány kiállítására és *Németh* Pál növendék ellen, hamis bizonyítvány használatára miatt. Az esztergomi járásbírósg előtt ma volt a tárgyalás az ügyben. *Guzszenics* Vilmos tanár vallomásától kitűnt, hogy *Németh* a földrajzból megbukott s az elköszött bizonyítvány szerint igazolást nyert, hogy *Kovács* neki olyan bizonyítványt állított ki, mintha a vizsgát jó sikerrel tette volna le. A bíróság a vádlottakat felmentette, mert *Kovács* mikor tudomására jutott, hogy a bizonyítvány hamis, annak megsemmisítése iránt lépéseket tett; *Németh* pedig azért mentették fel, mert jóhiszeműleg használta a bizonyítványt.

TÁVIRATOK.

Lemberg, augusztus 25. *Przemidanyból* távratozták, hogy ott számos ház lángban áll. A tűzvész a templomot is veszélyezteti.

Königsberg, augusztus 25. *Müller* francia alattvalót, akit kémkedés gyanúja miatt letartóztattak, ismét szabadon bocsátották, mert — mint a lapok jelentik — az ellene támadt gyanu alaptalannak bizonyult.

London, augusztus 25. A *Times*ek jelentik Hongkongból e hó 24-ikéről, hogy a japáni konzult és a konzulátus titkárat, akiket kiküldtek, hogy *Amoy* szigetén kitzűztek a japán lobogót, a fölkelők visszakergették.

Az osztrák zavargások.

Klagenfurt, augusztus 25. Tegnap este ismét nagyobb csoportosulások voltak. A polgármester rakvizióiára csakhamar nagyobb katonacsapat jelent

meg, mely szétszaltta a csoportokat, mely alkalommal három ember megsebesült. Az egyházi és katolikus testületek épületeit megkímélték a támadásoktól, melyek főleg a város háza ellen irányultak. 22 letartóztatás történt.

Nikita fejedelem Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, augusztus 25. A montenegrói fejedelmi pár konstantinápolyi útjának nincs politikai célja. A fejedelem már három évvel ezelőtt készült Konstantinápolyba jönni, az utazást azonban az utolsó pillanatban állítólagos rosszullet miatt elhalasztották. A szultán azóta ismétlenül meghívta a fejedelmet, aki most elegendő tesz a meghívásnak, hogy köszönetet mondjon különböző figyelmességeikért, amelyeket a szultán utóbbi időben iránta tanúsított. A fejedelem az Emirghán palotában fog lakni, amelyet a szultán éveken ezelőtt neki ajándékozott.

A lázadás francia tiszték.

Páris, augusztus 25. A minisztertanácsban Decrais gyarmatügyi miniszter táviratokat olvasott fel, melyek nem hagynak fenn kétséget Klobb ezredes meggyilkolásáról illetőleg. A rezidenseket értesítették, hogy a Voulet-Chanoine missziót ezennel lázadásban levőnek tekintésék.

A pestis.

Madrid, augusztus 25. Oportózból érkezett jelentések szerint az ottani nép fellázadt az orvosok ellen, amiért azok minden pestis-esetet bejelentenek a hatóságoknak. Az orvosok csak katonakisérettel mernek a beteghez menni, de még így is megátmadták őket. Végre is az egész helyőrségnek ki kellett vonulnia, hogy szétverje a tömeget, miközben számos sebesülés történt. Sok zavargót letartóztattak.

London, augusztus 25. Ideérkezett spanyolországi jelentés arra utal, hogy Portugália a nemzetközi szerződés ellenére az Oportóban fellépett pestist csak három nappal később tette nyilvánossá. Egy lisszaboni magántávirat azt jelenti a hivatalos táviratokkal szemben, hogy ott két pestis-eset fordult elő.

Pétervár, augusztus 25. Az orosz hivatalos lap szerint az asztrakáni kormányzóságban levő Koldeska-telepen a pestisnek egyik súlyos alakja lépett föl. Ugyanott július 21-én 21 személy esett a betegségnek áldozatul. A *Novoszi* jelenti, hogy egy expedíció több orvossal és irtalmas nővérrel az inficiált területre utazott. Az Asztrakában dühöngő pestis valószínűleg az ugynevezett *szibériai pestis*.

Oporto, augusztus 25. Tegnap két pestises megbetegedést konstataáltak. A vonatok elindítását beszüntették.

Lázadás Tripoliszban.

Eóma, augusztus 25. Tripoliszból ideérkezett jelentések szerint több arab törzs Tripolisz belsejében fellázadt. A török csapatok és a felkelők között véres összecsapások történtek, amelyek mindkét oldalon számtalan sebesülést és halottat eredményeztek.

A hír annál nagyobb nyugtalanságot kelthet, mert egy másik jelentés szerint a tripoliszi határon francia katonaságot vonnak össze.

Transvaal háború előtt.

London, augusztus 25. A *Times*nak jelentik Johannesburgból tegnapi kelettel: Bár a bányákban még dolgoznak, a városban teljesen pang az üzlet. Az inség napról-napra nő. A kivándorlások a városból és a bányakerületből mind aggasztóbb a szegényebb néposztályok közt, amelyek az utiköltséget csak nehezen szerezhetik meg. Az innen induló összes vonatok zsúfolva vannak. A viszonyokat jól ismerő körökben azt hiszik, hogy nincs ok közvetlen nyugtalanságra, de a helyzet zavarossága sokban hozzájárult az általános feszültség fokozásához.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 25. (Gabonapiac.) Lányha amerikai jelentés következtében buza 1/4—1/2 márkával csökkent. Rozsot nem igen kínáltak, helyenként 1/4 márkával javult, különben ártartó. Zab szilárd. Az idő szép.

Winnipeg, augusztus 25. (Reuter.) Hivatalos jelentések szerint a buzával beültetett 1,629,995 acreon 33,504,766 bushel termelt, a teljes zabtermés 28,003,126 bushel, árpa 3,532,972 bushel és rozs 65,626 bushel.

Berlin, augusztus 25. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyezredek magyar aranyjárdák ——. Magyar koronajárdák ——. Osztrák hitelrészvény 239.—. Osztrák-magyar államvasut 149.10. Déli vasut 33.25. Északnyugati vasut ——. Elbavölgyi vasut ——. Orosz bankjegy készpénz 216.55. Buschtiehradi ——. Orosz bankjegy ——. (Ultimo.) Lombard ——. Frankfort, augusztus 25. Árfolyamok augusztusra. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 239.20. Osztrák-magyar államvasut 148.20. Déli vasut 33.30. Osztrák aranyjárdák ——. Olasz járadék 92.65. Laura-kohó 260.60.

Harpenni 198.50. Discont 195.—. Alpési ——. Bécsi bankjegyek ——. Csöndes.

New York, augusztus 25. *Liszt* helyben 2.65. Buza augusztusra ——. szeptemberre 76%, decemberre 79%. *Teneri* augusztusra 38%.

Chicago, augusztus 25. Buza augusztusra 71%, teneri augusztusra 32.—.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

R. J. Szered. Egy évi önkéntességi jogok csak azoknak van, akik négy középiskolai bizonyítvánnyal iratkoztak be az állami középipari iskolába s annak három évi tanfolyamát betévezték. Azok, akik csak főlvételi vizsga alapján jutnak az intézet kötelekébe, nincs meg ez a joguk s azt nem is szerezhetik meg. Ellenben a gépészeti és fém-vasipari szakosztály hallgatóinak megvann az a kedvezményük a katonai szolgálat tekintetében, hogy a tengerészetnél a hadi szolgálat alatt is gyakorlatában maradnak választott szakmájuknak, sőt abban további kiképzetést is nyernek, ami későbbi polgári életükben is nagy előnyükre szolgál.

Kriminál. 1. A vádló is, vádlott is kérheti a tárgyalás elhalasztását, de csak igazoltan. 2. A felmondást sem a bírő, sem a börténadó sohasem tartozik indokolni. 3. Ez magánalkürtés és hivatalos hatalommal való visszaélés, sőt ha valami kárt is tettek, idegen ingó vagyon megsértése, amely címen panaszt tehet a büntető bíróságnál. 4. A kérdeztől kifejezés nemcsak becsülelés, de nyilvános rágalmaz is, amelyet érzékeny büntetéssel sújt a büntető törvény.

91.184. sz. előfzető. *Piski.* Igen, a Hunyadi-család oláh eredetű. Első ismert őse, *Serba* a 14-ik század végén a hunyadi oláhok kenézését viselte és királyi szeményt nyert Hunyad várára. Fiai közül Vajk, Zsigmond király katonái közé tartozott, neje fejedelmi származású görög leány volt. Ebből a házasságból született a nagy Hunyadi János, Magyarország kormányzója. *Kinizi Pál*, Mátyás király híres hadvezére azonban tősgyökeres magyar volt. *Kinizi* biharmegyei községben született, ahol atyja a hagyomány szerint molnár volt.

X. Rimamerny. Azt a gordiusi csomót nagyon könnyű és egyszerű dolog kettévágni. Ha a fénynek nem tessék, hogy a feleségre fiatal orvossal kezelte magát, keresse meg egy őregebb orvost. Férfi jogait azonban semmiestre se érvényesítse a nő szemérem rovására. Ez nemcsak illetlen, de a feleségre nézve sértő is volna.

Fogadás. Szent-István napján a kötelező munkaszünet dolgában ugyanazok a törvényes rendelkezések az irányadók, a melyek a vasárnapokra szólnak, azzal a módosítással, hogy ezen az országos ünnepen a lakásoknak sürgős átalakításánál szükséges munkák nem teljesíthetők, országos vásárok nem tarthatók, a gépiparnál esetleg sürgős és halaszthatatlan munkák sem végezhetők és a fűszer, bor, tea, csemege- és liszterkereskedések, nemkülönbön a szatócsok üzletei is csak déli 12 óráig tarthatók nyitva.

Eu előfzető. *Sopron.* *Anabile* = szerete, reméltó, *graziosissima* = nagyon bájos, *genit signorina* = kedves urhölgy, *ecco mia cartolina* = íme itt van az én levelező-lapom. *Tanti saluti per tutti dal vostro devotissimo* = sok üdvözlét az ön készséges hivatól.

N. G. Arad. A Szent István-díjat 1889-ben alapították. Abban az évben, augusztus 15-én, Nagy Boldogasszony ünnepén volt a verseny s mintegy 6 évvel azóta Szent István napján. Harom év óta azonban a Magyar Lovaregylet újabb intézkedése értelmében s a jövőben is mindig Szent István napján lesz a verseny.

Aradi előfzető. A selmecbányai bányászati és erdészeti akadémián a felvétel és beiratás, minden tanév kezdetén, október 6-án és 7-én történik. Rendes hallgatók csak azokat veszik föl, a kiknek gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítványuk van. Az akadémia igazgatósága szívesen megküldi a mult tanév értesítőjét, ha leveléhez válaszlevelet mellékel.

Ifj. Sz. F. Maros-Ludas. Az olvasókör alapítói tartsanak alakuló-gyűlést, alkossak meg az alapszabályokat s azokat két példányban, az alakuló gyűlés jegyzőkönyvével együtt terjesztésük fül jóváhagyás végett a helygymnasiumhoz. Mindaddig, míg a jóváhagyás meg nem érkezik, az olvasókör nem kezdheti meg működését. Egyéb kívánságait a kiadónival fogja elintézni.

G. Ha szereti az efféle muzsikát, megveheti, de mi a magunk részéről nem adunk érte pénzt. Cégekét pedig elvből nem ajánljuk.

W. A. Mátészalka. A báró Hirsch-féle jótékony-sági iroda már május óta nem működik. A kamat nélküli kölcsönökért máj csak esztendő mulva lehet folyamodni, ha tudniillik ez az alapítvány jogilag teljesen rendezve lesz. Ezt annak idején az újságok közölni fogják tenni.

Özv. P. R. P. A sorsolást miniszteri engedéllyel 1899. februárig elhalasztották. Akkor méltóztatásuk megismételni a kérdést.

Arató. Munkás heti bérletjegyek — a szomszédos forgalomra is — csakis gvári és ipari munkások, segédmunkások és tanoncok részére, az állomási személypénztár igazolványa alapján adatsk ki. Ezen igazolványok a munkaadó bizonyítvány alapján díjmentesen adatsk ki és három hónapig érvényesek; szután szintén díjmentesen kicserélhetnek. Az igazolványt a munkaadónak kell kitölteni, aláírni és cérez bélyegével ellátni s azonkívül a munkásnak is aláírni. Az igazolványok alapján váltott bérletjegyek — vasár- és ünnepnapok kivételével — mindig érvényesek.

Rabbjelölt. A község vagy az illetékes közigazgatási hivatal bizonyítvánnyal minden év júniusában igazolnia kell, hogy rabbjelölt vagy rabbi s illetőleg, hogy ezen a címen a póttartalékosságra való törvényes igénye változatlanul fennáll.

Ügytelenség. Ön meg akarja tudni egy budapesti segédorvos címét, aki elfelejtette azt önmegírni. Szívesen megtesszük ezt a szolgálatot, de hát ön is elfelejtette megírni annak az orvosnak a nevét. E nélkül pedig nem nézhetünk utána az orvosi címtárban. Különbön, ha pontos címet akar, forduljon a budapesti rendőrség bejelentő hivatalához (V., Zrinyi-utca 2.)

M. D. Töröcskei. Gimnáziumok vannak: I. Városliget-utca 14. sz.; II. Homa-utca. IV. Városház-tér 4., V. Markó-utca 31., VI. Lovas-utca 18., VII. Bercsány-utca 6., VIII. Szűz-utca és Tavaszmező-utca sarak, IX. Lónyay-utca 4. Elemi iskola van a fővárosban 151. Ezeket kerületenként és utóankint — mint azt ön kívánja — ezen a helyen nem sorolhatjuk föl. Ha kíváncsi rá, a főváros tanügyi osztályánál szívesen megmutatják a vonatkozó kimutatást.

98.973. sz. előfzető. *Szent-Kudály-Szabadság.* A székegy cseledeleányok ügyében méltóztatásuk *László* Gyulához, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara második iktározó fordulni.

Több nagyváradi kezeskedő. Szent-István napjának, mint munkaszünetes napnak a jellegére nézve éppen a napokban egy hosszabb üzenetben választottunk. Méltóztatásnak azt elolvasni, az a válaszuuk az önk leveleire is.

Trombadivento. Nem tudjuk, mikor érkezik vissza a fővárosba. Most Ostendében tartózkodik. — **B. A. Bükkszad-Báldányos.** Legyen nyugodt, nem lesz jelen a szeptemberi szigorlatoknál. A dékani hivatalban megtudakolhatja, ki fogja helyettesíteni. — **Léki.** Csak ártatlanak vele annak az öreg embernek, ha nyilvánosságra hozsák azt a szivtelenséget. Szíves figyelmet különben köszönök. — **Gr. Za Budapest.** Dr. Kétyl Károly tanár VIII., Szentkirályi-utca 53. Dr. Stiller Bertalan tanár, V. Sas-utca 21. Dr. Tarcay Pál tanár, VIII., Sandor-utca 7. — **10.153. számú előfzető.** Mind a kettő egy és ugyanaz a nev. Magyar Márk, latinul Marcus, nemetül Márkus. — **Léki.** Szóed. Pályáját mint törvényeségi joggyakornok kezdi, szután lesz aljegyző, jegyző, albiró, biró. Gvakornoknak 500 forint segélydija, aljegyzőnek 600—700 forint fizetése és 150—300 lakpénze, jegyzőnek 800—900—1000 forint fizetése és 175—350 forint lakpénze, albirónak 1100—1200 forint fizetése és 200—400 forint lakpénze, birónak 1600—2500 forint fizetése és 250—800 forint lakpénze van, azonkívül személyi pótlék a szolgálati idő szerint. — **Vágvölgyi.** N. N. jogtudor, ügyvéd a felebbviteli törvényeséknél Parisban. Rue = utca. — **R. G. Gyula.** Kérjen engedélyt a közoktatásügyi minisztertől, hogy a VII-ik és VIII-ik osztályok különböző tantárgyaiból (latin, görög vagy görög-pótló tantárgyakból stb.) vizsgálhasson s szután az összes előirt studiumokból a gimnaziumi érettséget lehessen. — **Előfzető. 98.042.** Folyamodjék az illetékes hadkiegészítő parancsnoksághoz, hogy korábban sorozhassák, ha kérelmét alapos okokkal tud a támogatni, eszeleg teljesítik a kérelmet. — **Hü előfzető.** *Arad.* Budapest-Marchegg-Salzburg-Basel-Belfort-Paris. Svájcban át nem szükséges utlevél. — **Tanuló.** *Székesfehérvár.* Elég, ha a gimnázium és a polgári iskolák IV. osztályának tananyaga közt mutatkozó különbözeti tantárgyakból tesz felvételi vizsgát. — **Hü előfzető.** *Ungvár.* A hölgy nem köteles bemutatkozni. — **Kivánsági olvasó.** 1. Azt az irodát Herczel Mária urnő vezette legutóbb, ugy tudjuk azonban, hogy az iroda működését már beszüntette. Különbön tessék VI. Lázár-utca 18. sz. a tudakozódn. 2. Címe: Méltóságos Ezredes ur! Kívül: Méltóságos N. N. cs. és kir. ezredes urnak. — **98.637. sz. e. előfzető.** Az egyetemes sematizmusban két Braun Ferenc tartalékos hadapród tiszhelyettes fordul elő; az egyik Aradon a 33-ik, a másik Brassóban az 50-ik gyalogezredhez van beosztva. — **Előfzető.** Milán király 1839. március 6-ikán mondott le a trónról kiskoru fia javára. Sandor királyt 1890. júliusban kenték föl s koronázták meg. 1893. április 14-ig két régens felügyelet alatt uralkodott, ekkor azonban nagykoruva nyilvánította magát s azóta egyedül uralkodik. Milán két évvel ezelőtt tért vissza Szerbiába s akkor fia kinevezte a szeb hadsereg főparancsnokává. — **Orsoval.** 1. Méltóztatásuk eziránt egyenesen a királyi tablához (V. Igazságügyi-palota) fordulni. Mi is csak onnan tudhatjuk meg. 2. Sorsjegyeire nézve néhány nap mulva kap ezen a helyen üzenetet. — **Sz. J. Tab.** Próbálja meg bennzinnel dörzsölni, az talán eltávolítja a foltot. — **98.501. számú előfzető.** A Pallas Lexikon részfelvezetésre a Pallas könyvkiadó hivatalnál (V. Houvéd-utca 4. szám) rendelheti meg. — **Nóra.** Tessék próbát tenni. Ha megismeri a kettő közti különbséget, akkor a kérdés meg van fejtve. Mi még igazan nem foglalkozunk vele. Nem volt s nincs is rá időnk. — **Kamélas.** Ez fellogas dolga. Mi illőnek is, szabadnak is tartjuk. — **S. M.** Méltóztatásuk az Adóügyi Szaklap szerkesztőségéhez (VI. Andrássy-ut 6. sz.) fordulni, az egész terjedelmében ismertetve a javaslatot. Az új rend különben csak újévkor lép életbe.

KÜLÖNFÉLEK.

— Uralkodók divatja. A királyok, királynék, hercegek, hercegnisasszonyok bizonyára a legtökéletesebben öltözködnek, ezt gondolja csaknem mindenki a világon. Pedig vannak uralkodók, akik egyáltalában nem értenek az öltözködés művészetéhez s a divatnak nem hódolnak. A velszi hercegné például, Angolország jövődi királynéja, alig tudja, hogy mi a divat. Egyetlen egyszer csinált divatot, akkor is a nélkül, hogy tudta volna. Egy szabónő új ruhaformát talált föl s fölajánlotta neki. A hercegnének megtetszett a ruha, amely csakhamar divatossá lett. A legjobban szereti az egyszerű sima ruhát. A velszi herceg ellenben tudvalevőleg példaadó divat dolgában. Különösen ami a nyakkendők színét és a kalapok alakját és színét illeti. Különösen cilindereivel nagy hatást tesz s az idén is magas világossárga szalmacilinderrel viselt, amely a jövő évben valószínűleg divatossá lesz. Kevesen tudják, hogy az angol királynő nagyon érdeklődik a divat iránt. Ő maga ugyan sohasem veti le egyszerű fekete övgyöngy ruháját, de környezetének ő ad tanácsot. Egy időig az ugynevezett reform-ruháért rajongott. Ráveita Viktória és Fife hercegnőket, hogy ilyen reform-ruhában jelenjenek meg a nyilvánosság előtt. De csakhamar felhagyott tervével, mert mindenfelől ellenzésre talált. A belga királyné és leánya, Klementina hercegnő annyiban követik a divatot, hogy mind a kettőn divatújságokba írnak. Maguk azonban nem tudnak úgy öltözködni, ahogy a divat kívánja. A román királyné igen excentrikus ruhában jár, de mint költőnek joga van hozzá. Ugynevezett hangulat-ruhái vannak, amelyeknek színe, formája és szövete ahhoz a hangulathoz illik, amelyben a királyné van. A román trónörökösnek ellenben tetőtől talpig divatbűggy. De a legkedvesebb nemzeti kosztümjében, akárcsak az olasz trónörökösnek, a szép Heléna, aki a legelragadóbb poétikus fehér montenegrói ruhájában, amelyet csak nemrég Daniló bátyjának esküvőjén is viselt. Az olasz királyné egyike azoknak az asszonyoknak, akiknek minden illik, amit viselnek. Sok izlése is van. És neki van a legértékesebb zsebkendő-gyűjteménye. A legdrágábbnak az értéke nyolcezer forint. Az olasz király nem igen törődik ruhájával. Egy alkalommal Milánóban sétálgatott. Boconini ruhakereskedése kirakátaban meglatott egy öltözetet, amely nagyon megtetszett neki. Bement az üzletbe s megpróbálta. A segéd persze nem ismerte meg, bár feltűnt neki a királyhoz való nagy hasonlatossága.

— Jól van, megveszem. Mennyibe kerül?
— Harmincegy frankba.
— Terringtét, ilyen olcsón még nem vettem ruhát. Ebből látszik, hogy mennyit lehet megtakarítani. Küld e az öltözetet háza.

— Hová?
— A Kvirinálba.
A kereskedőség majd hogy el nem ájult az ijedségtől. Rémmilten hebegte:
— Nem méltóztatik tréfálni?
— Olyan embernek néz engem, aki tréfálni szokott. Csak küldje el, biztosított, hogy jó címre jön.
A német császár ismeretes arról, hogy sok egyenruhája van, amely mind kitűnően illik neki. A sport-kosztümöket is nagyon szereti. Kevésbé ismeretes, hogy a császárné is sokszor kér tőle tanácsot ruha dolgában. Egy angol lap azt írja, hogy a császárnénak ötszázötven ruhája van. A fiatal cárné a leggyorsabb ruhákat viseli. Csak cipő dolgában fénytűz. Igaz, hogy neki van talán a legszebb lába a világon. A cárné maga az angol divat. Londoni ruhákat visel.

— Baba a velszi herceg ölében. Marienbadban történt ez a kedves kis jelenet: A velszi herceg néhány barátjával a vendéglőben ebédelt, amikor egyszer csak beszalad a terembe egy kis lányka, talán négy esztendő, egyenesen hozzá repdes és nagy büszkén dicsékszik el a korall-karpercevével.
— A mamuskától kaptam bácsika! — mondja néhányzor.

A herceg az ölébe vette a csöszergő apróságot, becsózi, simogatja. Aztán hozat neki mindenféle édességeket. Hát egyszer berohan nagy izgatottan egy asszony és egy kis lány felől kérdezősködik. A következő pillanatban már észre is veszi az előkelő ur ölében, amint bizalmasan mulatgat és majszolja az édességeket. Nagy volt az öröme, mert kínos perceket szenvedett át elvesztett gyermeke miatt.

— Ravacheri hercegnő adománya. Fejedelmi ajándékot adott Ravacheri hercegnő a nápolyi Santa Casa degli Incurabilinek (A gyógyíthatatlanok szent konyhája.) A szép villa Filangierit Pozzuoli mellett átengedte szanatóriumnak, tüdőbetegek számára. Meleghangu levélben írja meg Cardarellinek ennek a villának az előnyeit a jelzett cél szempontjából. Ott áll a Madonella halmon dus növényzet közepe a Solfatara közelében, amely nemcsak hogy megvédi az északi szelek elől, hanem még osekély mértékben kengőzökkel vegyíti a levegőt, ami a tüdőbetegekre jó hatással van. Nápoly városának éppen kapóra jött ez az ajándék, ámbar sokat tett eddig is a tüdőbaj ellen való védekezés dolgában. A nápolyi tüdővészellenes bizottságnak kétezer tagja van, azonkívül nagy összegek állanak rendelkezésre kórházépítésre. A jövő esztendőben tavasszal nagy kongresszus lesz Nápolyban a tuberkulózis ellen s ezzel kapcsolatosan nagy egészségügyi kiállítást is rendeznek, amely októberig lesz nyitva. Egy előterjesztés szerint, amelyet

de Renzi szenátor mint elnök a bizottsághoz intézett, a tuberkulózis harminc esztendő alatt két millió embert, tavaly pedig ötvenezret pusztított el.

— Sambo nevelése. Sambo az egy orangután és egy Buck nevű ember Bostonban azon fáradozik, hogy embert faragjon belőle. Azok az eredmények, amelyeket eddig elért, ámulatba ejtik az amerikaiakat. Annyi bizonyos, hogy Sambo már nagyon művelt, valóságos családtag. Ott eszik az asztalnál, hecszál asztalkendői, kanalat, kést, villát, öltözködik, mint az ember, szép ágyban hál, gondosan betakarja magát, amikor lefekszik és csupa illedelem. Még azt is megfofolja, hogy a majom vegetáriánus, mert a húst is eszi és soha semmi beja nem lett tőle. Mindozt az eredményt Buck a legszeledebb nevelés útján érte el, soha nem ütötte Sambot. A ruhára úgy szoktatta rá, hogy kitette a kemény hidegre, aztán amikor jól megfázott Sambo, akkor ruhát adott rá. És Sambo megismerkedett a ruha jótékony hatásával. A sapkát azonban nem tűrte Sambo. Hát a gazdája egyszer azt látta, hogy a legyek ott tanyáznak a fején és nagyon kínozzák. Elhessegette a legyeket, aztán sutyomban megkente Sambo fejét sziruppal, arra még több légy lepte el. Mikor már alaposan szenvedett Sambo, akkor ráadta a sapkát. Azóta azt is tűri, úgy hogy teljesen emberi ruházatot visel s maga öltözködik, a harisnyát, cipőt is maga húzza fel. A levesnek kanállal való evésére is érdekesen szoktatták rá Sambot. Mély edénybe adták elébe a levest, mire Sambo ráfanyalodott a kanalazásra. Hanem az volt a szokása, hogy mikor merített egyet, a kanalat előbb letette maga mellé az asztalra és aztán kiszűrte belőle a levest. Buck ezen is segített. Melléje adott egy kühözött majmot, s az, mihelyt az asztalra tette le Sambot a kanalat, elsütötte előle a levest. Sambo óvatos lett s közvetlenül a szájahoz vitte a kanalat. Most már azon fáradozik Buck, hogy a beszédre tanítsa meg Sambot. És azt állítja Buck, hogy Sambo hangszerrel teljesen alkalmasak a beszédre. A tanítás módszere ugyanaz, mint amelyet a siket-némaknák, a gyenge elméjű gyermekeknek és a madaraknak használnak. A részleteket nem árulta még el, de annyi bizonyos, hogy Sambo már tud három szót. Ki tudja mondani azt, hogy „Mamma” és azt, hogy „come back” (jőj vissza). Ezt két esztendő alatt tanulta meg, ami szép eredmény.

— A föld törpe. A. Thomson antropologus tanulmányozta az emberek elhelyezkedését a földön nagyság szerint. Három kategóriát különböztet meg: nagy növéstűket (170 méteren felül), közepes nagyságukat (160—170) és alacsony embereket, akik az 160 méter magasságot el nem érik. A legtöbb

REGÉNY.
Grubbe Mária.

(14) — Dán regény. —
Írta: JACOBSEN J. P.

Ebéd után valaki erősen kopogtatott az ajtón s Jens Justensen ur, a Szentháromság-templom predikátora lépett a szobába. A magas termetű, nagymarku ember az ágy mellé lépett s röviden ennyit mondott:

— Jó napot!
Mikor Ulrik ur megint papot látott, olyan dühös lett, hogy minden tagja reszketett s a legiszonyabb gorombaságokat szórtá a papra, az istenre és mindenkire, aki nem hagyja őt békében elpusztulni.

— Hallgass, emberfia! — dörgött Jens ur. — Micsoda beszéd ez olyan ember szájából, aki féllábbal már a sirban áll? Azt a kis erőt, ami még benned van, inkább arra használnád, hogy kibékülj az Urral, semminthogy itt veszekedést kezdjél az emberrel. Hisz olyan vagy, mint a legközönségesebb gazfickó, aki mikor látja, hogy nincs már menekvése a bitófa alá, a legpiszkosabb szóval illeti az Urat s addig jár a szája, míg bántórágot gyűjt magába.

Ulrik ur nyugodtan hallgatta a dolgot, aztán nagy titokban kihuzta a kardot a paplan alól.

— Vigyázz a bőrdőre adta papja! — kiáltott s a pap felé sujtott, de az ügyesen kivédte a vágást a kezében lévő nagy imádságos könyvvel.

— No ne gyerekeskedjék. Nem vagyunk már olyan fiatalok — mondta a pap s nyugodtan toltá a székét az ágy mellé. Ulrik ur a paplanra fektette a kardot.

Jens ur ezután behatóan tárgyalta a bűnről és azok büntetéséről, az emberfiának az Ur iránti hűtelse szeretetéről és Jézus Krisztusnak a keresztifán történt megfeszítéséről.

Mialatt a pap beszélt, Ulrik ur a kardjával játszott s azt nézte, mint szóródik a napugár a fényes pengére, közben pedig szörnyen káromkodott s istentelen dalok töredékeit dudolta. Olykor istenkáromló kérdésekkel akasztotta meg a pap beszédét, akit azonban nem lehetett zavarba hozni, mert rendületlen kitartással beszélt Jézus Krisztus utolsó hét idejéről, az Urvasoráról s a menyország örömeiről. Most Ulrik ur felült az ágyban s keroeken kijelentette a pap előtt, hogy mindaz, amit eddig beszélt, csupa haszontalan hazugság.

— Vigyen el engem az ördög, ha nem igaz, amit mondtam — kiáltott a pap s úgy ráütött az asztalra, hogy a sok medienás üveg táncolni kezdett. Aztán felállt s emeltebb hangon így folytatta:

— Megérdemelne uram, hogy jogos haragomban lerázam a port lábaimról s itt hagyjam a pokol zsákmányaként, ahova minden bizonynyal el fog jutni. Azok közül való ön is, akik naponta megfeszítik a mi Urunk Jézus Krisztust s az ilyenek számára van nyitva a pokol minden kapuja. Ne eszofolja ki a pokol rettenetes nevét, mert olyan szörű ez, mely a kinok egész tárházát jelenti s mely a jajzatást, nyöszörgést és fogak csikorgását foglalja magában. Nem érti azt meghaladó ember, hogy milyen rettenetesek a pokol kínjai, mert ha az, aki keréketörve s tüzes fogóval megcsipkedve, a pokol tüzében leit halálából felbredhetne, úgy vágya vissza a jók közé, mint Ábrahám ölébe. Igaz ugyan, hogy a nyavalyák és a pestis fájdalmas az ember husának s rettenetes az, amikor mindbeljebb rágódik az izmokba s meglesziti az idegeket, szétmárcangolja a beleket s tompa fogával őrli meg a velőt.

De a pokol kínja a fájdalomak valóságos fergetege, mely a legapróbb tagokat is megzavallja s mely szakadatlan sorozata a kinoknak.

Amit a hullámok egymásután torlódnak a part felé, úgy torlódik egymásra, folyton, szakadatlanul a kín és fájdalom.

A beteg zavartan nézett körül. — Hallgass — mondta. Hallgass! Semmi közöm a ti poklotokhoz és a ti mennyeetekhez. Meg akarok halni, semmi egrebet nem akarok, csak meghalni.

— Meg fog halni uram — mondta a pap. De a halál sötét útján csak két kapu van, az egyik a menyország örömeihez, a másikon a pokol kínjaihoz lehet jutni. Más utat senki sem talál.

— De kell még lenni egy harmadiknak is. Ugy-e, hogy kell lennie! Beszélj pap! Hát nincs ott valahol még egy mély, igen mély gödör azok számára, akik a maguk feje szerint intézték a dolgaikat. Valami mély, fekete gödör, amely a semmiségbe, a legteljesebb semmiségbe vezet!

— Azok, akik a maguk feje után intézték dolgaikat, az ördög birodalmába jutnak. A pokol kapui előtt hemzsegek az ilyenek, van köztük magas is, alacsony is, öreg és fiatal s valamennyi azon van, hogy megszabaduljon a tátongy mélységtől s valamennyi kétségbeesetten könyörög az Urhoz, kinek útjait megfogták. A mélységekbel jászó hallatszik ki, fájdalomkubban bőgnek és ordítanak, de a pokol kapui mégis bezáródnak megettük, mint a habok a vízbelefű fölelt.

— Igaz, igazán igaz az, amit beszélsz? Az Istenre kérlek, mondj meg, hogy igaz-e, amit beszélsz!

— Igaz!
— Mindegy! Nem bánom, nem kell az Istennek, nem kell a menyországok — csak a halál kell, csak a halál.

— Ugy hát menj! Indulj neki az örök kárhozat rettenetes országának, ahol a végtelen kéntengerek hullámai forranak s elborítják a nyomorultakat, akik hiába kapkodnak friss levegő után.

(Folytatása következik.)

nagyövési ember van a patagonok, a nyugot-afrikai négek között, a polinézaiak, az amerikai indiánok, a skandinávok, skótok és angolok között. A közepes nagyságú népekhez tartoznak a malájok, lappok, hottentótták; Sziciliában és Szardíniában nagyon sok az alacsony ember s Oroszország kellős közepében is él egy kis növési nép. A tulajdonképpen való törpék Afrika belsejében élnek, a csaknem megközelíthetetlen andamanok; megemlítendő az ononkivül az átlag Luzon sziget belsejében részben, ezeknek átlagos nagysága 1-40-1-45 méter. Hasonló nép lakik a Fülöp-szigetek más részeiben, továbbá Formozában, Borneóban, Celebesben és Javában.

Mindegy. Egy francia újság írja: A vendég ösönget a pincérre:
— Kérek egy üveg bordereaut!
A pincér: Bordereau-t? Talán bordeaux-t?
A vendég: Hissen az mindegy. Mindkettő hamisítva van.

KÖZGAZDASÁG.

A szegedi kiállítás bemutatása. Szegedről táviratozzák, hogy a kiállítás igazgatósága ma a budapesti és vidéki képviselőit szeptember másodikára meghívta, hogy a megnyitás előtt a kiállítást bemutassa. Este a vendégek tiszteletére disz-lakoma lesz.

A kiállítás belépti díja szeptember 3-ikán 50 krajcár, azontul 30 krajcár lesz.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 19.25 frt, áruban 19.75 frt, Bécsben a nyersszesz ára pénzben 20.—, áruban 20.40 frt.

Borjuvásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi élő borju 583 darab, leölt borju — darab, növéndékmarha 2 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzések: Belföldi élő borju 32 krajcártól 39 krajcárig, elsőrendű 40-48 krajcárig, kivételesen 44-46 krajcár, növéndék marha 20-24 krig kilónként, 1-6 rendű — krajcárig. Élő bárány — forintig páronként. A kis felhajtás következtében a vásár élénk volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. augusztus 25-én. Készlet 807 darab. Erkezett 564 darab. Összesen 871 darab. Eladott 687 darab. Maradt 184 darab. — Napi árak: 120-180 kgr. súlyban 39-44 krajcárig, 220-280 kgr. súlyban 43-44 krajcárig, 320-380 kgr. súlyban 42-44 krajcárig. Öreg nehézek páronként 400-500 kilos 38-40 krajcárig. Malacok 42-43 krajcárig kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, augusztus 25.

Sürgős kínálat és mérsékelt kereslet mellett az irányzat lanya volt. Összesen 26.000 métermázsa buza került forgalomba. Elsőrendű áru 10 krajcárral, másodrendű 10-15 krajcárral olcsóbb áron talált vevőre. Részben az üzlet vontatott volt. Összesen 1800 métermázsa került forgalomba 5 krajcárral olcsóbban.

Eladatott:

Buza. Tiszavideki: 200 mm. 81-5 k. 8 frt 75 kr, 100 mm. 81-5 k. 8 frt 55 kr, 200 mm. 81 k. 8 frt 50 kr, 500 mm. 81-5 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 81-5 k. 8 frt 65 kr, 100 mm. 81 k. 8 frt 25 kr, 800 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 500 mm. 80 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 80-5 k. 8 frt 60 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 60 kr, 150 mm. 80 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 78-5 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 78 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 70 kr, 150 mm. 80 k. 8 frt 70 kr, 500 mm. 78 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 67 1/2 kr, 200 mm. 80 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 70 kr, 800 mm. 79-5 k. 8 frt 70 kr, 200 mm. 79-5 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 79-7 k. 8 frt 55 kr, 150 mm. 79-7 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 55 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 30 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 50 kr, 100 mm. 79-7 k. 8 frt 80 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 79-3 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 15 kr, 200 mm. 78-8 k. 8 frt 70 kr, 800 mm. 78-5 k. 8 frt 50 kr, 200 mm. 78-6 k. 8 frt 60 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 30 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 79-3 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 78-5 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 77-8 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 77 k. 8 frt 40 kr, 125 mm. 76-5 k. 8 frt 37 1/2 kr, 600 mm. 75 k. 8 frt 35 kr, 50 mm. 75 k. 8 frt 40 kr.
Pest megyei: 100 mm. 80 k. 8 frt 45 kr, 100 mm. 80 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 78-5 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 40 kr, 100 mm. 78 k. 8 frt 35 kr, 100 mm. 77-5 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 76-4 k. 8 frt 35 kr, 500 mm. 76 k. 8 frt 20 kr.
Becskerek: 1500 mm. 77-5 k. 8 frt 50 kr.
Ercsii: 2800 mm. 76-5 k. 8 frt 42 1/2 kr.

Dunaföldvári: 1200 mm. 74-5 k. 8 frt 30 krajcár.
Bihari: 1000 mm. 78 k. 8 frt 40 kr.
Hartai: 975 mm. 75-7 k. 8 frt 42 1/2 kr, 750 mm. 71-7 k. 8 frt 2 1/2 kr.
Raktáraru (6-buz a): 1800 mm. 77 k. 8 frt 47 1/2 kr, 500 mm. 76-5 k. 8 frt 47 1/2 kr, 2040 mm. 76 k. 8 frt 47 1/2 kr.
Mind 3 hónapra.
Rozs: 600 mm. 6 frt 52 1/2 kr, 260 mm. 6 frt 57 1/2 kr, 200 mm. 6 frt 50 kr, 300 mm. 6 frt 50 kr, 300 mm. 6 frt 40 kr, 500 mm. 6 frt 42 1/2 kr.
Zab: 150 mm. 5 frt 40 kr, 100 mm. 5 frt 45 kr, 100 mm. 5 frt 20 kr, 200 mm. 5 frt 40 kr.

Készpénzfizetés mellett.
A készpénz hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség heklitizenként és kilogrammonként.

Buza (6)	75 k.	79 k.	77 k.	79 k.	79 k.
bánási	78 k.	8-8-10	79 k.	80 k.	8-8-10
tiszavideki	79 k.	8-8-8	79 k.	8-8-8	8-8-8
pestvidéki	76 k.	8-8-8	76 k.	77 k.	8-8-8
fejmegyei	74 k.	8-8-8	74 k.	8-8-8	8-8-8
bácskai	77 k.	8-8-8	77 k.	8-8-8	8-8-8
román	78 k.	8-8-8	78 k.	8-8-8	8-8-8
szorb	78 k.	8-8-8	78 k.	8-8-8	8-8-8
bolgár	79 k.	8-8-8	79 k.	8-8-8	8-8-8

A határidőtűzlet folyamán a következő költségek történtek:
Buza októbr. 8.30-8.28-8.25-8.27
Buza (1900.) áprilisra 8.64-8.61-8.60-8.61
Rozs októbr. 5.60-5.57-5.56-5.59
Zab októberre 5.28-5.25-5.27
Tengeri augusztusra 0.—0.—0.—
Tengeri szept. 4.71-4.72
Tengeri 1900. májusra 4.85-4.86-4.88-4.87
Repece augusztusra 11.80-11.90

Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza októberre	8.25	8.26
Buza (1900.) áprilisra	8.60	8.61
Rozs októberre	6.56	6.58
Zab októberre	5.24	5.26
Tengeri szeptemberre	4.74	4.76
Tengeri augusztusra	0.—	0.—
Tengeri (1900.) máj-ra	4.86	4.87
Repece augusztusra	11.80	11.90

Délután fél 5 órák zárul:
Buza októberre 8.28-8.29
Buza áprilisra (1900.) 8.61-8.62
Rozs októberre 6.58-6.60
Zab októberre 5.26-5.27
Tengeri májusra 1900. 4.88-4.89
Tengeri augusztusra 0.—0.—
Tengeri szeptemberre 4.72-4.73
Repece augusztusra 11.80-11.90

A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde tartott irányzatban indult, később az osztrák hitelek nehézkes ellátása és a realizációkedv némi gyengülést eredményeztek. A zárlat ismét javult.

A helyi piac üzletelen volt.
A déli tőzsde, gyenge külföld befolyása alatt, lanya volt.
Valuták és érváltók változatlanok.
Az előtözsde nyugodt.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 392.—392.75.
Osztrák hitelrészvény 385.50-386.10. Osztrák-magyar államvasut részvény 350.75-351.25. Rimamurányi vasmű 334.50-335.50 forinton.

A déli tőzsde lanya.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 391.50-392.—, Osztrák hitelrészvény 383.90-385.60. Osztrák-magyar államvasut részvény 348.50-349.75. Jelzálogbank részvény 242.75-243.50. Rimamurányi vasmű részvény 333.50-334.— Közuti vasut részvény 362.75 forinton.

A utőtözsde hangulat mérsékelt forgalom mellett nyugodt volt. Zárul: Osztrák hitelrészvény 383.50, Magyar hitelrészvény 391.60, Osztrák Államvasut 343.50, Rimamurányi 332.75 forinton.

Leszámlázó árfoalyatok:

Magyar általános hitelbank	391.—
Osztrák hitelintézet	384.—
Kassa-somodi közszénbánya részv.	20.—
Magyar cukoripar	1060.—

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Allamadósság.

a) Magyar Államadósság.

Aranyárak 4%	118.—	118.50
Koronárárad. 4%	98.20	101.00
Készlet vasuti költségek 4%	120.—	121.—
Allamvasuti aranykölcsön 4%	102.75	121.75
Allamvasuti orszádkölcsön 4%	106.20	101.50
Vaskapcsolókölcsön 4%	84.—	84.00
Magyar nyereseménycikkletek (100 frt)	101.50	102.50
Magyar nyereseménycikkletek (100 frt)	101.50	102.50
Magyar regálókölcsön 4%	60.75	100.75
Horr.-szilv. regálókölcsön 4%	100.—	100.50
Magyar 76dteherment. 4%	94.50	95.50
Horr.-szilv. földterherment. 4%	95.—	97.75
Tiszai sorozó 4%	140.—	141.—

b) Osztrák Államadósság.

Egyes. papírárak 4%	100.—	100.50
Egyes. készpénzárak 4%	100.—	100.50
Aranyárak 4%	118.—	118.50
Koronáráradék 4%	98.78	100.25
1884-as sorozó 4%	171.50	172.50
1890-as sorozó 4%	176.50	187.80
1884-as sorozó 4%	194.75	195.75

c) Idegen Államadósság.

Szorb 100 frankos sorozó 2%	34.—	35.—
---------------------------------------	------	------

Más kölcsönök.

Bonyák kölcsön 4%	99.75	100.—
Budapest fővárosi kölcsön 4%	98.75	99.25
Budapest fővárosi kölcsön 5%	94.50	95.50

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Belvárosi takarékp. zözl. 4%	100.—	101.—
Egyes. főv. takarékp. zözl. 4%	99.75	100.75
Egyes. főv. takarékp. zözl. 4%	94.20	95.20
Kibirtokosok zálog. 4%	102.50	103.50
Kibirtokosok zálog. 4%	102.—	103.—
Földhitelintézet zözl. 4%	100.50	101.50
Földhitelintézet (6%)	95.50	96.50
Földhitelintézet (7%)	85.25	86.25
Helyi érdekek vasuti kötvény 4%	97.50	98.50
Helyi érdekek vasuti kötvény 4%	98.—	99.—
Helyi érdekek vasuti kötvény 4%	97.—	98.—
Jelzálogbank zözl. 4%	101.—	102.—
Jelzálogbank zözl. 4%	100.—	101.—
Jelzálogbank zözl. 4%	97.25	98.25
Jelzálogbank zözl. 4%	100.—	100.50
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	96.—	97.—
Jelzálogbank közs. kötvény 4%	100.—	101.—

Elsőbbségi kötvények.

Adria elsőbbségi költségek 4%	100.50	101.50
Közuti vasut 4%	97.00	98.50
Budapest-pesti vasut 4%	96.—	97.—
Kassa-odobergi 1861. évi 4%	96.—	96.—
Kassa-odobergi 1861. évi 4%	97.—	98.—

Bankok részvényei.

Bankjegyzet	95.50	94.50
Első m. takarékp.	172.—	174.—
Füredi hitelbank	95.—	96.—
Fővárosi bank r. t.	95.—	96.—
Hazai bank	109.—	110.—
Horrát-szilv. jelzálogbank	114.—	115.—
Kereskedelmi és lengerházi 4%	100.—	101.—
Magyar-gallicai l.	108.—	108.—
Borsod-Abaúj közl.	118.50	119.50

Takarékpénztárak részvényei.

Belvárosi	104.—	104.—
III. sz. öst.	119.—	122.—
Zsuzsárvárosi	82.—	83.—
Budapesti takr. és zözl. r. társ.	226.—	228.—
Concordia	250.—	250.—
Első budapesti	650.—	655.—
Erzsébet	254.—	255.—
Lajsa	100.—	102.—
Közbánya közl.	695.—	695.—
Kő szén. és tégl. (Dráva-é)	288.—	272.—
Asztoria	214.—	215.—
Általános közl.	95.—	97.—
Kerületi	143.—	144.—
Salgótarjáni	216.—	218.—
Újlaki téglyár	187.—	190.—

Biztosító társaságok részvényei.

Bécsi biztosító társ.	200.—	210.—
Bécsi élet- és társdél-biztosítási	270.—	280.—
Élet magy. állat	880.—	900.—
Feniére	100.—	102.—
Lloyd vízontbizt.	80.—	85.—
M. ég. és vízontbizt.	118.—	119.—
Nemzeti biztosít.	840.—	855.—
Pannónia vízontbizt.	840.—	855.—

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Gazdasági gépgy.	140.—	145.—
Danubius	62.—	68.—
Ganz	1500.—	1500.—
Heller	105.—	111.—
Schick	204.—	204.—
Weissmann	211.—	213.—

Könyvnyomdak részvényei.

Athenaeum	370.—	375.—
Franklin	267.—	267.—
Kosmos	90.—	90.—
Pallas	190.—	195.—
Pesti könyvnyomda	1430.—	1450.—

Külföldi vállalatok részvényei.

Ált. wagr.-kölcs.	570.—	575.—
Bpesti villamos	125.—	125.—
Első magyar vas-	1200.—	1300.—
Első magyar vas-	270.—	280.—
Első magyar vas-	235.—	228.—
Első magyar vas-	147.—	150.—
Gschwendt szeszgy.	475.—	481.—
Királyi szövő	40.—	45.—
Polgári szövő	80.—	90.—
Magyar cseresznye	1050.—	1060.—
R. t. B. sor. élől.	147.—	148.—
Magyar villamos	306.—	310.—
Nemzetközi vill.	849.—	862.—
Telefon-üzemelt.	—	—

Közelkedési vállalatok részvényei.

Adria tengerhaj.	255.—	258.—
Bpesti közut vas.	—	—
Közut vas.	254.—	260.—
v. villam. vas.		

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ,
M. KIR. OPERAHÁZ.
VIGSZÍNHÁZ.
Szünet.

NAPSZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 26-án.
A görög rabszolgá.
Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Owen Hall. Fordította Makai Emil és Pásztor Árpád. Zenéjét szerzette Sidney Jones.

Személyek:
Antonia Radványi K. Diomed Raskó
Iris F. Hegyi A. Silvius Lubinsky
Pomponius Solyósi Manlius Ujvári
Heliódorus Kovács Lollius Várnai
Aspasia Kúry Curius Ternyei
Archias Kenedich Melanopsis Izsóné
Kezdeté 7 1/2 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 26-án.
A gesák
vagy: Egy japán teaház története.
Énekes játék 3 felvonásban. Írta Owen Hall. Fordította Fái J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerzette Sidney Jones.

Személyek:
Reginald Beöthy Bolton Garai
Bronville Palásthy Yun-Cai Sziklai
Cunningham Odry Imári márkai Boross
Grinston Kardos Mimóza, géza Vlád Giz.
Downey Simon Molly 3. anore Ledofsky
Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

a Krisztinavárosban.
Szombat, 1899. évi augusztus hó 26-án.
Hegedűs Gyula fellépésével
Doktor Szeleburdi.
Énekes bohózat 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órákor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÖR.

Szombat, 1899. évi augusztus hó 26-án.
A furcsa háború.
Operette 3 felvonásban.
Kezdeté 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Ó-Budán.
Szombat, 1899. évi augusztus hó 26-án.
Sulamit, Jeruzsálem leánya.
Keleti opera 4 felvonásban, 7 képpel. Írta: Goldfa-
den Dávid. Zenéjét szerzette: Dávidsohn Emánuel.
Személyek:
Menacoh Raddó S. Abigail Kápolnai
Sulamit Kövessyné Zigitang Tukoray
Absolon Érczkövy Ezriel Tarján
Kezdeté 7 1/2 órákor.

Ős-Budavára.

Ma szombaton, 1899. augusztus 26-án.

Ganivet.

O-Kabé Regnis
Carmencita.

stb.

Hadnagy uram civilben.

1/20 órákor

A képzelt beteg.

A fél 8 és fél 9 órai előadásokhoz az első 500
fizető látogatónak akár a városban, akár a pénztárnál
váltott jegyeket szerezték belépési ingyen páholy és
zártszék áll rendelkezésre.
Éjféltől reggelig

Karnevál. Álarcos korcél.
Rózsalevélesatával.

Belépődj este 7 óráig 30 krajcár,
azután 50 kr.

Mérsékelt árú belépőjegyek a dohánytözs-
dékekben kaphatók.

CIRCUS HENRY
igazgató és tu-
rajdonos
Koscsike Henrik

Ma szombaton aug. 26-án este 1/28 órákor
high-life

A Henry-circus specialitái. A legjobb társaság ta-
lálkozónéje. A legjobb férf felépítés, lovaglás és
elővezetése a kitűnően idomított lovakkal és Jonny-
nak, a csodafejű kutyával elővezetése Henry igazgató
által. Jegyek előre válthatók az ismert helyen.
Szombaton este 1/28 órákor fényes előadás.

Szeplőt, májfoltokat

és az arc mindenféle tisztátalanságát hogy nyom
nélkül eltüntessük, használjunk

szigeti hatyu-crémét

szigeti hatyuzsappannal és mozdítottal
egyetemben. — Egyedüli készítője Öv. Buzáth
Máriónné gyógyszerésztára M. Sziget. Főraktár:
Török J. gyógyszerésztára Király-utca 12.

Somossy Mulató

Albrecht Ferenc, bérli.
A mulató 16 fokra szellőztetve van.
Kezdeté 1/20 órákor, vége 12 órákor.

Ma szenzációs siker!

Der Heiratsschwindler

bohózat 1 felv. Buchbinder B.-től.

Szenzációs!!! Szenzációs!!!

Billward Leo jongleur comique.

Syr Carola excentrikus énekesnő

Arry-Harry zenebohó.

Syréren nővérek énekkettős.

Milton övérek a 3-szoros nyújtón.

Visinszkaja Anna nemzetközi éne-
kesnő és transformációs táncosnő.

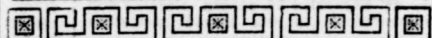
Kline Sándor hasbeszélő, járó auto-
matájával.

A mulató villamos világítását Wüste
és Rupprecht cég építette saját
telep eszközli.

Jegyek elővételben kaphatók Weiss A.
nagy dohánytözsdejében Károly-körut 26.

Figyelem! Eddig még
VASS JÓZSEF mint-antiquáriuma és
könyvkereskedésében
Budapest, VII., Erzsébet-körut 38. sz.

Minden teljes osztály vételénél egy irodalmi értékkel bíró
diszkós művet ingyen, ajándékképp mellékelek. Kime-
ritő könyvjegyzék mélyen leszállított árú szépirodalmi
és tudományos művekről ingyen és bérmentve.

Reményi hegedű

tokkal, vonóval 7.—, 8.—, 10.—,
15.—, 20 frt és felebb.

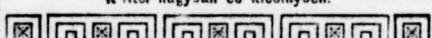
Reményi cellól 12.—, 15.—,
18.—, 20.—,
25.—, 30.— frt és felebb.

Reményi cimbalmai
40.—, 50.—, 60.—, 80.—, 100.—, 120.—,
150.— frttól 500 frtig.

Reményi m. kir. szab. műhang-
szer ipartelepe

Budapest, Király-utca 44. I.
Legduzsabb raktár az összes hangszerek
és alkatrészeikben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kétféle nagyban és kicsinyben.

SODOR

folyékony szénsvartalmu asóthüvely, melynek segí-
tyével mindenki, bárhol szénsvartalmu, egész sé-
ges ártás és háttól fiatalul (szénásviz, éltés, luno-
háde, szénásv. málnás, gaszuso, pezsegő, tej stb.) ke-
szíthet és ez e célra szerkesztett palackban a mellékelt
ut-asítást szerint. A szénásv. vegyülete. A szénásv. egy-
zetű, kenőolaj. A folyadék lefűti. 1 doboz 10 so-
d. művelettel 60 kr. Egy hozak szükséges, minden-
képpen használható palack 3 frt. Resztvezés írás a
utasítás kivételére ingyen és bérmentve. — Képviselet:
a magyar korona országai részére Budapest-en

Kertész Tódornál Kristóf ter.
Geitner és Rauschnál Andrássy-ut 8.

Kézimunkák

himző anyagok és himzőszövetek rendkívüli
nagy választékban szabott gyári áron
kaphatók

BÉRCSI D. SÁNDOR

női kézimunka nagyiparosnál, Budapest
Király-utca 4. Leufjában képes árjegyzé-
kemet 1725redekelt
kezimu ka-razza-
kivonatára bér-
mentve küldöm.
Gyári raktár
legjobbnak elis-
mert

„VIKTORIA“
kézi himzőgé-
pekből. Darabja
4 forint. Viszont-
eladók engal-
ményt kapnak.

Hozzávaló himzőkeret és himzőanyagok nagy választékban.

Sneidig egyenruhákat

készít

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

Naschitz intézet.

Budapest, Andrássy-ut 31. szám.

Nyilvánossági joggal ellátott

Minta elemi iskola,

hat osztályu **FELSŐBB** leányiskola. Államilag érvé-
nyes bizonyítványok.

Kitűnő internátus. — Előjegyzések és beiratások min-
dennap. Felvilágosítást ad

az igazgatóság.

Budapest, Andrássy-ut 34. sz.

Nevelő- és tanintézet nyilvánossági joggal

RÁKOS-PALOTÁN, (Budapest mellett.)

Vasut-, posta- és távírdai állomás. Az intézet áll: VIII. osz-
tályu főgimnázium. VI. osztályu polgári és IV. osztályu elemi iskolából.
Az intézet egy nagy parkban fekszik. **Kitűnő tanterv. Államérvényes**
bizonyítványok. Gondos főügyelet. Jó táptátek. Idegen nyelvek
tanulása. Nevelési díj mérsékelt. A tanulók lehetnek bennlakók, fel-
kosztosok és bejárók. Ismeret és bővebb felvilágosítás azonnal kapható.

Wagner Manó,
intézet-felügyelő, igazgató.

Zongora

termekben

Kossuth Lajos-utca 22.

(Károly-körut sarkán.
Zenepalota.

a legjobb zongorák
bíró

Állandó dúsz választékban

ERARD

hires párisi és londoni zen-
goragyár (szállítja az an-
gól királynőnek és az
egész királyi családnak

00 egyedül képviselte 00
valamint a

FEURICH
a szász királyi udv. szá-
lítója)

világhírű zongoráknak
mely gyártmány minden
más zongorát messzotul-
száryal — kizárólagos
képviselete,

Sternberg Armin
és Testv.

hangszer-gyár
cs. és kir. udv. szállítók

Zongora-termek:

Kossuth Lajos-utca 22. sz.
(Károly-körut sarkán.)
Zenepalota

A Sárga

Dominó.

Írta:
PRÉVOST MARCEL.

Fordította:
Dr. Bethlen Oszkár.

Ara: 50 krajcár.

Megrendelhető: a
Budapesti Napló
kiadóhivatalában.

Könnyű törlesztésre

szép és olcsó

telkek

kaphatók a kies fekvésű

Római-fürdő telepen

(Budapest, 3. ker.). Egészséges fekvés, asványvíz
uszodák, rendezett utak, csatorna, olcsó és jó közle-
kedés. Bővebbet **Dr. Ringer Lajos** urnál, VII.,
Nyár-utca 7. szám.

Gimnáziumi

érettségire

előkészíték legalább VI. középiskolával
bírókat,

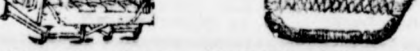
kereskedelmi érettségire

legalább IV. középiskolával bírókat.
Bővebb felvilágosítást nyújt

SZIMANYI S. nyug. tanár s igazgató,
Andrássy-ut 51. sz.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb

PAP lap PAP lap PAP lap

1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—

1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—

1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—

1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—

1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—

1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—

1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—
1000 lapos papír 10.—

Minden szó egyenként beiktatás... betűköl 2 kr. Címmei ellátott... díjért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelbeli indakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeg kell mellékelni.

APRÓHIRDETÉSEK és ELŐFIZETÉSEK

felvételnek a BUDAPESTI NAPLO részére

a kiadóhivatalban József-körút 18., valamint a következőkben:

- Breuer nevérek, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok. Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-ter. Weitenfeld Jakab, Király-utca 1. Benda Józsefné, Andrásy-utca 53. Schwartz hirdetés iroda Marokkói-utca 2. Sopronyi V., dohány-nagy-tőzsde, Kerespesi-ut 1. Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 48.

„Ez is csalódtam” szombaton levél varja előbbi helyen. 6748

Katica 8.

Ma pénteken ott voltam 8 órától 1/2-ig a sora rendezet. Sajnálattal 6 óra kor nem mehettem el a legjobb akaratom mellett sem. Anélkül jobban sajnálom mert azt mondták, hogy ma holnap reményem ezáltal láthatni. Az igazságot, hite szerint keresni fogja az alkalmat nemcsak a jómódot feljónni és pedig nem oly nagy kísérlettel mint most. S akkor több szerencsém lesz! Olvasat-e tegnap tizenetmet? Könyörgöm ha lehet lássam még meg mieztől elutazik! Csakolja kezét 6739 Lajos.

Eljárásirányító

Nagy ehhez hasonló foglalkozást elvállal szőlő ültetésre egy fiatal leány, aki a fehérvarrásban és a szabásban is teljesen járatos. Tízévesi igényei szerények. Címe a Budapesti Napló kiadóhivatalában megtehető, ugyancsak intézőnk: B. K. jelleg alatt az esetleges írásbeli megkeresések.

ANYA KÖNYV

Esketés

Ügyvivőség

(VII. Erzsébet-körút 7.)

A házassághoz szükséges összes okmányokat és engedélyeket szerzi be. Továbbá jogtanácsos utján eljár ullevél, névmagyarosítás, katonai, törvényesítési, örökbe fogadási, mindennemű külföldi stb. ügyekben. Kérvényekről pontos információkat nyújt. Ügyvezető: Margitai, samsoni és menyői Margitay Zoltán.

Butor.

Faragott házasszoba, obédél, kredenc, divány, asztal, székek olcsón eladó. Kertész-utca 18. ajtó 2. 4806

Intelligens

csalódás lakást, esetleg teljes ellátással keres egy fel- és kétosztályos tanítónő. Ajánlatokat „Ellátás” címen kiadóba kérek. 4805

Ügynök

kik papírszakmában járatosak, egy új tulajdány helybeli bevezetésére felvételnek. Cím a kiadóban. 4807

Orvos

több évi gyakorlati (bóm. kath.) keresztúti nagy mezdővárosba hol már első évben szép jövedelemre tehet szert. Cím a kiadóban. 2474

Ménési csemege

zöld nemefajú rózsá, valamint legfinomabb kevert arad-begy aljai csemegefajok 5 kgrmos postaköszvényekkel bérmetve bármely állomáshoz — 2 frt 30 krért kapható — utánvét mellett Ring Zsigmondnál Aradon.

Köhögésnél,

rekedésnél vagy 30 krért Réthy-féle pometafucukorkák.

Nidervarrás

varrólánya, valamint tanuló lányok fizetés mellett felvételnek. Cím a kiadóhivatalban. 2470

Egy varró

ajánkozik, aki házakhoz megy fel, éreműt javítani. Cím a kiadóhivatalban. 2471

Kitűnően végzett,

tanítónő állást keres akár helyben akár vidéken mint nevelő, szives megkereséseket „Szorgalmas” címen továbbít a kiadóhivatal. 2462

Ertelmes

takarékpénztári tisztviselő délutáni foglalkozást keres, esetleg üzletekben könyvelést és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében Szives megkereséseket „Törökvé” címen továbbít a kiadóhivatal. 2430

Kiadó szoba.

A Kerespesi-utca a Nép-színház mellett egy eszónosan butorozott két ablakos teljesen fűtött és levelezést elvállal, szerény díjazás ellenében Szives megkereséseket „Törökvé” címen továbbít a kiadóhivatal. 2409

Elegánsan

butorozott

külön bejárattal kizárta kétablakos szoba azonnal olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2438

A Hungária szálloda és kávéház

8 mellékszobával hasznos bérbe kiadó, a feltételek kedvezők. Értekezni lehet Gövik Tivadar vaskezeskedővel, mint tulajdonossal, Szamos-Ujvárt. 4800

Szép olcsó lakások

3 utcai, 1 udvari szobaból azonnal vagy novemberre kiadó. Podmaniczky utca 18 és Eötvös-utca 39. sz. 4785

Vasalóné

ki igen szépen és tulajdonosan vasal, elfogad ferfi- és női fenéműt vasalásra. Cím a kiadóban. 2783

Fénykép készülcék

13—18 cm. átlvány, kazetták, kendő és lenyfogókkal igen olcsón eladó. Cím a kiadóban. 2480

Házi tanítónak

ajánkozik egy önkénteségi bizonyítvánnyal bíró művelt fiatal ember, aki a felsőbb iparisokba lép. Leveleket kérek „Asztalos” címen kiadóba. 2482

Szülőök figyelmebe

Egy fővárosi tanítónő izr. hivatal k-csinald évált 2—3 tanuló teljes ellátásra Lakás valamennyi tanítást közelebe. Gondos felügyelet és tanulmányok utbaigazítás. Ajánlatok F. A. alatt a kiadóba kéretnek. 2473

Tanoncnk

ajánkozik egy 4 polgári iskolát végzett jó házból való fiú. Címe megtehető a kiadóhivatalban. 2425

Ügyes szabóné

ajánkozik házakhoz és házon kívül is mérsékelt díjazásért. Cím a kiadóban. 2341

Szép írásu

hivatalnok az esteli órákra keres írásbeli munkát szerény díjazás mellett. Cím a kiadóban. 2455

Angolul tanulni

ohajtóknak kitűnő gyakorlati bíró született angol tanító áll rendelkezésükre. Methodusa igen egyszerű és érdekes, miáltal tanítványai nagyon rövid idő alatt alaposan elsajátítják említtet nyelvet. Leveleket „Mr. Scott” jelleggel kér e laphoz. 6725

Utcai lakást

keresek a Teréz- vagy Lipótváros valamelyik főbb utcáján, mely áll négy szobából s megfelelő mellékhelyiségekkel. Azonnali beherculekódásra alkalmas új ház életben részesei. Ajánlatokat „Azonnal” jelleggel a kiadóhivatalba kérek. 2460

Osztálysorsjegyek

az 8tűdök játéka szőlő 2—400 drb sorjegy más vállalat miatt eadó. Leveleket „P. R.” jelleggel a kiadóba kéretnek. 2479

Lakást és ellátást

keres fővárosi tanítóné. Ajánlatok „Kellems Otthon” címen e laphoz kéretnek. 2477

Egy vagy két

iskolás leányka polgári és elemi iskolához közel intelligens családnál teljes ellátást nyerhet. Cím a kiadóhivatalban. 2478

1—2 gyermek

tanítását előkelő családnál elvállal fővárosi tanítóné, lakás és ellátásért. Ajánlatok kéretnek „Tanítóné” címen e laphoz. 2476

Andrássy-utí

lakás (II-ik emelet) három szép utcai, két nagy udvari szoba mellékhelyiségekkel elutazás miatt november elsőjére jutányosan kiadó. Cím a kiadóban. 2481

Kitűnő kántor

ajánkozik az izraelita ünnepekre előimádkozónak, ki mint ilyen már több éveken működött. Címe a kiadóhivatalban. 2472

Nagyon előnyös

feltételek mellett keresztúti intell. lakotárs elegánsan butorozott, tiszta különbejárattal szobába. Angolul tanulni ohajró ur részére kitűnő alkalom. Bővebbet a kiadóhivatalban. 2469

Orvosilag

vizsgázott masszur- és fizetőzőnő, aki a mult télen egy helyben nagy gyógyintézetben volt alkalmazva, ajánlja magát a nagyérdemű hölgyközönsgé pártfogásába. Címe megtehető a kiadóhivatalban. 2475

Ertelmes,

fiatal özvegy keres foglalkozást egész napra, vagy gazdaszónyi állást, (esetleg vidékre) miután az összes háztelendőköt végzi, ügyszintén a tej kezeletét, kerti munkát és igen jól főz. Cím a kiadóhivatalban. 2454

Zálogházi

cédulákat veszek. Eladok 13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőkészlet 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre ezüst evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtővös tárgyakban, arany férfiláncok köllőggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-tól, tula remon-toir órák 6 frt. Grünberger Armin Béla örökősei Budapest, IV., Városház-ter 9. l. em. 23 Harisbazar. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Lant és Biblia.

Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18.

M. k. államvasutak igazg.

125835/C IV. Hirdetmény, (Nemzetközi új személy- és podgyász díjazás életbeléptetése.) A nagy. kir. Államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint f. évi szeptember hó 1-én magyar szövegű nemzetközi személy- és podgyászdíjazás lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő és a magyar királyi Államvasutak állomásairól külföldre érvényes összes közvetlen menet- és menettéri jegyek árait és az azokra vonatkozó határozmányokat tartalmazza. Ezen díjazás által az abban egyenként felsorolt külföldi díjazások a m. kir. Államvasutak vonatlat illetőleg egyidejűleg érvényben kívül helyeztetnek. Ezen díjazás a m. k. Államvasutak díjazás elárúsító irodájában Budapest, VI., Csengery-utca 33. sz. a. hozzatartozó színezett térképpel együtt 1 koronáért kapható. Budapest, 1899. évi augusztus 12. Az igazgatóság. (Utánn. nem díjaztatik.) Szabadalmakat kieszközöl és értékesít minden államban. Weisz M. Miklós oklev. gépészmérnök szabadalmi és műszaki irodája Budapest, V. Bécsi-u. 6.

Hatsék Ignác

Megyei térképeinek részletes jegyzéke.

Méretük: 1:500,000. Egyes térképek ára kr. 1. Pest-Pilis-Solt-Kis-Kunmegye... 30 2. Bács-Bodrog... 30 3. Nógrád... 20 4. Hont... 15 5. Bars... 15 6. Zólyom... 15 7. Liptó... 20 8. Árva... 20 9. Turóc... 20 10. Trencsén... 30 11. Nyitra... 30 12. Pozsony... 30 13. Komárom... 15 14. Esztergom... 15 15. Moson... 20 16. Győr... 15 17. Sopron... 15 18. Vas... 20 19. Zala... 20 20. Veszprém... 20 21. Fehér... 20 22. Somogy... 20 23. Tolna... 20 24. Baranya... 30 25. Jász-Nagy-Kun-Szolnok... 30 26. Heves... 15 27. Borsod... 15 28. Gömör és Kis-Hont... 20 29—30 Abauj-Torna... 15 31. Szepes... 15 32. Sáros... 15 33. Zemplén... 20 34. Ung... 15 35. Bereg... 15 36. Ugocea... 15 37. Máramaros... 20 38. Szatmár... 20 39. Szilág... 20 40. Szabolcs... 30 41. Hajdú... 15 42. Bihar... 15 43. Békés... 15 44. Csongrád... 20 45. Csanád... 20 46. Arad... 20 47. Torontál... 30 48. Temes... 30 49—50. Krassó-Szörény... 30 51. Hunyad... 15 52. Széchenyi... 15 53. Alsó-Fehér... 15 54. Torda-Aranyos... 20 55. Kolozs... 30 56. Szolnok-Doboka... 20 57. Beszterce-Naszód... 15 58. Csik... 30 59. Maros-Torda... 20 60. Udvarhely... 15 61. Nagy-Küküllő... 20 62. Kis-Küküllő... 20 63. Fogaras... 16 64. Brassó... 20 65. Háromszék... 20 66. Püme város és ker... 15 67. Püme m... 15 68. Zágráb m... 20 69. Várad... 15 70. Kőrös... 15 71. Belovár... 15 72. Pozsega... 15 73. Verőce... 20 74. Szerém... 15 75. Pétervárad ker... 15 76. Bród kerület... 15 77. Gradiskai kerület... 15 78. Báni kerület... 15 79. Ogulin-Szulini ker... 20 80. Lika-Otoecsányi ker... 20 81. Magyarországi átnézet térképe... 20 E térképeket a közökt. minisztérium az összes iskolákban 1879. évi 14569. számú rendeletével használni ajánlotta. Az egész 81 térképből álló atlasz, ha egyszeres rendeltetik, díszkötésben 12 forint előfizetési áron adatik és 1 forintot havi részletre le szállítanak. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában Budapest, VIII. ker. József-körút 18.

Viri.

Ein Hofrath und fünf Aerzte begutachten eilich vor Gericht meine überraschende Erfindung gegen vorzeitige Schwäche! (Männer.) Broschüre mit Gutsichten und Gerichsurtheil. Is Doppelbrief a franco für 50 kr. Marika. Paul Gassen, Köln a/Rh. Nr. 45. M. kir. államvasutak. Hirdetmény. Ünnepevasárnapiszemélyszállító vonatok Varasd és Golubovec között. A Varasd-goluboveci h. é. vasuton t. é. augusztus hó 15-től kezdve szept. hó 30-ig minden ünnepe és vasárnapon irányonkint egy-egy személyszállító vonat fog forgalomba helyeztetni. A varasd-goluboveci irányban a vonat Varasdról délután 12 óra 23 p. kor indul és Golubovecra délután 2 óra 46 percek érkezik, visszafelé pedig a vonat Golubevrről este 6 óra 40 percek indul és Varasdra esti 8 óra 54 percek érkezik. A részletes menetrend az ez alkalomból kiadott külön hirdetményből kivehető. Ezen vonatkozhoz Csakotnyáról Golubovecra és vissza a. II. oszt. 2.60 korona III. oszt. 1.70 korona. Varasdról Golubovecra és vissza pedig a. II. oszt. 1.70 korona III. oszt. 1.10 korona árral 24 óráig érvényes mérsékeltáru menettéri jegyek adtaknak ki. Budapest, 1899. aug. 7-én. Az igazgatóság.

Tüzmentes

pénzszekrényeket, kasszettekat,

villamos vészjelző pénzszekrényeket, pánccsok renyeket és másolópérséket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít. Heský Testvérek es. ár. kir. szabadalmazott hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-u. 4. Főraktár Erdély részére REMENYIK VICTOR vasnagykereskedésében Kolozsvár. Chrysantheme asszonyosság. Irta: Pierre Loti. Francia eredetű fordította: Ifj. LONYAY SÁNDORNE. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, VIII. ker. József-körút 18. szám. Jó könyvek mélyen lecsállított áron: Babos közhasznú magyarózó szótár kötve (2 frt) 1.50 Benedek Elek. A sziv könyve (1.80)... 1.20 Botyáregendák, az alföldi rablótárog történetei I.—Kározzag Vilmos Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötve (2 frt) ... 1.00 Kossutány Géza, nevezetesebb bünesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) ... 2.00 Mihályi Imre, Francia zászló alatt. Elmények és kalandok az Aqatoron (2 frt) I.—, ugyanez kötve (2.50) ... 1.40 Murger Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1.50)80 Sztanoy Miklós, Karam, boljáték (2 frt) I.— kötve (3 frt) ... 1.50 Tövélyi Titusz, Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) I.—, ugyanez kötve (2 frt) ... 1.40 Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötve (2 frt) ... 1.20 (A bekerített árak a volt bolti árakat jelzik.) Megrendelhetők a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körút 18. Kiss József összes költeményei. Első teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógep-ről című hosszabb költeményeket is tartalmazza. Ára a kötet áraképpen 1 frt 50 krajcár. Ez a legszebb, legolcsóbb s legkedveltebb ALKALMI o o o ajándék. o o o Videkre postán bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre keltetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLO” kiadóhivatalában